DRŽAVNO TISKARNO V LJUBLJANI
Došlo 27. II. 1932
krat, prilog.

Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIII., štev. 49
Ljubljana, sobota 27. februarja 1932
Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842. Praha číslo 78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din, za inozemstvo 40 — Din.
Uredništvo: Ljubljana, Knaflјeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126. Maribor, Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582). Celje, Kocenova ul. 8. Telef. št. 190
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu

Francosko-nemško zbližanje v Ženevi

Dogovor med francosko in nemško delegacijo na razorožitveni konferenci o sporazumni odstranitvi nasprotstev

Berlin, 26. februarja. s. V časopisnih komentarjih o poteku včerajšnjih razprav v Ženevi se deloma iztaža prepričanje, da je ustanovitev političnega odbora na razorožitveni konferenci prav za prav neuspeh za Nemčijo, dočim so politični krogi mnenja, da o neuspehu nemške politike ne more biti govora. O vseh vprašanjih, ki naj bi bila pridržana političnemu odboru, se bo lahko razpravljalo tudi v glavnem odboru. Enakopravnost Nemčije se smatra kot samo po sebi razumljivo dejstvo in razprave o tem bodo dovoljene v političnem, v glavnem in v kateremkoli drugem odboru na konferenci.

Ženeva, 26. februarja. s. Urad razorožitvene komisije je danes odredil poseben odbor, ki naj združi osnutek konvencije in ostale predloge v skupen pregled.

Med francosko in nemško delegacijo na razorožitveni konferenci je prišlo do gentlemenskega dogovora o obravnavanju nemško-francoskih nasprotstev. Namen tega dogovora je, da se bodo v nadaljnjem poteku razorožitvene konference vsa nasprotstva med Francijo in Nemčijo po možnosti odstranila že prej v zakulisnih pogajanjih. Na ta način hočejo preprečiti, da bi na javnih razpravah ne prišlo do kakršnihkoli preostrih izpadov in da bi bila že vnaprej dana možnost za sporazumevanje. V poučenih krogih krožijo celo govorice, da sta se Francija in Nemčija že zedinili glede naslednjih točk:

1. **Nemčija je pripravljena podpisati splošno razsodišče pogodbo.**

2. **Nemčija se strinja s tem, da se ustanovi trajna kontrola oboroževanja.**

3. **Francija je pripravljena priznati načelo neakosti pri oboroževanju, in sicer tako, da sme Nemčija uporabljati svoj proračun za državno brambo tudi za izdelovanje obrambnega orožja, ki je bilo doslej prepovedano, kakor n. pr. tankov in letal. Proračun nemške državne brambe znaša 700 milijonov mark. Francija pristaja tudi na to, da se njen sedanji vojaški proračun zniža za 20 odst. Nemčija soglaša obenem tudi s kontrolo mednarodnega civilnega zrakoplovstva.**

Končno se bodo vršili še razgovori o možnosti političnega premirja. Nadaljnja pogajanja se bodo baje nanašala na časovno omejitev konvencije, ki bo izdelana na sedanji razorožitveni konferenci. Kakor zatrjujejo, naj bi bil določen rok te konvencije do l. 1936. Po preteku te dobe naj bi se vršila druga razorožitvena konferenca. Splošno računajo, da bo v teku prihodnjega tedna prispel nemški državni kancelar sem na razorožitveno konferenco.

PORAZ NEMŠKE DESNICE

Volitve nemškega državnega predsednika bodo 13. marca — Predlogi nemških nacijonalcev, narodnih socialistov in komunistov za nezaupnico Brüningovi vladi in razpust državnega zbora odklonjeni

Berlin, 26. februarja čs. Današnja seja parlamenta se je pričela z napadi desnice proti predsedniku državnega zbora Löbeju. Nacijonalistični poslanec Gottheiler je izjavil, da je predsednik Löbe prekršil sklepe parlamentarnega starešinskega odbora, ker je dopustil, da se je včerajšnji govor dr. Brüninga v parlamentu prenašal v svet po radiju, ker je starešinski odbor na svoji seji sklenil, da se govori posameznih parlamentarcev v zbornici po radiju ne bodo prenašali. Predsednik Löbe je odgovoril, da je radiopostaja snemala Brüningov govor le na plošče. Bilo je že pogosto dovoljeno, da se posnemajo govori v parlamentu na plošče, ki jih potem radiopostaja prenaša dalje.

Nacijonalni poslanci so nato predlagali nezaupnico in zahtevali, naj se predsednik Löbe odstavi. O njihovih predlogih bodo v državnem zboru glasovali, ko bodo na dnevnem redu tudi drugi predlogi o nezaupnici.

Parlament je nato nadaljeval splošno debato. Nacijonalno-socijalistični poslanec dr. Rosenberg je protestiral proti očitku dr. Brüninga v včerajšnjem govoru, da l. 1918. še ni vedel, kje mu je prava domovina. Govornik je poudarjal, da je Brüning s tem žalil vse Nemce, ki prebivajo v inozemstvu in jih je okrog 10 milijonov.

Po Rosenbergovem govoru so nemški nacijonalisti in nacijonalni socijalisti zapustili dvorano v znak protesta proti govoru poslanca Webra, ki je v svojem govoru pobijal sistem političnih umorov, kakršnega so v Nemčiji uvedli nacijonalni socijalisti. Poudarjal je, da so že prva politična umora Erzbergerja in Rathenaua izvršili elementi ekstremne desnice in narodni socijalisti govorijo o njih kakor o svojem junaštvu. L. 1919. je bil umorjen neki kmet, njegov ubijalec, danes narodni socijalist, pa sedi v parlamentu, čeprav ga je sodišče obsodilo na pet let ječe. Dr. Weber je nato prečival pravila narodno socijalističnih napadalnih čet, kjer se na nekem mestu navaja, da se bo marksistična golazen uničila s krvavimi sabljami.

Po zaključku splošne dabete v državnem zboru se je pričelo ob 5. popoldne glasovanje. Kot rok volitev državnega predsednika je bil določen 13. marc za prve volitve, za morebitne ožje volitve pa 7. april. Za ta predlog so glasovali poslanci vseh strank, kar je zbudilo veselost in klice: »Enotna fronta za vladni predlog!«

Nato se je pričelo splošno poimensko glasovanje o predlogih za nezaupnico celokupni državni vladi, ki so jih vložili narodni socijalisti, komunisti, nemški nacijonalci in nemška ljudska stranka. Za ta predlog so razen predlagateljev glasovali še pristaši stranke podeželskega ljudstva in socijalistične delavske stranke, vsi ostali pa proti. Pri nemški ljudski stranki se razen poslancev, ki so na dopustu, nista udeležila glasovanja še poslanca dr. Curtius in v. Kardorff.

Glasovanje se je končalo z odklonitvijo nezaupnice z 289 glasovi proti 264. Rezultat glasovanja je sprejela večina z burnim ploskanjem.

Zatem je bil odklonjen predlog nemških nacijonalcev za nezaupnico državnemu finančnemu ministru Dietrichu z 291 glasovi proti 250, pri čemer se je 11 poslancev vzdržalo glasovanja.

Od narodnih socijalistov, nemških nacijonalcev in komunistov predlagani razpust državnega zbora je bil odklonjen z 299 glasovi proti 228. Tudi predlog za nezaupnico državnemu obrambnemu ministru Grönerju je propadel s 305 glasovi proti 250, pri čemer ni glasoval samo en poslanec.

Junaški odpor Kitajcev

Krvavi boji pri Šanghaju s spremenljivo srečo — Japonci uničili več kitajskih letal

Šanghaj, 26. febr. dč. Odločitve v bitki med vasema Kiangvanom in Mahangom še vedno ni. Kitajci so imeli velike izgube. **Japonski topničarski opazovalci so včeraj izsledili kitajsko pehotno brigado, ki se je pripravljala za napad na japonske črte, nakar jo je pričelo strahovito obstreljevati japonsko topništvo. Brigada je bila skoro vsa pobita. Od 3000 mož je bilo 2000 ubitih in ranjenih. Po tem uspehu so skušali Japonci prodreti kitajske črte, vendar pa so Kitajci hitro pozvali ojačenja, s katerimi so zamašili nastalo vrzel. Kitajci so odbili prodirajoče Japonce ter zopet strnili svojo fronto.**

Ponoči so Kitajci izvedli nenadoma silen napad na japonske postojanke okrog Kiangvana, ki so jih zavzeli Japonci pred dnevi med splošno protikitajsko ofenzivo. **Borba je bila strašna. Kitajci svojega napada niso pripravili s topovskim obstreljevanjem, marveč so se nenadoma v tisočih pojavili pred japonskimi jarki. Borili so se izredno junaško.** Čeprav so imeli Japonci dobro zgrajene jarke in okope in boljše orožje ko napadalci, so se morali pred navalom Kitajcev naglo umakniti in jim prepustiti Kiangvan, ki je ves v razvalinah.

Boji v pretekli noči so zahtevali veliko število človeških žrtev. **Kitajsko poveljništvo samo priznava, da je padlo nad 400 Kitajcev, dočim je bilo več ali manj ranjenih.** Medtem pa so se pričeli Japonci pripravljati na nov napad, da si zopet osvojijo ponoči izgubljene postojanke.

V mednarodnem koncesijskem ozemlju je danes zavladala velika nervoznost. Japonci so pričeli bombardirati Hongkev, ki je v neposredni bližini koncesij. **Več granat je že padlo na koncesijsko ozemlje tik ob japonskem, ameriškem in nemškem generalnem konzulatu. Diplomatska zastopstva so se zaradi tega preselila v varnejše dele mesta, ameriški konzul pa je pozval Američane, ki bivajo v hotelu »Astorija«, naj palačo zapuste, ker stoji v območju, ki ni varno.**

Pokolj kitajskega prebivalstva

Washington, 26. febr. g. Tukajšnje vesti iz Šanghaja zatrjujejo, da so *japonski vojaki, ki so zavzeli Kiangvan, pomorili na tisoče kitajskih civilnih oseb, med njimi tudi ženske in otroke, ter nato zažgali njihove hiše,* baje iz maščevanja, ker je kitajsko civilno prebivalstvo aktivno sodelovalo pri uporu proti japonskim četam. Tudi v šanghajskem predmestju Hongkevu so baje Japonci zagrešili številne teroristične čine. V Šanghaju zatrjujejo, da so imeli Japonci v zadnjih bojih zelo visoke izgube in so njihova uradna poročila o njih umetno omiljena.

Bitka v zraku

Šanghaj, 26. febr. s. Japonski letalci so dopoldne z bombami obmetavali kitajsko letališče Hangčav. Kakor zatrjujejo, so razdejali hangar in pet letal, dve pa zrušili na zemljo.

Šanghaj, 26. febr. g. **Nad kitajskim letališčem Hančav se je vršila davi ogorčena bitka v zraku med Kitajci in Japonci, v kateri so bila sestreljena tri kitajska in eno japonsko bojno letalo.** Japonska bombna letala so razen tega obmetavala 15 kitajskih letal, ki so bila na letališču pripravljena za start in jih deloma razdejala. Zračna eskadra 25 japonskih bombnih letal se je pozneje dvignila nad letališče Hančav, da bi ga popolnoma uničila. **Za obrambo so se dvignila številna kitajska lažja letala, ki pa so v boju podlegla in so se morala v begu vrniti na varno. Japonska bombna letala so nato obmetavala letališče in tamošnje naprave z gorljivimi granatami ter jih deloma razdejala. Naprave na letališču kakor tudi kraj Hančav so v plamenu.**

General Ujeda odpoklican

London, 26. febr. d. Japonsko vojno ministrstvo je sprejelo prošnjo poveljnika japonske vojske v Šanghaju generala Ujede za odpoklic. Za novega poveljnika je bil imenovan general Šašahara, ki bo te dni odpotoval iz Tokija in prevzel vrhovno poveljstvo nad japonskimi četami v Šanghaju.

Pokret belih gardistov

Moskva, 26. febr. Semkaj prispele vesti o zbiranju velike belogardistične armade v Mandžuriji so izzvale v vseh sovjetskih krogih veliko pozornost in vznemirjenje. **Japonski vrhovni poveljnik v Mandžuriji je baje po istih poročilih odredil belogardističnemu generalu Kozminu v Harbinu, naj zbere belo divizijo. V provinci Mukden so belogardistični agenti živahno na delu. Iz Harbina je baje že več sto belogardističnih vojakov na poti v Mukden. Kot podrejeni voditelji generala Kozmina se imenujeta Mandrik, poveljnik prve, in general Mosestov kot poveljnik druge brigade. Kakor se zatrjuje, je že izdelan načrt za vpad belogardističnih čet na sovjetsko ozemlje in sicer v pokrajini Amurja, dočim naj bi Japonci istočasno napadli transbajkalsko pokrajino. Kakor zatrjujejo ruske vesti čuvajo Japonci o teh belogardističnih formacijah najstrožjo tajnost. Pravijo tudi, da Japonci opremljajo te čete z vojnim materijalom, municijo in drugimi potrebščinami.**

Nanking, 26. febr. d. Kakor se zatrjuje, bo nacijonalna vlada poverila gen. Čangkajšku nalogo, da pribori izgubljene pokrajine Mandžurije, dočim bo generalu Fengu izročeno poveljstvo nad četami v Šanghaju.

Nova japonska spomenica

Tokio, 26. febr. g. Poslaniki Anglije, Amerike, Francije in Italije so bili popoldne nepričakovano pozvani na konferenco v zunanji urad. Zunanji minister Jošizava je izročil poslanikom japonsko spomenico s prošnjo, naj jo dostavijo svojim vladam.

Neprekinjeni diplomatski stiki

Šanghaj, 26. febr. AA. Zanimivo je, da so navzlic sovražnostim, ki se vrše med Kitajci in Japonci, ostali kitajsko-japonski diplomatski odnošaji neizpremenjeni. Kitajski poslanik se še nadalje mudi v Tokiu, kjer ima konference o razvoju dogodkov z japonskimi politiki, japonski poslanik na Kitajskem pa je tudi v stikih z zastopniki kitajske vlade.

Hitler zaprisežen kot nemški državljan

Berlin, 26. febr. č. Ker je notranji minister Klages na protest vseučiliških profesorjev iz Braunschweiga razveljavil ukaz, s katerim je bil Hitler imenovan za profesorja politične pedagogike na imenovani univerzi, je bil Hitler nato imenovan za vladnega svetnika deželne vlade v Braunschweigu ter je bil davi že zaprisežen kot nov nemški državljan.

Bojkot piva v Berlinu

Berlin, 26. febr. s. Danes je sklenila tudi zveza delikatesnih in kolonijalnih trgovcev, da bo ustavila prodajo piva v steklenicah. Na ta sklep je vezanih okroglo 3000 berlinskih trgovin. Pri bojkotu piva sodelujeta sedaj približno dve tretjini berlinskih gostilničarjev in hotelirjev.

Milijardno posojilo Belgiji

Bruselj, 26. febr. s. Zbornica je sprejela danes zakon o razpisu državnega posojila dveh milijard frankov, ki je namenjeno za financiranje javnih del in za podporo kolonij.

Manifestacija Narodne skupščine za Rumunijo

Odziv na manifestacije v rumunskem parlamentu — Sprejem zakona o ženskih obrtnih šolah — V ponedeljek se prične proračunska razprava

Beograd, 26. februarja. p. Današnja seja Narodne skupščine se je ob začetku pretvorila v impozantno manifestacijo prijateljstva in zavezništva med Jugoslavijo in Rumunijo. Ob otvoritvi seje je namreč predsednik **dr. Kumanudi** sporočil narodnim poslancem, da je prejel od podpredsednika rumunskega parlamenta naslednjo brzojavko:

»Rumunski parlament, ginjen nad prijateljskim sprejemom, ki ga je jugoslovenska Narodna skupščina priredila predsedniku rumunskega parlamenta Dimitreju Pompeju, mi je naročil, da vam z izrazi nespremenljivega prijateljstva izrazim globoko zahvalo za ta nov dokaz bratstva med jugoslovenskim in rumunskim narodom. — Podpredsednik rumunskega parlamenta Sebastian Radovici.«

Narodni poslanci so sprejeli sporočilo z dolgotrajnim aplavzom in ovacijami rumunskemu parlamentu. Nato pa so se oglasili k besedi narodni poslanci dr. Bogumil Vošnjak, dr. Djuro Leušić in Mihajlo Živančević.

Dr. Vošnjak je v svojem govoru naglasil, da so izzvale manifestacije v Narodni skupščini velikega rumunskega bratskega in zavezniškega naroda globoko hvaležnost v vseh naših srcih. Te manifestacije so bile naslovljene na našega viteškega vladarja in na celokupni jugoslovenski narod. Če je mogoče bratsko zavezništvo med dvema narodoma, potem obstoja tako zavezništvo med našim in rumunskim narodom. V vsej naši zgodovini ni bilo med nami nikdar sporov, nikdar nismo dvignili orožja drug proti drugemu in po tej poti bomo šli tudi v bodočnost. Simpatije do Rumunije ne goji samo predkumanovska Srbija; globoko so vsidrane tudi med Slovenci pod Triglavom in med Hrvati pod Velebitom.

Posl. **dr. Djuro Leušić** je opozarjal, da je izvršil predsednik rumunskega parlamenta g. Pompeju važno misijo rumunskega kralja. Prvi naš vojak, prvi naš državljan, naš kralj je bil odlikovan z najvišjim rumunskim odlikovanjem. Mi, narodni predstavniki, smo hvaležni rumunskemu narodu za to visoko odlikovanje in za to veliko čast, ki jo je izkazal našemu vladarju in celokupnemu jugoslovenskemu narodu.

Posl. **Mahajlo Živančević** je izvajal med drugim, da zgodovina ne beleži nobenega primera, da bi dva naroda, ki živita v neposrednem sosedstvu, bila tako složna, kakor sta rumunski in jugoslovenski. Oba naroda vežeta skupno trpljenje in stoletno prizadevanje za osvoboditev in osamosvojitev. Rumunski narod je našemu narodu dal priljubljeno kraljico, tako da so postale naše medsebojne vezi še tesnejše. Govornik je zaključil svoj govor s predlogom, naj Narodna skupščina odpošlje rumunskemu parlamentu naslednjo brzojavko:

»Rumunski parlament Bukarešta. — Jugoslovenska Narodna skupščina je na svoji današnji seji z največjim navdušenjem izrazila svojo globoko hvaležnost rumunskemu parlamentu za njegovo bratsko solidarnost in za izraze onih čustev, ki ih gojimo skupno. Jugoslovenska Narodna skupščina pozdravlja preko svojih izvoljencev v imenu vsega jugoslovenskega naroda rumunski narod, s katerim veže jugoslovenski narod najiskrenejše prijateljstvo, zasnovano na nepokolebljivi zavezniški zvestobi. Naj živi Nj. Vel. kralj Karol II.! Naj živi rumunski narod!«

Narodna skupščina je sprejela vse govore z velikim odobravanjem in s ponovnimi ovacijami Rumuniji in njenemu kralju. S soglasnim pritrjevanjem je bila odobrena tudi predlagana brzojavka, ki je bila še med sejo odposlana v Bukarešto. Nato je skupščina prešla na dnevni red.

Sprememba skupščinskega poslovnika

Po prečitanju zapisnika je predsednik sporočil, da je **finančni odbor končal razpravo o proračunu** ter predložil plenumu svoje poročilo. Nadalje je objavil predsednik, da je poslanec Mihajlo Jeftić podal ostavko na članstvo v verifikacijskem odboru. Namestnik bo izvoljen skupno z ostalimi, ko pride zadeva na dnevni red.

Skupščina je po teh predsedniških sporočilih začela razpravo o predlagani spremembi skupščinskega poslovnika. V imenu odbora, ki je proučil te predloge, je poročal poslanec **Miloje Sokić.** Poleg že znanih sprememb (osnovanje zakonodajnega odbora, zabrana članstva narodnih poslancev v odborih podjetij, ki imajo poslovne zveze z državo itd.) je naknadno predlagal še poslanec Aleksander Dodić, naj se poslancem, ki so po poklicu odvetniki, za dobo poslanskega mandata prepove izvrševanje odvetniške prakse. Med drugimi važnejšimi spremembami skupščinskega poslovnika je tudi predlog, naj se mesto dosedanjih dveh podpredsednikov izvolijo trije in mesto štirih tajnikov pet. Odbor je sprejel vse druge predloge razen predloga poslanca Dodića, ker je mnenja, da se poslancem ne more zabraniti izvrševanje njihovega civilnega poklica. Narodna skupščina je nato predlagane spremembe po predlogu odbora sprejela v obliki resolucije.

Zakon o ženskih obrtnih šolah

Sledila je razprava o zakonu o ženskih obrtnih in ženskih strokovnih učiteljskih šolah. Razpravo je otvoril poročevalec skupščinskega odbora *Toma Smiljanić,* ki je poleg splošnega obrazloženja zakona omenil, da je bil naknadno predložen še amandman k členu 10., po katerem se dopušča pri ženskih obrtnih šolah osnovanje internatov. Ti internati pa ne smejo iti na breme države. V ostalih točkah je odbor sprejel zakon brez izpremembe in predlaga Narodni skupščini, da ga tudi ona sprejme v celoti.

Minister za trgovino in industrijo dr. *Albert Kramer,* ki je ta zakon predložil, je v svojem govoru navajal, da je obstojalo po uedinjenju v naši državi več tipov ženskih strokovno-obrtnih šol. Te različne šole so spadale deloma pod trgovinsko, deloma pod prosvetno ministrstvo. Šele pred tremi leti se je dovršila nova osnova za žensko strokovno šolsko izobrazbo in so se postavili temelji enotnega novega zakona. Današnji zakon je nov, ker prejšnji ni mogel priti do popolnega izraza in ker je veljal v prvi vrsti za preosnovo ženske strokovne šolske izobrazbe na ozemlju bivše Srbije. Zaradi tega se je pričelo urejevati gradivo za nov zakonski načrt, s katerim se žensko strokovno šolstvo izenači za vso državo.

Z novim zakonom sta se ustvarila dva tipa ženskih strokovnih šol: obrtna in strokovna učiteljska šola. Prva bo služila pripravi ženske mladine za ženske poklice in ročna dela, za samostojne obrti in za domačo hišno uporabo, druga pa vzgoji strokovnih učiteljic. Ženske strokovne učiteljske šole pa bodo nudile tudi splošno izobrazbo poleg strokovne, kar dosedaj ni bilo v celoti izvedeno.

Ženskih strokovnih šol imamo sedaj 55 z 260 učiteljskimi močmi in okrog 5.000 učenkami, ženskih obrtnih šol v okviru banovin pa 163 s 768 učiteljskimi močmi in okrog 7.000 učenkami. Vse naše žensko strokovno šolstvo obsega torej 218 šol, 1028 učiteljskih moči in okrog 13.000 učenk. To šolstvo se podpira s sredstvi iz državnega budžeta, poleg tega pa tudi z banovinskimi sredstvi in s pomočjo ženskih korporacij.

Za ministrom Kramerjem je posl. Anton Krejči podčrtal pomen razveseljivega dejstva, da se je ustanovila nova zakonska podlaga za žensko strokovno izobrazbo. V današnjih časih brezposelnosti je sila važno vprašanje, kako naj se vzgaja ženska mladina. To vprašanje mnogo pomeni za razvoj našega gospodarstva. Po svetovni vojni so se pričele žene uveljavljati v poklicih, ki so bili dotlej rezervirani le za moške delovne sile. Moški so na ta način izgubili velik del svojega zaslužka in tako je nastal nov vzrok za nezaposlenost. Razvoj ženskega udejstvovanja, kakor ga navaja novi zakonski načrt, bo zato zelo omilil dosedanje socialne razmere.

Pri glasovanju je bil zakon z 202 glasovoma soglasno v načelu sprejet. Po kratki specialni debati pa z 203 glasovi tudi v podrobnostih.

Sledila je tretja točka dnevnega reda: volitev treh članov verifikacijskega odbora. Izvoljeni so bili Uroš Trbojević, dr. Branko Nikolić in Usejim Kadić. Današnja seja je s tem izčrpala svoj dnevni red. Za prihodnjo sejo je bil predlagan naslednji dnevni red: 1. volitev enega podpredsednika Narodne skupščine in enega tajnika, 2. volitev enega člana verifikacijskega odbora, 3. razprava o proračunu za poslovno dobo za leto 1932-33. Skupščina je sprejela dnevni red za prihodnjo sejo, ki se bo začela v ponedeljek 29. t. m. ob 9. dopoldne.

*

Seja senata

Beograd, 26. febr. p. Danes je dopoldne in popoldne zasedal senat. Dopoldanska seja se je pričela ob 10.30 in jo je otvoril predsednik dr. Pavelić. Senat je sprejel zapisnik pretekle seje in takoj nato prešel k razpravi o podrobnostih zakona o srednjih trgovskih šolah. K razpravi so se oglasili senatorji dr. Josip Šilović kot poročevalec večine, Svetozar Tomić in dr. Emil Gavrila. Po njihovih govorih je senat izglasoval zakonski predlog.

Sledila je razprava o spremembi senatnega poslovnika. Kot poročevalec večine je nastopil senator Svetozar Tomić, kot poročevalec manjšine pa Jovo Banjanin, ki se je izrazil proti temu, da bi se poslovnik senata spreminjal z resolucijo, kar po njegovem mnenju ni v skladu z zakonom.

Popoldne je govoril senator Šuperina, ki se je izrazil za predlog večine. Minister Kojić je obrazložil, da sprememba poslovnika potom resolucije ni protizakonita. Po zelo borbenem govoru senatorja Cerovića je bila končno z 39 proti 11 glasovom izglasovana resolucija za spremembo senatnega poslovnika. Prihodnja seja senata bo sklicana pismenim potom.

Premestitve v železniški službi

Beograd, 26. februarja. p. Prometno ministrstvo je premestilo prometne uradnike **Stanislava Roškerja** s postaje Grobelno v Maribor, **Ludvika Erkerja** iz Sv. Jurija v Grobelno, **Jožeta Zabukoška** iz Pesnice v Rače-Fram in **Franca Faturja** iz Rajhenburga v Pesnico.

Zdravniška vest

Beograd, 26. februarja AA. **Za sekundarnega zdravnika v bolnici za duševne bolezni v Novem Celju v 8. skupini je imenovan dr. Franc Pestotnik, dosedanji sekundarni zdravnik bolnice za duševne bolezni na Studencu.**

Kitajsko presenečenje

Nad mesec dni je že, kar so Japonci izkrcali svoje prve čete v Šanghaju. Že par dni kasneje je prišlo do prvih spopadov s kitajskimi oddelki in od takrat se bije skoro neprestano bitka za to najvažnejše azijsko velemesto. Razvila se je v pravo pozicijsko bitko, ki valovi sem in tja, daje obema sovražnikoma priliko, da poročata o svojih zmagah, odločitve pa ne prinese. Za enkrat je jasno le to, da nobena dosedanjih japonskih ofenziv ni mogla doseči postavljenega ji cilja, pritisniti kitajske vojaške oddelke od Šanghaja v notranjost države.

Da se bo borba razvijala na tak način, tega se Japonci pač niso nadejali. Pa tudi ostali svet je bil presenečen po nenadejano močnem kitajskem odporu. Saj štejejo japonsko vojsko med najboljšo na svetu. Opremljena je z vsemi pripomočki moderne tehnike, izborno je organizirana in vzorno disciplinirana. V zaledju ima civilizirani japonski narod, voden po močni centralni vladi in ves prežet duha superiornosti nad drugimi narodi, slične mentalitete, s kakoršno je med belimi narodi navdala Nemce Bismarkova in Viljemova doba.

Kitajska je po obsegu in številu prebivalstva neprimerno večja od Japonske. Neprimerno slabša pa je po svoji civilizaciji in svoji državnosti. Saj je v narodnem smislu niti ni mogoče smatrati za državo. Razdejana je po neprestanih državljanskih vojnah, opustošena po večnih borbah raznih generalov med seboj, hudo prizadeta ravno v zadnjih letih po silnih elementarnih katastrofah. O enotni kitajski vojski je težko govoriti, saj si je zbral skoro vsak pomembnejši general svojo armado. Zato kitajska vojska tudi ni enotno organizirana, opremljena in oborožena pa vse prej kakor moderno. In kar je glavno, manjka ji vojaškega duha, vojaške morale. Današnja kitajska generacija ne pozna druge vojne kakor državljansko, vojno generala proti generalu, pokrajine proti pokrajini; kitajski vojak nima notranje zavesti, da se bori za domovino; plačila in nagrade si išče v plenjenju zavojevanih krajev.

Taka je v glavnem sodba sveta o kitajski vojski. Potrdili so jo znova japonski uspehi v Mandžuriji, saj so Japonci to ogromno pokrajino okupirali v razmeroma kratkem času s pičlimi 20 tisoč vojaki. Nikjer se jim niso mogli Kitajci resno upreti, čeprav so bili v veliki premoči in čeprav je bil tam teren za nje ugodnejši, ker Japonci razen letalstva niso mogli izkoristiti najbolj učinkovitih bojnih sredstev.

Pri Šanghaju so Japonci izkrcali in vrgli v boj že več vojakov kakor v celi Mandžuriji. Tu lahko uporabljajo poleg letal tudi tanke in najtežjo artiljerijo, kopno in pomorsko. In vendar ne morejo zdrobiti kitajskega odpora, niso mogli dosedaj potisniti kitajskih čet nazaj od Šanghaja niti za onih borih 20 kilometrov, ki so jih svetu objavili kot svoj cilj.

Ta nepričakovani kitajski odpor je presenetil ves svet, najbolj pa pač Japonce same, ki gotovo niso bili pripravljeni nanj, saj bi drugače ne začeli svoje akcije s tako nezadostnimi sredstvi. Kakor drugi narodi, so tudi Japonci, čeprav njihovi najbližji sosedi, podcenjevali Kitajce. Šanghajske bitke so pokazale, da Kitajska kljub svoji notranji nesreči, le še ni tako duhovno in materialno razdejana, kakor se je videlo, temveč da je v svoji notranjosti še dovolj močna za odpor proti tuji invaziji.

Za Japonsko so njeni neuspehi pri Šanghaju silen udarec v marsikaterem pogledu, ne samo v strategičnem. Žrtve naraščajo od dneva do dneva in žnjimi narašča tudi nevarnost, da se porodi v japonskih množicah samih odpor proti šanghajski avanturi. Bitk izpred Šanghaja nič več ne prenašajo po japonskem radiju... Še bolj nevarno pa je kitajsko presenečenje za Japonsko iz diplomatskih razlogov. Čim dalj časa ni odločitve, tem več časa imajo zainteresirane velesile, pred vsem Amerika, da razmišljajo o zaščiti svojih ogroženih pozicij in da izvedejo za vsak slučaj potrebne priprave. Vsak dan neodločene bitke pomeni novo ameriško ali angleško vojno ladjo v šanghajskem pristanišču ali kje v bližini. Zato je umevno, da postajajo v Tokiju nervozni in že odstavljajo generale, ki niso znali čez noč streti kitajskega odpora.

Irske volitve

London, 24. februarja.

Volitve, ki so se ravnokar vršile v irski državni zbor, so prinesle zmago republikanski stranki pod vodstvom znanega De Valere. Od irsko-angleškega sporazuma v l. 1922. pa do danes je obvladovala položaj v irski državi zmerna Cosgravejeva stranka, ki je imela v parlamentu sicer majhno, toda solidno večino. Od 153 poslancev Dail Eireanu, kakor se imenuje irski parlament, je vladna stranka imela 71 glasov in je s podporo 13 glasov neodvisnežev razpolagala s 84 glasovi. Opozicijo je tvorilo 56 poslancev »Fiana Faila«, čisto republikanske stranke De Valere, in desetorica delavskih poslancev. Med tema dvema taboroma je bila še peščica poslancev, ki pa niso igrali nikake vloge. Pri sedanjih volitvah pa je dobila republikanska stranka 65 poslancev in delavska 7, medtem ko si je vlada priborila dosedaj komaj 58 mandatov. V enem okrožju se bodo vršile še naknadne volitve, ki pa ne bodo mogle bistveno spremeniti položaja. Cosgravejeva vlada se torej normalnim parlamentarnim potom ne bo mogla več držati na oblasti.

Obe veliki irski stranki Cosgravejeva in De Valerova, izhajata iz stare irske nacionalne stranke, ki je zbrala za časa irske borbe ze neodvisnost ves irski narod v svojem taboru. Borba za irsko »Home Rule« in pozneje boj za popolno neodvisnost, ki se je vlekel dolga leta z najbolj nasilnimi sredstvi, sta končala leta 1922. s pogodbo, ki je Irski prinesla položaj dominijona in podobno neodvisnost kakor jo ima Kanada. Irska je postala v svoji notranji upravi popolnoma samostojna ter je dobila celo pravico postavljati si v inozemstvu svoje lastne diplomatske zastopnike; edina vez z britskim imperijem je ostala kruna. Razen tega so Irci v pogodbi pristali na plačevanje 3 milijonov funtov letno kot odškodnino angleškim lordom za zemljo, ki so jo morali pri izvedbi agrarne reforme prepustiti irskim kmetom.

Zaradi te pogodbe je nastal v irski nacionalni stranki razkol. Cosgravejeva zmernejša struja se je zadovoljila z angleškimi koncesijami, medtem ko so De Valera in drugi radikalni elementi sklenili nadaljevati revolucionarno delovanje. Vztrajali so v oboroženem uporu še celo leto, potem pa je De Valera uvidel brezuspešnost take borbe in izpremenil svojo taktiko; postavil se je na zakonito stališče in osnoval opozicionalno stranko v parlamentu. Iz izida volitev bi se moglo sedaj sklepati, da so njegove ideje močno napredovale med irskim narodom.

Uspeh De Valera pa še vedno ni tako velik, da bi lahko sam sestavil nacionalistično vlado. Navezan je na pomoč delavske stranke, ki je dosedaj sicer vedno glasovala proti Cosgraveju, s čemer pa še ni rečeno, da bo podpirala De Valero, če bi hotel izvajati svoj nacionalistični program in pretrgati poslednje vezi z Anglijo. Socialisti so na irskih političnih vprašanjih namreč zelo malo zainteresirani. Iz izjave De Valere, ki jo je podal takoj po volitvah, je pa razvideti, da namerava, čim bi se povzpel na mesto ministrskega predsednika, zaceti energičen boj za odpravo bistvenih določb, ki jih vsebuje angleško-irska pogodba. Odreči namerava prisego zvestobe angleški kroni in plačevanje letne odškodnine za razlaščena veleposestva. Tudi ne prikriva svojih namer, da bo deloval z vsemi silami na uedinjenju katoliške in neodvisne Irske s protestantskim Ulstrom, ki obsega nekako tretjino irskega otoka, a se l. 1922. ni pridružil samostojni Irski, temveč je ostal v sestavu Anglije.

Umevno je, da londonska vlada ne bi mogla pristati na tak popoln prelom z Irsko samo na [illegible]ostrano željo dublinske vlade. Ako bo De Valera sestavil svojo vlado in res izvršil svoje grožnje, bo Irska zopet pahnjena v dobo neprestanih kriz, ki lahko izzovejo novo državljansko vojno. Na Angleškem irske volitve niso povzročile nikakega posebnega razburjenja. Označujejo jih za interno zadevo irske države, ki se za enkrat Anglije ne tičejo. Poudarek pa leži pri tem na omejitvi »za enkrat«. Položaj na Irskem je tako dolgo res interna irska zadeva, dokler ostane izven diskusije pogodba iz leta 1922. Ako pa se iz položaja rodi resnična nevarnost za to pogodbo, potem pa to tudi ne bo več samo zadeva Irske in Anglije, temveč zadeva vsega britskega imperija. Res je De Valera fanatik, a vendar je malo verjetno, da bi tiral stvar tako daleč.

Odprava diktature na Portugalskem

Lizbona, 26. febr. AA. V govoru, ki ga je včeraj imel pred civilnimi guverneji portugalskih provinc in vladnimi politiki, je portugalski notranji minister govoril o bodočem ustavnem režimu, ki naj nadomesti diktaturo. Bodoči režim bo s stališča ustave nacionalističen, popolnoma neodvisen, suveren in bo predstavljal celoto, ki bo nasprotna vsaki misli o federaciji ali konfederaciji ter bo odklanjala inozemsko vmešavanje v portugalsko notranjo politiko. Nadalje je notranji minister izjavil, da ostane še nadalje v veljavi pogodba, ki jo je Portugalska sklenila z Anglijo. Predsednik republike se bo volil z neposrednim glasovanjem. Ministre bo imenoval predsednik republike in bodo odgovorni narodu. Parlament bo vršil kontrolo nad vlado, ne bo pa je mogel iz lastne želje vreči. Na koncu je notranji minister izjavil, da vprašanje režima za sedaj na Portugalskem ni aktualno.

Pogreb E. Wallacea

London, 26. febr. AA. V Marlowu v grofiji Buckinghamu se je danes vršil pogreb pokojnega Edgarja Wallacea. Od pokojnikove hiše pa do cerkve se je razvil velikanski sprevod ljudi, ki so izkazali priljubljenemu pisatelju poslednjo čast. Truplo pokojnega Wallacea so pokopali v bronasti krsti, ki je bila vsa pokrita s cvetjem in venci. Med njimi je bil tudi venec honolulskega princa.

Poljski romani v japonščini

Varšava, 26. februarja AA. Japonski poslanik v Varšavi Kato je izročil poljskemu zunanjemu ministru japonsko izdajo žeromskega »Pepela« s prošnjo, naj jo izroči maršalu Pilsudskemu. »Pepel« je prevedel iz poljščine v japonščino znani japonski književnik in univ. prof. Asadori Kato, ki je tudi že prevedel v japonščino Reymontove »Kmete«. Maršal Pilsudski se je zahvalil poslaniku Katu z lastnoročnim pismom, napisanim v zelo prisrčnem duhu.

Napredovanje učiteljev

Beograd, 26. februarja p. Z odlokom ministrstva prosvete so imenovani za učitelje in učiteljice v IX. položajni skupini naslednji pripravniki in pripravnice: Pavel Japelj v Hinjah, Angela Stopar-Sekirnik v Čadramu, Milan Ferjan v Murski Soboti, Ana Šavbah v Šmartnem na Pohorju, Lidvina Mravlje-Eiletz v Št. Ilju pod Turjakom, Ana Župan v Gornji Lendavi, Fran Ankele v Henini.

Minister Pucelj v Banjaluki

Banjaluka, 26. februarja n. Kakor znano, se mudi v Banjaluki od včeraj minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj. Davi se je odpeljal v Kotor Varoš. Minister zbira informacije o stanju socialnih razmer na kmetih. Popoldne si je ogledal higienski zavod in mestno bolnico v Banjaluki. Jutri poseti še nekaj okoliških krajev.

Usoda Kmetijske eksportne zadruge

Maribor, 26. februarja.

Revizija poslovnih knjig Kmetijske eksportne zadruge je končana. Strokovnjaka, ki sta pregledala vse knjige v poslovnem lokalu na Aleksandrovi cesti ob navzočnosti funkcijonarjev Kristofiča, Kende in Žunkoviča, ki so v preiskovalnem zaporu, še nista sestavila zadevnega poročila, iz katerega bo mogel državni tožitelj razvideti, ali in v koliko gre za kaznive manipulacije vodstva in družbinih akviziterjev.

Premoženje zadruge znaša nad 700.000 dinarjev gotovine. Poleg tega pa je zadruga lastnica Podravske tiskarne, katero je kupila za 550.000 Din, in hiše na Aleksandrovi cesti, katero je kupila nekaj dni preden je bilo njeno poslovanje od oblastev ustavljeno za 1,600.000 Din in je to kupnino zadruga tudi že skoro popolnoma poravnala. V koliko je **zadruga prekoračila svoj delokrog**, je stvar trgovskega sodišča, pod katerega nadzorstvom je poslovala. Zadružna pravila so bila sicer registrirana pri tukajšnjem trgovskem sodišču, protokoliran pa ni bil baje pravilnik podporne sekcije. Poglavitno vprašanje je zdaj: **Kaj bo s premoženjem te zadruge?** Misliti bo pač treba na rešitev zadružnega premoženja. Že sedaj grozijo nekateri poverjeniki zadruge z velikimi odškodninskimi tožbami. Po drugi strani se pa snujejo razne skupine, ki bi rade prevzele zadrugo.

Širijo se razne govorice o petih grupah, ki bi rade prevzele vodstvo ali prišle, zastopane po svojih članih, v upravni odbor Kmetijske eksportne zadruge. Mogoče se bo že v prihodnjih dneh zadeva razčistila in smo prepričani, da bo sodnijska oblast ukrenila po uvidevnosti in po zakonu, da se članstvo ne bo več begalo.

Aretirani voditelji Krištofič, Kenda in Žunkovič, ki so še vedno v preiskovalnem zaporu, so se pritožili zaradi zapora na višje deželno sodišče v Ljubljani, ki pa je njihovo pritožbo zavrnilo, skicujoč se na zadevni sklep mariborskega okrožnega sodišča, in tako ostanejo zaenkrat še v preiskovalnem zaporu.

»Kmetijska eksportna zadruga« **obstoja pravno še nadalje in se more razpustiti le po sklepu občnega zbora**, če ta sklene likvidacijo, ali pa na ukrep banske uprave. Občni zbor pa lahko skliče načelstvo, — to so še vedno Krištofič, Kenda in Žunkovič, ko so v preiskovalnem zaporu — a skliče ga lahko tudi tretjina zadružnih članov. Dokler pa niti banska uprava niti občni zbor ne sklene razpusta zadruge, obstoja zadruga še nadalje, ker je njeno poslovanje na predlog državnega pravdništva **le začasno ustavljeno**. Preden ni torej padla ta ali ona odločitev, **naj se članstvo zadruge ne vznemirja** in naj svojih prijav, na kar smo opozorili že tudi v našem listu, ne pošilja preiskovalnemu sodniku, zlasti naj se ne javlja pri njem osebno.

Vlomilec je vrnil del plena

Dolnja Lendava, 26. februarja.

Lastnik kolodvorske restavracije v Dolnji Lendavi g. Pojbič ima tudi trafiko. Tobačne izdelke ima nameščene v posebni omari v gostilniški sobi. Ko je g. Pojbič prišel te dni zjutraj v gostilno, je opazil, da je omara odprta. Na veliko presenečenje pa je ugotovil, da je bil izvršen vanjo vlom in da mu je tat odnesel okrog 500 dinarjev denarja in tobačnih izdelkov za okrog 400 Din. Vloma je bil osumljen domači vajenec, ki je prišel na gospodarjeva izpraševanja v silno zadrego, vendar pa vloma ni priznal. Izročen je bil orožništvu. Ker pri njem niso našli niti denarja niti tobaka, sodijo, da je imel pomočnika ali pa je morda le kdo drug vlomil v omaro. Ta neznani krivec je del ukradenega blaga prinesel drugo noč nazaj in ga odložil na vrtu.

Zopet požar na Ihanu

Ihan, 26. februarja.

Zločinska roka požigalca je stalno na poslu. Niso še minili trije dnevi od zadnjega požara in se med ljudstvom še ni poleglo razburjenje, ko sta nam v sredo zvečer ob 20. gasilski rog in plat zvona zopet naznanjala požar v občini. Tokrat je gorelo pri posestniku Ludoviku Florinu na Ihanu, ki so mu zgoreli hlev, pod in šupa s krmo in gospodarskim orodjem vred.

Domači gasilci so bili takoj na kraju požara in s pomočjo vaščanov še pravočasno rešili živino. Obenem so obvarovali ognja tudi kozolec dvojnik, ki stoji le nekaj korakov od pogorišča. Na pomoč so prihiteli gasilci z Vira in Podgorce z motorno brizgalno. Prvi so še pomagali gasiti, dočim drugim ni bilo treba stopiti v akcijo.

Gospodarja in gospodinje ob času požara ni bilo doma. Hlapec je prišel s konjem domov, ko je baš začelo goreti. Ljudstvo je zbegano in prestrašeno ter si ne ve pomagati. Upajmo, da se prislovica »V tretje gre rado« menda ne bo uresničila.

Zaščita proti avtomobilskim tatovom v Zagrebu

Zagreb, 26 februarja n. V poslednjem času se vedno znova ponavljajo tatvine avtomobilov. Zaradi tega nameravajo v Zagrebu uvesti poseben patent, tako zvanega nevidnega detektiva, ki ga s pridom uporabljajo že po vseh drugih večjih mestih. Aparat je podoben mali sireni, ki povzroča velik ropot, kakor hitro pride kdo z njo posredno ali neposredno v stik. Če se namesti v avtomobilu, kjerkoli in na povsem skritem mestu, povzroči ropot, čim se avtomobila dotakne tuja roka. Priprave na avtotaksijih ne bodo namestili, da ne bi povzročila prevelikega ropota, ker so ti avtomobili stalno izpostavljeni dotikljajem pasantov.

Ruski poštni golob ustreljen pri Splitu

Split, 26 februarja n. V Kaštelih so ustrelili goloba, pri katerem so našli na nogi obroč z napisom Leningrad-Leninov institut št. 160.

Požar v splitski knjigarni

Split, 26. februarja n. V pretekli noči je zgorel ves inventar knjigarne Vinka Jurića. Škoda je precejšnja, vendar znaša zavarovalnina 500.000 Din. Pogorelo je veliko število knjig in tudi nekaj denarja v blagajni.

Znižanje diskontne mere v Ameriki

New York, 26 februarja d. Federalna rezervna banka je znižala diskontno mero od 3.5 na 3 odstotke.

Nova ureditev izvoza živine

Ustanovitev urada za nadzorstvo kontingentiranega izvoza živine in živinskih proizvodov

Beograd, 26. februarja. AA. Minister za trgovino in industrijo je v soglasju s poljedelskim ministrom predpisal pravilnik o nadzorstvu izvoza živine, živinskih proizvodov in predelav. Pravilnik se naslanja na zakon o organizaciji in nadzorstvu izvoza živine, živinskih proizvodov in predelav paragrafa 1, točka b z dne 14. dec. 1931.

Glavne določbe tega pravilnika so:

Nadzorstvo nad izvozom živine, živinskih proizvodov in predelav bo po navedenem zakonu opravljal »Urad za nadzorstvo nad izvozom živine«, ki se ustanovi pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine. **Naloga urada bo skrbeti za upravno in tehnično izvajanje pogodbenih določb o kontingentiranem izvozu živine, živinskih proizvodov in predelav.** Pri uradu bo ustanovljen strokovni odbor z nalogo, da nadzira in razporeja kontingente živine za izvoz, kakor bo predlagal urad na podlagi registriranih prijav. Odbor bo nadalje pregledoval vpis izvoznikov in register.

Člane strokovnega odbora bodo imenovali deloma minister za trgovino in industrijo, deloma druga ministrstva in za razna strokovna društva. Odbor bo smel šteti največ 15 članov.

Podjetje ali osebe, ki bodo pooblaščene, da v okviru kontingenta izvažajo živino, živinske proizvode ali predelave, bodo prejele posebna »izvozna potrdila«. Izdajal jih bo urad za nadzorstvo nad izvozom.

Z izvozom živine, živalskih proizvodov in predelav v okviru kontingentov, določenih s trgovinskimi pogodbami, se bodo smela baviti:

1. **Izvozniška podjetja, protokolirana v kraljevini Jugoslaviji, ako se bavijo z izvozom živine, živinskih proizvodov in predelav;**
2. **zadružne zveze, poljedelske in živinorejske zadruge, ako izvažajo proizvode svojih zadrugarjev;**
3. **proizvodniki in živinorejci, ako sami ali pa to v svrho združeni izvažajo svoje lastne proizvode;**
4. **industrije mesnih proizvodov in klavnice.**

Podjetja, zadruge ali osebe, ki bodo hotele izvažati živino, živinske proizvode ali predelave v okviru kontingentov, se bodo morale registrovati v uradu za nadzorstvo nad izvozom živine. Prijava naj vsebuje sledeče podatke oz. listine: ime in naslov podjetja, zadruge ali osebe, dokazilo o protokolaciji oziroma o registraciji, kadar gre za zadruge ali zadružne zveze, pri poedincih pa potrdilo občine in prvostopne upravne oblasti, da je živina, namenjena izvozu, njihova last, oznaka živinske vrste (govedo, krave, voli, junci, biki, teleta, konji, svinje, suhljate ali mastne, ovce in koze) in države, kamor žele izvoziti, izvleček iz knjig ali druga listina o tem, koliko je podjetje izvozilo l. 1925 oziroma od kasnejše ustanovitve pa do prijave vsak mesec in pa kam. Vse to po vrsti živine in po količini.

Kontingentirano blago je treba opremiti z izvoznico, izdano od urada za nadzorstvo nad izvozom. Pravilnik navaja obrazec take izvoznice. Urad bo izdajal te izvoznice v 4 izvodih. Tri izvode bo treba priložiti tovornemu listu, četrtega pa bo postajenačelnik nakladalne postaje poslal uradu za nadzorstvo nad izvozom živine. Izvoznice morata pri nakladanju potrditi še državni veterinar in dotični postajenačelnik. Izvoznice je treba kolkovati s posebnimi taksnimi znamkami po posebnem pravilniku o izvoznih taksah.

Razdelitveni ključ za izvozna potrdila v okviru kontingentov kakor tudi registracijo bo določal in vodil urad. Izvozniki bodo pravočasno obveščeni o dodeljenem kontingentu. Za vsako tržišče jim bo izdano posebno izvozno dovoljenje. **Izvoznik mora najkasneje 11 dni pred nakladanjem prijaviti količino nameravanega izvoza, tržišče in tržni dan, državo, kamor bo izvozil in pa kupca.**

Na koncu vsakega meseca mora izvoznik poslati uradu poročilo o izkoriščenih izvoznicah, nakar prejme izvoznice za prihodnji mesec. K poročilu mora priložiti prepis komisijonarskega računa o prodaji za notranjo porabo urada. **Vsak izvoznik bo moral izvoziti dodeljeni mu kontinget. Kdor tega ne bo mogel storiti, bo moral o tem v določenem roku brzojavno obvestiti urad.** Prestopki se bodo kaznovali. Urad bo po potrebi določal kakovost in težo živine, namenjeno v kontingentirani izvoz. Izvoznik se mora izkazati še s posebnim veterinarskim potrdilom o zdravstvenem stanju svoje živine.

Iz seje magistratnega gremija

Ljubljana, 26. februarja.

Nocoj je imel magistratni gremij pod predsedstvom župana dr. Puca sejo, na kateri je obravnaval številne zadeve.

Obrtni referent je poročal o prošnjah Miroslava Jančigaja in Rudolfa Hafnerja, ki želita pridobiti koncesije za drogerijo. Gremij je obe prošnji odklonil, ker ni lokalne potrebe za take trgovine. — Josipu Vrhovcu se dovoli prepis dimnikarske koncesije, ki se je dosedaj glasila na njegovo mater, na njegovo lastno ime.

Referent mestnega ekonomata je poročal **o pogajanjih s poštno upravo, da se v mestnem poslopju na Dolenjski cesti št. 22 otvori poštna postaja. Mestna občina je pripravljena nositi stroške za adaptacijo lokala v znesku 6000 Din, zahteva pa zagotovilo, da se ustanovi na tej pošti javna telefonska govorilnica.**

Nadalje je gremij razpravljal o dobavi 2000 brezovih in 200 sirkovih metel za cestno nadzorstvo. Dobava brezovih metel je bila oddana Francu Rozmanu iz Horjula, ki bo izgotovil komad po 1.50 Din, sirkove metle pa dobavi tvrdka Bahovec po 9.50 Din. Franc in Ljudmila Kambič sta zaprosila, naj gremij letos ne dovoli zastaviti hodnika pred kavarno »Emona« z mizami za goste te kavarne. Da promet ne bo oviran, je dovolil gremij kavarnarju postaviti samo eno vrsto miz in sicer na Aleksandrovi, kakor tudi na Dunajski cesti. — Francu Lukežiču in Branku Kozincu se odda v zakup mestna parcela za šolo na Prulah in sicer za leto 1932/33 proti letni zakupnini 50 in 150 Din. — Mariji Bratuša se podaljša rok za odstranitev prodajnega paviljona ob Dunajski cesti nasproti Gospodarske zveze za eno leto. — Grošelj Tinci se odda za 10 let v najem mestno kopališče ob Ljubljanici proti letni zakupnini 10.000 Din. Podrobni pogoji se določijo s pogodbo. — Prošnja Antonije Štrubelj, ki želi, naj se ji podaljša zakup Pekovskih njiv, se odkloni. — Ivanu Koviču se prepusti košnja na desni brežini Ljubljanice proti zakupnini 100 Din za l. 1932. — Enaka prošnja Rudolfa Smrekarja in Rudolfa Filipa, ki želita najem sveta ob koloniji na Cesti dveh cesarjev, se je odklonila. — Andreju Svetku se prepusti košnja na levem bregu Ljubljanice od šentpetrskega mostu do Hribarjeve tovarne proti plačilu 300 Din, dočim se enaka prošnja Jakoba Petriše odkloni. — Društvu za tujski promet v Kostanjevici bo oddala mestna občina iz mestne vrtnarije brezplačno 30 topolov, 2 platani in 1 javor. — Inž. arhitektu Gustavu Ogrinu se prepusti v najem nekaj sveta ob bregu Ljubljanice na Prulah za shranjevanje čolna. — Franji Pelc se zniža zakupnina za svet v Hribarjevem gaju na 100 Din letno. — Prošnja Splošnega ženskega društva, naj se mu odkaže skladišče in hladilnica za shranjevanje živil, se odkloni, ker dobi društvo lahko prostor za to svrho v mestni klavnici pod običajnimi pogoji.

Referent gradbenega urada je poročal o oddaji nabave kamenitih kadunj za zbiralne kanale na Cankarjevem nabrežju. Dobava je bila oddana najnižjemu ponudniku, tvrdki Cihlař za 98.100 Din. — **Mestna občina bo v smislu dogovora z uršulinkami napravila nove stopnice pred uršulinsko cerkvijo. Dela bo izvršil kamnosek Feliks Toman za 100.156 Din.** Ker je v proračunu le 59.971 Din kredita za ta dela, se bo primanjkljaj 2.344 Din kril na ta način, da se porabijo že za magistrat dovršene stopnice v vrednosti 33.125 Din, ostanek 9000 Din pa se bo pokril iz postavke za renoviranje spomenikov.

Mestni fizik je poročal o najemu prostorov za otroško zavetišče v Sp. Šiški ter priporočal, da mestna občina najame prostore v novi zgradbi Sokola v Šiški, ki ponuja obširne lokale v obsegu 170 kvadratnih metrov, med temi kuhinjo, zavetišče, teraso, dvorišče in kopališče za letno najemnino 30.000 Din. Gremij je ta predlog odobril.

Gradbeni referent je poročal **o prošnjah za stavbna dovoljenja.** Ivanka Kušlan je dobila stavbno dovoljenje za adaptacijo skladišča na Karlovški cesti št. 34. — Emerik Klebel bo zgradil hišo ob Dunajski cesti poleg smodnišnice, Marija Vodušek enonadstropno vilo ob Bogušičevi ulici, Ana Grum gospodarsko poslopje v Korunovi ulici, Tschada Marijana drvarnico v Zvonarski ulici. — »Triumph-avto«, d. z o. z. ze predložil načrte za zgradbo portala, ograje in prodajnega paviljona ob Celovški cesti. Načrti so bili odobreni pod pogojem, da bo družba v prodajnem paviljonu prodajala le avtomobilske in kovinske predmete. — Fond za zgradbo stanovanjskih hiš državnim železničarjem bo ogradil stanovanjsko kolonijo ob Dunajski cesti. Dovoljenje za to ograjo je prejel le začasno, ker se bo moralo pri definitivni ureditvi razpravljati tudi o odstopu sveta za ceste. — Sklep zadnje gremijalne seje, ki je Alojzu Krajgherju odklonil dovoljenje za predor okna v požarnem zidu na Krekovem trgu, je bil revidiran na ta način, da se ta adaptacija dovoli kot provizorij. — Ivan Fabčič in Ivan Pavlin smeta prestaviti prodajna paviljona s Cihlařevega sveta ob Vodovodni cesti na Kačičev svet ob Dunajski cesti poleg mitnice odnosno na mestni svet. — Andrej Snoj si zgradi pritlično hišo in šupo v Crni vasi, Pavel in Frančiška Princ pritlično hišo in gospodarsko poslopje ob Ižanski cesti, Albin Vrhovc pa bo adaptiral podstrešje v svoji hiši na Borštnikovem trgu st. 3 v stanovanjske namene. — Fran Novak je dobil dovoljenje za adaptacijo izložb na Kongresnem trgu 15, inž. Dukić in drug za kanalizacijo v Bohoričevi ulici, Josip Sivec za kanalizacijo v Korytkovi ulici. — Prošnja Milke Kovač, ki želi nadzirati drugo nadstropje na Poljanski cesti 31, je bila iz stavbno-tehničnih in estetskih razlogov odklonjena. — Venčeslav Breznik bo adaptiral trgovski lokal v Stritarjevi ulici. — Jakob Vidmar bo zgradil enonadstropno hišo na Ižanski cesti. — Marija Ziberna je prejela stavbno dovoljenje za adaptacijo lokala za točilnico na Bregu št. 2 pod pogojem, da napravi okrogla vrata. — Josip Novak si zgradi enonadstropno hišo v Baragovi ulici, Josip Sivec pa prizidek svoji hiši v Korytkovi ulici. Cilka Bergant je prejela stavbno in uporabno dovoljenje za leseno hišo ob Ižanski cesti, Marija Ujčič za enonadstropni prizidek na Aleševčevi cesti, Marija Šič bo adaptirala vinsko klet v Cerkveni ulici, Feliks Škafar si zgradi pritlično hišo v Črni vasi.

Uporabna dovoljenja so prejeli: Tonikvar Anton za hišo ob Ižanski cesti, »Eka« — inž. Vladimir Stare za tovarniško poslopje v Topniški ulici, Alojzij Šabec za kletno stanovanje v koloniji »Železniške družine«, Franc Gerjol za hišo na Ilovici št. 29 in Franjo Anlen za lokal na Celovški cesti 56.

Vremenska napoved

Zagrebška vremenska napoved za danes: Pretežno vedro ali kvečjemu prehodno lahno oblačno, hladno. — **Situacija včerajšnjega dne:** Anticiklon, čigar robovi so dosegli kontinent, se je umaknil barometrski depresiji, ki se je pojavila z vzhoda, in se je pričel pomikati v notranjost Evrope. Povzročil je padec temperature.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Mrzlo in bolj oblačno vreme; tu in tam bo zopet lahno snežilo.

Naši kraji in ljudje

Informativno - propagandni odsek na univerzi

marljivo deluje in pripravlja brošuro za abiturijente

Ljubljana, 26. februarja.

Naloga, ki je stavljena vsaki univerzi, ni omejena le samo na notranje delo, na strokovno izobraževanje akademikov, temveč je univerza poklicana tudi v to, da kot najvišja kulturna instanca svoje dežele ali svojega naroda nastopa v javnem življenju kot nositeljica najvišjih idej in stremljenj, ki se pojavljajo v tem narodu ali na ozemlju, ki spada kulturno k tej univerzi. To pa ni možno, dokler predstavlja univerza za ljudstvo in tudi za studente samo učni zavod, potreben za dosego nekih poklicev, temveč mora biti ideja univerze kot nositeljice kulture, kot ustanove nujne važnosti, vnesena v široke plasti ljudstva. Zlasti še morajo biti zainteresirani in informirani o delu in organizaciji univerze ter akademske omladine sedanji studenti in bodoči, to se pravi, abiturijenti srednjih šol.

Ti dve nalogi, propagirati idejo univerze kot nositeljice kulture med ljudstvom in uvesti ter informirati studente o strokovnih in organizatoričnih vprašanjih na naših in tujih univerzah, si je stavila Zveza slušateljev Aleksandrove univerze, ko je lani ustanovila *informativno - propagandni odsek*. Bilo je to res nujno, kajti razmere na naši univerzi so bile v tem pogledu še prav žalostne. Novodošli slušatelj si je moral vse informacije o studiju, o stipendijah, o dijaških domovih, o društvih, o strokovni literaturi itd. poiskati sam; univerza. Svet slušateljev mu ni nudil v tem pogledu skoraj nič. Logična posledica tega je bila, da se je veliko število akademikov zainteresiralo samo za najnujnejše zahteve studija, ostalo univerzitetno življenje je šlo mimo njih, ne da bi jim dalo nujni prispevek k njihovi izobrazbi, ki ga daje organizirano delo na univerzah. In po drugi strani tudi oni niso prispevali svojega obolusa k splošnemu akademskemu delu.

Pa ne samo idealne, ampak tudi praktične neugodnosti je imela za studenta taka neinformiranost: ker ni poznal natančnih pogojev studija, se mu ni posvetil s primerno smotrenostjo, ker ni imel na vpogled pogojev za nagrade, stipendije, sprejem v dijaške domove, se ni mogel z vsem tem okoristiti tako, kakor bi se bil lahko, če bi se mu vse to pregledno podalo. V tem pogledu smo še daleč za inozemskimi univerzami, ki imajo dobro organizirane informacijske pisarne in izdajajo letne prospekte in brošure o svojih univerzah, o pogojih studija, o organizacijah akademikov itd.

Pomen in namen Informativno-propagandnega odseka Zveze slušateljev Aleksandrove univerze (IPOZSAU) je s tem na kratko očrtan. Praktično se izvaja to na naslednji način: 1. z informacijsko pisarno na univerzi, ki podaja informacije glede predmetov studija, predpisov za izpite, informacije o strokovnih društvih in njih delu, zlasti izdajanju skript, o organizaciji univerze, ZSAU- akademskega urada dela, akademske bolniške blagajne, IPO, seznam kulturnih društev in njih naslovi; pravila za sprejem v akademske domove, pravila o stipendijah in nagradah; 2. s pomočjo zvez z ostalimi univerzami v Jugoslaviji in izven nje, zlasti z jugoslovensko akademsko reprezentančno organizacijo »Pobratimstva« in z Mednarodno studentsko zvezo (CIE), z enaročanjem akademskih in drugih glasil, z informacijami o razmerah na tujih univerzah in o akademskih pokretih, s pomočjo pri organiziranju inozemskih počitniških kolonij v Jugoslaviji in naših v inozemstvu; 3. s propagandnimi predavanji o ljubljanski univerzi v mestih izven Ljubljane in drugimi propagandnimi nastopi. IPO pripravlja brošuro za abiturijente, ki naj jim poda nekaj informacij glede studija na naši univerzi in o glavnih inozemskih univerzah. Nadalje bo obsegala brošura tudi nekaj statistik o možnosti zaposlitve absolviranih akademikov.

Veliko hrupa zaradi litra žganja

Kloštrsko dekle in premočno žganje — pa „Slovenec" in brezverci

Ljubljana, 26. februarja.

Trojka: dekle, žganje in brezverci je seveda čudna. Da pa se bo vse razumelo, je treba začeti s strašnimi nasprotniki vere. Naenkrat je udarilo kakor plat zvona: ostudne laži in hudobije svobodomiselcev, blatenje katoliških redovnic, protikatoliška čustva itd.

Pred vsem tem hrupom in vikom kakor ob proglasitvi križarske vojne pa se je zgodilo naslednje: Velika državna bolnišnica v Beogradu je dobila čedno pacijentko. Znašlo se je tam dekle, ki je spalo nezdramno spanje. Na popolnoma razumljiva vprašanja: kdo, kaj, kako? — se je kmalu izvedelo, da je bilo to dekle več let v samostanu in da je potem na obisku pri sestri iz nepremišljenosti izpilo toliko žganja, da je življenje v nevarnosti. Ker zadeva gotovo ni bila vsakdanja, se je o njej govorilo po vsej bolnišnici, po mestu in naposled je prišlo vse tudi v liste. Razumljivo je tudi to, da pri vsej zadevi ni bilo najbolj važno, kaj je dekle delalo v samostanu. Ker pa je bilo gotovo, da je bilo tam več let, se je pač začelo govoriti o bivši redovnici kakor se govori n. pr. o bivših vojakih — ne glede na šarže. Dekle se je slednjič srečno zbudilo in ko se je pisalo o vsej tej dogodivščini, ni nikomur prišlo na misel napadati samostane redove ali pa celo kako veroizpoved. Celo svojega začudenja ni nihče izrazil nad tem, da se *v samostanu človek ne nauči, da ni dobro popiti vse, kar kdo najde in vidi.*

Izmišljeni strahovi in sovražniki so pri »Slovencu« mobilizirali prvega ogorčenega branilca takoj po našem poročilu, da se je oglasil pod naslovom »Kaj pravite?«, včeraj pa se je, da bo bolj držalo, še preoblekel v kmeta, rojaka Lojzike in »dovolj možatega katoličana, da more in zna odgovoriti na tako grdo laž.« In mož, ki Lojziko že od nekdaj pozna in ki je govoril sedaj tudi z njeno materjo, je razložil, da je bila Lojzika res v samostanu — sicer ne pri uršulinkah, pač pa pri Križarkah v Gradcu in da je tam služila za deklo in perico.

Tako, sedaj pa vemo, kaj je Lojzika delala v samostanu, dasi se o tem ni nikdar razpravljalo niti pri nas, niti v beograjskih listih. Za človeka, ki slabih namenov sam ne goji ter jih tudi drugim ne podtika, je stvar popolnoma jasna. Ob čudnem dogodku so v Beogradu Lojziko pač imenovali kratkomalo »dekle iz samostana«, kakor se na primer po naših vaseh govori o »dekletu iz mesta« in pri tem nihče ne poizveduje, kaj je dekle delalo v mestu. O »razkrinkani hudobiji« ne more biti govora, pač pa bi se lahko govorilo *o razkrinkani neumnosti onih*, ki se razburjajo brez potrebe ter sami hujskajo in begajo ljudstvo podtikajoč drugim namene in čine, ki jih niso zasnovali in zagrešili. Ljudi, ki malo bero, je pač lahko nahujskati z bajkami, kako blatijo beograjski listi in »Jutro« častitljive redovnice, vero in bogzna koga še vse, neumno pa je o tem pisati pod krinko kmeta, ki naj bi bil tudi sam bral zgodbo »bivše uršulinke« v beograjskem »Vremenu«.

Če zet preveč zaupa — tastu

Zanimiva pravda pred beranskim sodiščem

Berane, 23. februarja.

Tukajšnje sodišče se bavi z nenavadno kazensko stvarjo, ki je pobudila kar največje zanimanje vsega prebivalstva daleč naokoli. In je razumljivo to, saj je sodnik odredil, da se vtakne v zapor eden najznanejših bogatašev v vsem beranskem srezu, Vuksan Zečević iz vasi Vinšeke, ki je lastnik obsežnega posestva v tej vasi in obenem tudi še par najlepših hiš v samih Beranah. Sodnik je odredil zapor Vuksana Zečevića na tožbo njegovega zeta Radoja Trifunovića iz Police, ki ga je obtožil, da mu je poneveril nič manj kakor 400 000 Din.

Radoje je leta 1911 odšel v Ameriko kot dvajsetleten mladenič, kjer je delal v raznih rudnikih, se trudil in mučil in skrbno hranil svoj zaslužek. Rad bi se bil vrnil domov, toda vedno je prišlo kaj vmes in šele po svetovni vojni l. 1922 se je vrnil v domači kraj. Ali ne za vedno, kajti hotel je samo videti svojce, pa se zopet vrniti v Ameriko, da bi še dalje pridobival. Ko je bil doma, se je spoznal z Vuksanovo hčerjo Milico. Poročila sta se in meseca januarja l. 1923 sta odšla v Ameriko. Radoju se je tem bolj mudilo v Ameriko, ker je doma izvedel, da se bo v kratkem prodalo neko veliko dobro posestvo, in se je dogovoril s tastom, da mu takoj pošlje iz Amerike denar, da kupi zanj to posestvo. In res je Radoje takoj po svojem prihodu v Ameriko nakazal tastu 400.000 Din in Vuksan je prejel ta veliki znesek v »Crnogorski banki« v Beranah.

Toda ono posestvo je bilo že prodano ko je prispela Radojeva denarna pošiljatev, pa je Vuksan začel kupovati svet tu in tam, da je kar najlepše zaokrožil svoje posestvo, in je celo kupil par hiš v Beranah, ki jih je dal v najem. Radoju ni ničesar javljal, kaj in kako je razpolagal z njegovim denarjem, tako da je Radoje bil prepričan, da je tast kupil ono posestvo in da ga bo on ko se vrne iz Amerike lepo prevzel in gospodaril na njem s svojo družino. V Ameriki sta se mu rodila dva otroka, z ženo sta se razumela kar najbolje, pa je bil prepričan, da ga čaka doma najlepše življenje.

Ker se je v Ameriki začel zaslužek krčiti, je Radoje v začetku lanskega leta odpravil ženo z otrokoma v domovino, on pa je še ostal v Ameriki, da opravi še neke opravke, potem se pa tudi odpravi domov. Meseca majnika lani je prišel v svoj domači kraj.

V začetku je bilo vse dobro. Vuksan mu je razkazal vse posestvo, češ, da je vse to sedaj njegovo, Radojevo, in da more ospodariti na njem, kakor hoče. Toda ko je Radoje zahteval, da se posestvo prepiše na njegovo ime, se je Vuksan začel izmikati. Slednjič je šel v Berane in dal prepisati vse posestvo na svojo hčer, Radojevo ženo, češ, da je onih 400.000 Din, ki mu jih je poslal Radoje, prejel od hčere, ne pa od Radoja, ki je tako ostal brez vsega, res pravi ubožec, popolnoma odvisen od svoje žene, dasi se je trudil in mučil leta in leta, da je prištedil denar, s katerim se je kupilo vse to premoženje. Ni mu kazalo drugega, da je vložil tožbo proti tastu, temboj, ker je prešla na tastovo stran tudi Milica in so tako postale razmere v hiši naravnost neznosne.

Ker je Radoje s pričami in potrdili, med njimi tudi s potrdilom ameriške banke, po kateri je poslal denar z Amerike, dokazal, da je v resnici on poslal denar tastu in da je tast tudi v resnici prejel njegovo pošiljatev, se je sodišče prepričalo, da gre za poneverjenje in je odredilo, da se Vuksan Zečević zapre.

Radoje Trifunović zahteva v svoji tožbi povrnitev poneverjenega zneska 400.000 dinarjev in še 150.000 Din za obresti in razne stroške. Zanimivo je, da Radojeva žena trdi, da je ona po svojem možu poslala očetu 400.000 Din svojega denarja. Sto tisoč da ji je obljubil Radoje, če se poroči z njim in gre z njim v Ameriko, ostalo pa da so bili razni darovi in pa dobitki pri igri, češ, da so se pri njih sestajali znanci in igrali hazardne igre, pri katerih je dobivala. Sodniku se je pač zdelo malo verjetno, da bi žene izseljencev-delavcev v Ameriki imele tako sijajne dohodke in prihranke, možje pa bi bili brez denarja. Zato je verjel zetu in dal zapreti tasta.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Diplomat Matzenauer

Poročali smo o smrti odličnega diplomata grofa Matzenauerja in o njegovem nekdanjem udejstvovanju; v naslednjem pa prinašamo spominske vrstice pokojnikovega dobrega znanca.

Star naravni park orjaških borovcev in drugih velikanov, po katerih se neovirano ovijata srebot in bršljan, skriva ob severovzhodni meji našega Prekmurja, v

prijaznih Prosenjakovcih, starinski, zanimivi gradič Matzenau. V tem gradiču, katerega hladni in precej temačni hodnik napravi na obiskovalca ob prvem pogledu precej neprijeten vtis, je preživel samotno svoja poslednja leta mož, ki je bil ves življenje vajen v izvrševanju odgovorne diplomatske službe velike družbe in velikih dogodkov.

Prijazno in s prirojenimi gosposkimi kretnjami je sprejel vsakega posetnika v svoji delovni sobi, v kateri visi različno starinsko orožje, od katerega so mu pa ob prevratu najlepše dragocenosti odnesli Madžari. Rad je pripovedoval znamenite svetovne dogodke izza časa svoje diplomatske službe. Najponosnejši je pa bil na svojo staro in dolgo mizo v salonu, kjer je po prevratu, kakor je pravil, imela mednarodna komisija svoje konference in pri kateri se je odločila meja severnega dela Prekmurja v prid Jugoslaviji.

Tako je stari, nam Slovencem malo znani diplomat in plemenitaš zato, ker ga je Madžarska z njegovim sinom mučila leto dni po nedolžnem v svojih ječah, pokazal deželi naslovov hrbet in se branil skupno s kmeti rame ob ramenu za naše Prekmurje s strojnico proti vpadajočim Madžarom. Odločil se je za slovansko državo brez grofovskih in plemenitaških naslovov in ravno v tem je bil plemenit. Naj bo zatorej možu, ki je tako častno pomagal reševati naše Prekmurje izpod madžarskega jarma, lahka slovanska zemlja.

L. Möschl

Kavarnarji in pobijanje draginje

Ljubljana, 26. februarja.

V prostorih mestnega tržnega nadzorstva se je danes vršila anketa glede znižanja cen v kavarnah. Prišli so prizadeti kavarnarji, oblastva pa sta zastopala namestnik tržnega nadzorstva g. Derganc ter policijski nadzornik g. Žajdela kot zastopnik policijske uprave, ki vrši po nalogu banske uprave sporazumno z organi mestnega tržnega nadzorstva in drugimi činitelji kontrolo pobijanja draginje v mestu. Razpravljalo se je o znižanju vseh kavarniških proizvodov od kave do likerjev.

Vendar je debata že takoj spočetka pokazala odločen odpor prizadetih kavarnarjev proti nameravanemu pritisku od strani oblastev. Kavarnarji, ki jih je zastopal načelnik Zadruge gostilničarjev in kavarnarjev g. Franc Lavčič, so utemeljevali svojo obrambo v prvi vrsti s tem, da cene njihovim pijačam in sploh vsem kavarniškim proizvodom v sirovem stanju, razen vina, niso padle, pač pa so poskočile. Naravno je torej, da tudi oni cen ne morejo znižati.

Pri tem je treba upoštevati tudi ejstvo, da nudijo kavarne svojim gostom razne izredne užitke, v prvi vrsti časopise ilustrirane liste in revije in tudi godbo. Tu pa silno narastejo režije, ki se izražajo posebno še v ogromnih najemninah, katerih nekateri kavarnarji že sedaj ne zmorejo.

Naposled je bilo na sestanku sklenjeno, da bodo kavarnarji vsak posamič izdelali svoje posebno poročilo, katera bodo v naslednjih dneh predložili kompetentnim oblastvom, nakar bo prišlo do zaključnih sklepov.

Kdo sme prodajati srečke razredne loterije

Ker se na vodstvo Državne razredne loterije obrača mnogo oseb za pojasnilo o pogojih, po katerih se nastavljajo pooblaščeni razpečevalci srečk, nas je uprava Državne razredne loterije zaprosila za objavo naslednjih pojasnil:

Po členu 7. pravil za pooblaščene razpečevalce se prepušča razprodaja onim, ki prevzamejo v svrho razprodaje najmanj 100 celih srečk. Prevzete srečke pa se ne morejo več vrniti Državni razredni loteriji. Pooblaščenim razpečevalcem se dajejo srečke na kredit za dva razreda na temelju njihove kavcije in se računa pri tem za vsak razred in za eno celo srečko po 200 dinarjev, za dele srečk pa sorazmerni del te svote.

Kavcija se polaga v gotovini, za katero pa Državna razredna loterija ne plača obresti, nadalje z vložno knjižico Državne hipotekarne banke, ki se mora glasiti na Državno razredno loterijo brez odpovedi, ali pa v drugih vrednostnih papirjih Državni vrednostni papirji se sprejemajo po borznem kurzu. Za druge vrednostne papirje, o katerih sklepa upravni odbor, če se ahko vzamejo v kavcijo, pa se računa 75 odstotkov od njih borzne cene. Vrednostni papirji, ki ne notirajo na borzi, se računajo po vrednosti, ki ju je priznal upravni odbor razredne loterije.

Poleg tega se lahko sprejme v kavcijo po sklepu upravnega odbora Državne razredne loterije tudi vložne knjižice denarnih zavodov, ki se glase na Državno razredno loterijo brez odpovedi, potem garancijska pisma bank, kakor tudi intabulacije na nepremičnine.

Kot nagrado za trud dobijo pooblaščeni razpočevalci od Državne razredne loterije po 13.30 Din od vsake cele srečke in razreda in po 5 odst. od dobičkov srečk, ki so jih prodali iz svoje kolekture, kar znaša vse skupaj okrog 10 odstotkov vrednosti prodanih srečk.

Menica je nevarna stvar

Beograd, 26. februarja.

Da je menica opasna stvar, sta se mogla v torek temeljito prepričati dva bogata trgovca iz Lazarevca, ki sta se zagovarjala pred beograjskim sodiščem prve stopnje zaradi tatvine ponarejanja menic in podkupovanja ter sta bila slednjič obsojena zaradi nasilnosti in podkupovanja.

Dragomir Mitrović, ki je prvi občutil ono gornjo bridko resnico, je imel pri trgovcu Čedomiru Vesiću menični dolg 17.000 dinarjev. Nekega dne je prišel v njegovo trgovino, ko se je tam nahajal tudi Vesićev svak, trgovec Bogosav Grbić, in še nekaj drugih ljudi, vzel iz listnice znesek 17.000 dinarjev in ga izročil Vesiću. Ta je vzel denar, ga vložil v blagajno in vzel in nje Mitrovićevo menico, katero so potem ogledovali drugi prisotni. Medtem pa je pristopil Grbić, pograbil menico, s svakom pripisal nad znesek z rdečilom »velja za 3000 dinarjev« in menico zopet zaprl v blagajno. Zastonj je bilo vse Mitrovićevo ugovarjanje; menice ni dobil. Ni mu preostajalo drugo, kakor da je odšel v sresko načelništvo in ovadil stvar. Ko je Grbić izvedel, da je uveden proti njemu kazenski postopek, je pohitel k sreskemu poglavarju, mu položil 5000 dinarjev na mizo in dejal: »Vzemite to in rešite me!« Seveda ga je sreski načelnik ovadil zaradi podkupovanja.

Zdaj sta pa stala oba bogataša pred beograjskim sodnikom in se branila, da je Mitrovićeva menica ležala v blagajni kot kritje za blago, ki ga je Mitrović jemal v trgovini, in da je tedaj, ko je plačal menico, po knjigah dolgoval 3450 Din več. Mitrović pa je trdil, da njegov dolg znaša samo 1000 Din. Trgovca sta dalje navajala, ta tako ravnajo vsi trgovci, da si tako krijejo odprte račune, in sta Mitroviću, ki se je pri Vesiću izučil krojaštva, očitala nehvaležnost. Kar se tiče podkupovanja, pa je trdil Grbić, da mu je onih pet tisočakov »padlo« iz listnice, ko je vzel in nje menico.

Sodišče je obsodilo Grbića zaradi nasilnosti in podkupovanja na 20 dni zapora in 1800 Din globe, Vesića pa zaradi nasilnosti na 10 dni zapora. Podkupnjna 5000 Din pa je šla fondu za potrebe kazenskih zavodov. Stvar je torej bila za lazarevška bogataša precej draga.

Elitni Kino Matica

Premiera veseloigre, duhovite komike, lepega petja, šlagerjev in muzik

Ne veruj več v ljubezen

Glavne arije poje sloviti berlinski komorni pevec

MAX HANSEN

Kot partnerica priljubljena graška diva

JENNY JUGO

Najnovejši Foxov zvočni tednik.

Predstave ob 4., ¼8 in 9¼ zvečer

Telef 2124

Dva uboja ob ženitovanjih

Razprava o Peternelovi smrti — Obsodba ubijalca s Košce

Ljubljana, 26. februarja.

Pred deželnim sodiščem sta se vršili dve kazenski razpravi, ki sta zopet v žalostni luči pokazali, kakšne žrtve zahteva oglarenje. Pred sodnikom poedincem g. Jermanom so sedeli na zatožni klopi trdni in ugledni možje iz Kamnika in okolice, ker so se udeležili tepeža ob priliki neke kmečke gostije. V gostilni Franeške Jagodiceve so se takrat stepli in je bil močno v glavo udarjen kmečki fant Peternel, ki je pozneje v ljubljanski bolnišnici umrl. Ker je zadeva zelo zamotana in skušajo štirje obtoženci vso krivdo zvaliti na petega, je sodnik odredil, da se bo razprava vršila na licu mesta v Kamniku.

Pred malim senatom pa se je danes zaključila druga žalostna drama. Čitateljem je še v dobrem spominu tragična smrt na dopustu se nahajačega redova 24. p. p. Josipa Feštajna v Košci pri Polšniku, okraj Litija. Tam se je vršilo lani 23. novembra ženitovanje Albina Dolanca. Okoli polnoči, ko so fantje pri oglarenju spili 7 l vina in 1 l žganja, je nastal silen pretep. Kočarjev in organistov sin Anton Dežman je s kuhinjskim nožem z vso močjo sunil Feštajna v prsi, da je na mestu izkrvavel. Sam Dežman pa je dobil nato v tepežu 11 vbodljajev. Uboja obtoženi Dežman se je danes zagovarjal s silobranom, toda priče so potrdile nasprotno. Kot priče so bili poklicani mlečnozobi fantiči v starosti od 16 do 18 let. Nekateri so izpovedali, da se je obtoženec še pred pretepom bahal s kuhinjskim nožem in grozil: »Nocoj bo kdo mrtev. Zaklal ga bom kakor prašiča!«

Državni tožilec dr. Fellacher je odločno zahteval najstrožjo kazen in poudarjal: »To je pravi junak noža in taki ljudje so največja sramota za naše kmečko ljudstvo. Zadnji čas so se pretepi tako razpasli, da je treba pretepače eksemplarično kaznovati.«

Senat je Antona Dežmana **obsodil na 2 leti in 8 mesecev robije.** V razlogih sodbe je predsednik senata poudarjal obtežilni okolnosti: nož in veliko sirovost.

Sodba zaradi smrti kurjača Klinarja

Pred malim senatom deželnega sodišča, pod predsedstvom s. o. s. dr. E. Kobeta se je danes zaključila velika razprava proti delovodji KID Antonu Novaku in obratnemu ravnatelju Franu Pisslingerju, po rodu iz Donawitza na Štajerskem. Oba sta bila po paragrafu 185-II. kaz. zak. obtožena, da sta kriva smrti kurjača Antona Klinarja zaradi zastrupljenja s plinom.

Anton Klinar, ki je bil vesten in marljiv delavec, je moral kot rezervni kurjač stopiti 23. junija lani v službo k 4 generatorjem tovarne KID na Javorniku. Poprej je delal 15 ur in je prišel okoli 5. zjutraj domov. Komaj se je vlegel k počitku, ga je že čez eno uro prišel klicat delavec Zorman, da mora iti znova v službo, ker to zahteva delovodja. Klinar je sprva ugovarjal, toda na ponovno zahtevo je odšel v službo k generatorjem. Tam je delal vse dopoldne. Generatorji so po mnenju inž. Evgena Barage starejše konstrukcije in so bili brez vsakih varnostnih naprav, ki so jih napravili šele po Klinarjevi smrti. Ko je Klinarjev sin okoli 11.30 prinesel kosilo, je zapazil, da leži njegov oče nezavesten pred generatorji. Hitro je poklical pomoč. Skušali so Klinarja z umetnim dihanjem obuditi k življenju. Zaman.

Oba obtoženca sta zanikala vsako krivdo. Mali senat je obsodil delovodjo Antona Novaka na 50 dni strogega zapora, toda pogojno za dve leti, dočim je oprostil obratnega ravnatelja Pisslingerja.

Čitajte tedensko revijo „Življenje in svet"

Neprestani požari v Prekmurju

Zagoneten požig in preprečen požar v Ižakovcih — Požar v Dolgovaških goricah

Ižakovci, 26. februarja.

V sredo zvečer se je baš pripravljal mlinar Bernjak Leopold, ki je bil na obisku pri sosedu Škafarju v Ižakovcih, da odide domov. Oba sta stala še nekaj časa v razgovoru zunaj in zdajci opazila ogenj na Škafarjevem skednju. Brž sta šla gasit pri čemer sta videla v listju podtaknjeno žareče oglje. Ko sta ogenj pogasila je Bernjak odšel proti domu. Bernjakova družina je sedla k večerji, med tem pa je gospodinja imela opravka še zunaj. Tedaj pa je nenadno opazila ogenj na domačem skednju. Plamen je objel tudi hišo, da je vse zgorelo do zidanih sten.

Poleg domačih so prihiteli na pomoč tudi gasilci iz Melincev. Gašenje je bilo zelo težavno, ker je v vseh studencih zmanjkalo vode. Bile so v nevarnosti tudi ostale hiše v okolici, vendar se je posrečilo obvarovati jih pred ognjem.

Orožništvo pridno raziskuje vzrok požara, ker gre očitno za požig. Družina, ki je ostala brez strehe, je našla prvo zavetje pri sosedih. Poleg domačih gasilcev, ki so z velikim naporom dosegli, da požar ni zajel sosednjih, blizu stoječih hiš, zaslužijo zahvalo beltinski orožniki, ki so takoj prihiteli na kraj nesreče in skrbeli za red.

★

Dolnja Lendava, 26. februarja.

V sredo popoldne je nastal v Dolgovaških goricah pri posestniku Hardiju požar, ki so ga najbrže zanetili otroci. Hardi in njegova žena sta bila v gozdu, doma pa sta pustila otroke. Okrog pol 17 se je začel dvigati iz Hardijevega gospodarskega poslopja oblak dima, kateremu je sledil takoj velik plamen. Goreti je začelo listje, ki ga rabijo za steljo. Ogenj se je razširil na hlev in skedenj.

Na pomoč so prišli vaščani, ki se jim je posrečilo rešiti živino in lokalizirati požar, da ni zgorela še hiša. Z gospodarskim poslopjem vred je zgorelo nekaj sena in gospodarskega orodja. Hardijeva družina, ki je bolj siromašna, trpi zelo občutno škodo.

V Prekmuriu so v zadnjem času požari na dnevnem redu in nedvomno gre v večini primerov za požige. Oblastva si mnogo prizadevajo, da izslede požigalce.

Telesno zaprtje, slaba prebava, abnormalno razkrajanje in gniloba v črevesu pomnožena vsebina kisline v želodčnem soku, nečistost kože na obrazu na hrbtu in prsih, crmasti tur marsikateri katari, motne slutnje preidejo z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Številni zdravniki in profesorji uporabljajo »Franz Josefovo« grenčico že desetletja pri odraslih in otrocih obeh spolov z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Domače vesti

• **Angleški učenjak v Dubrovniku.** V Dubrovnik je prispel g. Kenneth Conant, profesor cerkvene arhitekture na univerzi v Cambridgeu. Proučeval bo jugoslovensko cerkveno arhitekturo, zlasti ono v Južni Srbiji.

• **Nov italijanski konzul v Ljubljani.** Kakor javlja Agencija Avala, je italijanska vlada imenovala za svojega generalnega konzula v Ljubljani g. Umberta Natalija. Dosedanji generalni konzul v Ljubljani g. Andrej Renaldi je premeščen v ministrstvo vnanjih zadev v Rimu.

• **Zdravniške vesti.** Zdravnik dr. Milan Červinka je imenovan za primarija ženske bolnice v Novem mestu, uradniški pripravnik dr. Henrik Heferle pa za sekundarnega zdravnika v splošni državni bolnici v Ljubljani.

• **Duhovniška vest.** Za kanonika kolegijalnega kapitlja v Novem mestu je imenovan g. Štefan Terškan, doslej župnik v Šmihelu pri Novem mestu.

• **Na tehniški fakulteti univerze v Zagrebu** je razpisan natečaj za službeno mesto profesorja ali docenta za mehanično tehnologijo. Prijave naj se vlože do konca meseca marca.

• **Odlikovanje.** Naša največja tovarna papirnate stroke Lipa-Mill, tvornica kuvert in konfekcijskega papirja d. d. v Zagrebu je dobila naslov kraljevskega dvorskega dobavitelja, zaradi svojih prvovrstnih izdelkov. Čestitamo!

Od opasnosti gripe, influence in nalezljivih vratnih obolenj varujejo

Dobivajo se v vseh lekarnah. Cena malega zavojčka Din 8, velikega zavojčka Din 15.

• **Glavna skupščina Slovenskega lovskega društva v Ljubljani** bo 13. marca ob 10. dopoldne v steklenem salonu restavracije na glavnem kolodvoru v Ljubljani. Pristop bodo imeli delegati podružnic, člani osrednjega odbora in oba računska preglednika.

• **Praktični izpiti za učiteljice** na državni učiteljski šoli v Mariboru se v aprilskem terminu pričnejo z 10. aprilom. Tega dne naj se javijo kandidatke od 11. do 12. ure v ravnateljevi pisarni zavoda. Pismeni izpiti se pričnó 11. aprila ob osmih. Prošnje za pripust k izpitu morajo priti komisiji v roke najkasneje do 2. aprila.

• **Evidenca tujcev, zaposlenih v Zagrebu.** Uprava zagrebške policije je izdala odredbo, da morajo vsi industrijci, trgovci, obrtniki in zasebniki najpozneje do 12. marca prijaviti vse tuje državljane, ki so zaposleni pri njih v katerem koli svojstvu. V to svrho so bile izdane posebne prijavnice.

• **Enoletni tečaj za otroške negovalke** v zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani sprejme še 5 zunanjih gojenk proti plačilu po 200 Din mesečno. Stare morajo biti 18 let in imeti meščansko šolo.

• **Pogreb najstarejšega slovenskega duhovnika,** duhovnega svetnika g. Janeza Westra, ki se je vršil v četrtek v Škofji Loki je bil globok dokaz občega spoštovanja in priljubljenosti blagega starčka. Čim so intonirali pevci pred hišo žalosti v Karlovški ulici turobno žalostinko, se je razvil dolg sprevod, v katerem je bilo poleg svojcev veliko število duhovščine z več kanoniki, predstavniki škofjeloškega javnega življenja in ostali častilci pokojnika, ki so prihiteli od blizu in daleč. Po cerkvenih obredih v mestni župni cerkvi je krenil sprevod na pokopališče, kjer je opravil pokop kanonik g. Matej Mrak iz Stare Loke, ki se je tudi poslovil od pokojnika z govorom. Zopet so zapeli pevci, ko je sprejela zemlja posmrtne ostanke biseromašnika g. Westra.

• **Novi grobovi.** V Dubrovniku je umrla gospa Ivana Pleničarjeva, soproga orožniškega narednika g. Avgusta Plenčarja v Vilmah pri Trebinju. Bila je močno narodno zavedna žena ter dolgoletna naročnica »Jutra« in »Domovine«. K večnemu počitku so jo položili 23. t. m. popoldne. — V Mariboru je v četrtek ob 21.30 podlegel v bolnici g. Karel Worsche, trgovec, star 61 let. Pogreb bo jutri ob 15. iz bolniške mrtvašnice na mestno pokopališče. — V Črnomlju je umrla v četrtek po daljšem bolehanju gospa Ana Mesesnelova, rojena Skok, soproga komandirja orožniške postaje v Šoštanju. Zapušča možu 15 letnega sina Julija. — Pokojnim blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **»Kraljica Marija« na turističnem potovanju.** Luksuzni parobrod »Kraljica Marija«, ki je od jeseni v šibeniškem pristanišču, bo v bližnjih dneh odplul v London kjer bo vkrcal neko turistično skupino za potovanje po Sredozemskem morju.

• **Splitska občina znižuje najemnine.** Občinska uprava v Splitu je sklenila, da se samostojnim mesarskim obrtnikom na splitskem trgu, ki imajo prodajalne v mestnem poslopju, s 1. marcem 1932 zniža najemnina za 15 odstotkov. V vseh starih poslopjih je občina z novim letom znižala najemščino čeravno je že doslej bila nižja kakor v zasebnih hišah.

• **Lovska sreča.** Po večdnevnem zalezovanju se je posrečilo lovcu g. Antonu Turšiču ustreliti v borovniškem lovskem revirju lepega divjega merjasca. Kakor pravijo, se je v borovniškem in sosednih lovskih revirjih zaredilo mnogo te škodljive zverjadi.

• **Naše dame** bodo letos ugodno iznenadene z delom mladega čevljarskega strokovnjaka Petra M. Dumitrova, ki je z opankami »Maja« ustvaril obuvalo izredno simpatične oblike in v tako posrečeni izvedbi, da pristoja vsaki obleki ter omogoča lahko hojo tudi v največji vročini. »Maja« opanke za dame se izdelujejo v Mehanični tvornici opank v Pančevu Gor. Cara Dušana 33.

• **Izginil je pod ledom.** Pri železniški postaji Janjina v Bosni se je predvčerajšnjim odigral tragičen dogodek. Preko zamrzle vode so se podali trije moški. Držali so se za roke. Dva sta srečno prišla na drugo obalo, pod tretjim pa se je vdrl led in je nesrečnež izginil pod ledeno skorjo. Z glavo je še v bližini razbil led, potem pa ga je tok odnesel pod ledom naprej. Trupla še niso našli.

• **Pobegla deklica.** Od svoje matere Katarine Stanovnikove posestnice v Podsmreki pri Ljubljani, je 21. t. m. neznanokam pobegnila 16 letna hčerka Ana. Dekle je bilo ob odhodu oblečeno v svetel plašč obuto pa v črne, lakaste škornjičke. Je krepke postave, okroglega obraza in kostanjevih, pristriženih las. Ubežnico iščejo tudi oblastva.

• **Zasledovan pekovski vajenec.** Od pekovskega mojstra Ivana Rotarja z Vrhnike je pred par dnevi pobegnil 18 letni vajenec France G. doma z Brinove gore pri Žužemberku. Fant je v zadnjih dneh poneveril svojemu delodajalcu okrog 1400 Din, povrh pa je še ukradel pomočniku Jakobu Veithauserju razno perilo, vredno okrog 300 Din.

• **Kino Bled** predvaja danes in jutri dramo iz življenja sibirskih ujetnikov »Okovi«.

• **Obledele obleke barva v različnih barvah in plisira tovarna Jos. Reich.**

Zvočni kino

Petje, smeh in vesela zabava zveni iz naše današnje operete

MIROZOV

Sladko mi zapoj, dekle, »Lahko noč«

Opereta z najboljšo zasedbo:

Charlotte Susa — Hans Stüwe
E. st Verebes — Siegfried Arno — Hans Junkermann

Imena umetnikov, ki jih vsakdo pozna in čisla!

Ob 4., pol 6., pol 8. in 9. zvečer.

Popolnoma novo! Velezabavno!

IDEAL

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2 stanje barometra 3. temperatura 4 relativna vlaga v %. 5. smer in brzina vetra 6 oblačnost 1—10 7. vrsta padavin, 8 padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

26. februarja

Ljubljana 7, 764.0, —6.0, 80, SSW, 0, —, —; Maribor 7, 766.4, —11.0, 70, tiho, 0, —, —; Zagreb 7, 766.3, —9.0, —, NNE6, 0, —, —; Beograd 7, 763.8, —10.0, 80, N2, 10, sneg, 1.0 Sarajevo 7, 763.5, —10.0, —, tiho, 10, sneg. 1.0; Skoplje 7, 759.1, —2.3, NW6, 10, —, —.

Temperatura Ljubljana —, —7.7; Maribor — —13.0; Zagreb —3.0, —8.2; Beograd —1.0, —11.0; Sarajevo —2.7, —9.5; Skoplje —5.0, —7.4.

Sonce vzhaja ob 6.45, zahaja ob 17.42.
Luna vzhaja ob 23.52, zahaja ob 8.28.

Kašljati?

BAYER

potem pa KRESIVAL.

Odobreno od Min. soc. politike in narodnega zdravja S. štev. 1433, 6. II. 1932.

re se izvaja Stamičeva trio-sonata v g-duru za 2 violini, klavir in obligatni čelo. Izvajalci: Pfeifer Leon, Stanič Franjo, Lipovšek Marjan in Bajde Oton. Stamičev trio se igra v priredbi Moffata. Skladatelj Vaclav Stamič spada med staročeške klasike ter je živel v prvi polovici 18. stoletja. Iz nemške literature je na programu Regerjeva sonata za violino in klavir v a-duru, ki jo izvajata Pfeifer Leon in Lipovšek Marijan, iz francoske literature pa je zastopan s svojim godalnim kvartetom v f-duru Maurice Ravel. Kvartet igrajo: Pfeifer Leon (I. violina), Stanič Franjo (II violina), Šušteršič Vinko (viola), Bajde Oton (violončelo). Umetniško vodstvo komornega koncerta ima prof. drž. konservatorija g. Jan Šlais, ki je tudi naštudiral program vsega večera. Vstopnice od 15 Din navzdol se dobe v Matični knjigarni.

u— **Predavanje o Velebitu.** Slovensko planinsko društvo v Ljubljani je povabilo znanega hrvatskega planinca g. dr. Ivana Krajača, bivšega ministra, da priredi predavanje o Velebitu. G. dr. Krajač se je povabilu odzval in bo predaval v Ljubljani 4. marca. Predavanje bo pojasnjevalo okrog 70 skioptičnih slik. Dr. Krajač je eden najodličnejših hrvatskih alpinistov in eden najboljših poznavalcev Velebita, zato bodo njegova strokovnjaška izvajanja gotovo vzbudila splošno zanimanje.

Za zajtrk!

Ovomaltine bi morala biti zajtrk matere, otrok, rekonvalescenta, ljudi v zrelejši dobi življenja in vseh onih, čijih organizem potrebuje okrepčila, da zamorejo odoleti vsem težavam vsakdanjega dela.

Nobena druga hrana razven Ovomaltine vam ne daje za enako ceno toliko hranilnih elementov, posebno potrebnih, da se ohrani zdravje in energija.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastonj. Cena malemu zavojčku Din 16.—. Dobiva se povsod.

Dr. A. Wander, d. d., Zagreb

OVOMALTINE

daje moč!

u— **Danes Richard Tauberjev prvi film »Ne verujem več nobeni ženski«.** ZKD predvaja danes ob pol 3. pop. in jutri ob 11. dop. v Elitnem kinu Matici reprizo prvega Tauberjevega filma, v katerem zapoje sloviti tenorist tri lepe nepozabne pesmi Vsebina filma samega je lepa in globoko ganljiva, vzeta iz vsakdanjega življenja. Ljubitelji Tauberjevega božanskega glasu bodo imeli s to reprizo velik užitek. Predstave se bodo vršile v Elitnem kinu Matici ob najnižjih ljudskih cenah.

u— **Enodnevna razstava.** Gospa Ljuba Servacij Trbojevičeva nam je včeraj razstavila v izložbi trgovine »Elite« v Prešernovi ulici pet dekliških portretov v pastelni tehniki, ki vzbujajo pozornost pasantov. S svetlimi zračnimi toni in mehko linijo je umetnica posrečeno podala pet nežnih obrazov, ki se jim način Servacijeve tehnike prav dobro podaja. Umetnica, ki je profesorica risanja na drugi realni gimnaziji, pri nas doslej še ni bila poznana; z razstavljenimi portreti pa se je umetnost ljubečemu občinstvu najlepše predstavila. Želeli bi še, da ob priliki prihodnje umetnostne razstave pokaže še več svojih del, ki bodo, sodeč po pravkar razstavljenih, občinstvu gotovo ugajala.

u— **Upokojenemu učiteljstvu.** Odborova seja bo v četrtek 3. marca ob 16. pri »Novem svetu«. Po seji tovariški sestanek, na katerega so vabljeni vsi tovariši (ice) iz Ljubljane in izven nje, ki se morda nahajajo ta dan po opravkih v Ljubljani. Taki sestanki se bodo vršili po odborovih sejah prvi četrtek vsakega meseca, ako bo na ta dan praznik, pa naslednji četrtek.

u— **Preporodaši!** Danes ob 16. se bo vršilo v društvenem lokalu predavanje g. Verija Švajgarja o poučni in zanimivi temi: Železniški problemi. Udeležite se predavanja točno in polnoštevilno! Vabljeni so tudi člani starešinske organizacije.

u— **Pevski zbor Glasbene Matice.** Prihodnja vaja bo v ponedeljek, ob 18.15 ženski, ob 20 moški zbor.

Brata Naglič EKSPORT ČEVLJEV

Žiri nad Škofjo Loko

Najtrpežnejši smučarski čevlji in gojzerice.

Zahtevajte cenike! Trgovci popust!

Pri pokvarjenem ali preobremenjenem želodcu, zgagi, pri početnem čiru v želodcu vam pomore

SALVACID

Dobiva se v vseh lekarnah. Odobreno od ministrstva socijalne politike in narodnega zdravja S. št. 2009 8. II. 1932. 2057

Povečane slike

Vam izdela takoj solidno in gotovo najcenejše

FOTO TOURIST, Šelenburgova ul. 6.

u— **Československá Obec. Valná hromada** koná se v sobotu, dne 27. února o osmé večer v Zvezdě. Jest povinností všech členů, aby se tohoto výročního shromáždění súčastnili.

u— **Lutkovno gledališče na Taboru** bo igralo jutri ob 15. tridejanko: »Čarobna skrinjica ali Gašperček na Atlantskem oceanu« po znižanih cenah 5, 3, 2 in 1 Din. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

u— **Za valčkov večer** Sokola I., ki bo 5. marca na Taboru, je potrebno, da si malo v spomin pokličemo vse starejše plese. V ta namen bo za članstvo danes ob 20. na Taboru predelava češke besede in drugih starejših plesov. Vhod od severne strani nasprot, vojašnice.

u— **V Sokolskem domu na Viču** uprizori šentjakobski gledališki oder 28. t. m. ob 20. veseloigro »Zadeva Kaiser«, ki vsebuje mnogo situacijske in besedne komike. Pridite!

u— **Zimsko kopališče Ilirije** ostane približno 14 dni zaprto. Uprava bo otvoritev javila.

u— **Tatinska kronika.** Soboslikar Ig. Omahen, ki stanuje v poslopju hotela »Soče«, je prijavil da so mu bile v zadnjih dneh ukradene iz veže poleg restavracije kar tri suknje v skupni vrednosti 2100 Din. — Ponoči so neki tatovi vlomili v specerijsko trgovino Antonije Hirševe na Zaloški cesti 114., ter ukradli iz ročne torbice v predalu 620 Din V Ravbarjevi gostilni v Staničevi ulici je nepoklican gost obiskal jedilno shrambo ter odnesel 1800 Din vredno suknjo, last Viktorja Markonje. Na dvorišču hiše št. 8 na Celovški cesti si je nekdo prisvojil zelen pulover Josipa Stupice. Z nekega voza na Bleiweisovi cesti si je tat kar mimogrede prisvojil 100 Din vredno, sivo vozno plahto. Trgovski potnik Martin Kugler, uslužben pri veletrgovini J. C. Mayer, se je predsnočnjim ustavil z avtomobilom za Kresijo in pustil avto za nekaj časa brez nadzorstva. V temi pa je izrabil priliko neznan zmikavt, ki je hitro pristopil k nenadzorovanemu vozu ter se polastil rjavega Kuglerjevega kovčega, v katerem je bilo za okrog 3000 Din svilenih robcev, nekaj odej, rjava aktovka in potniška legitimacija.

u— **Veliko število aretirancev.** Na policijski upravi, v sobi dežurnega uradnika, je bilo včeraj izredno živahno. Stražniki in detektivi so še v poznih in zgodnjih jutranjih urah in nato še v teku dneva napolnili zapore na dvorišču policijskega poslopja. V glavnem so aretirali več prostitutk, ki so jih iztaknili po raznih lokalih in na ulicah, še večje pa je bilo število beračev. Po zaslišanju je bilo okrog 20 aretirancev deloma izročenih sodišču, deloma izpuščenih spet na svobodo, par nesrečnih deklet pa je bilo poslanih na zdravljenje v splošno bolnico.

u— **DANCING, prvovrstni artisti v hotelu »TIVOLI«. Vsako noč odprto do jutra.**

Iz Maribora

a— **Jadranaši v Mariboru** bodo imeli ob priliki svoje ekskurzije 28. t. m. z začetkom ob pol 21. sestanek s starešinami svojega društva ter bivših akad. tehn. društev »Adrija«, »Slovenija« in »Tabor« v posebni sobi hotela »Orel« (vhod z Grajskega trga).

a— **Dvodnevni sadjarski tečaj** bo 4. in 5. marca na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Obravnavalo se bo sajenje, oskrba, gnojenje, pomlajevanje in precepljanje sadnega drevja. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. Udeležbo je javiti z dopisnico ravnateljstvu šole.

a— **Prostovoljno grem v smrt,** te besede je napisala vdova po trgovcu J. Ihlova, stanujoča v Prešernovi ulici in odšla že v sredo večer z doma. Včeraj pa je njen zet prijavil to na policiji in domnevajo, da bi utegnila biti Ihlova ona nesrečna vseba, ki je skočila v sredo zvečer v Dravo in utonila, Ihlovo iščejo sicer vsepovsod vendar dosedaj brez uspeha.

a— **Kolesarjeva nesreča.** Na Pobreški cesti se je težko ponesrečil delavec Anton Kramberger. V naglem tempu je vozil iz mesta proti Dogošam. Na zaledeneli cesti pa mu je zdrsnilo kolo, da je padel in obležal nezavesten in ves krvav. Z rešilnim avtom so ponesrečenca prepeljali v mariborsko bolnico, kjer je dolgo časa ležal brez zavesti.

Iz Celja

e— **Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 29. t. m. ob 20. bo predaval v risalnici deške meščanske šole vseučiliški docent g. dr. Reya iz Ljubljane o svojem potovanju na Spitzberge v Severnem Ledenem morju. Predavanje bodo spremljale skioptične slike. Pridite!

e— **Za sokolsko župno smučarsko tekmo,** ki bo jutri dopoldne pri Celjski koči, je priglašenih že nad 80 tekmovalcev. Pri koči je zapadel nov sneg, ki je progo znatno izboljšal. Koča je z vsem potrebnim zadostno preskrbljena. Jutri zjutraj bo skupen odhod vseh udeležencev ob 8. izpred Narodnega doma. Posnetke pri tekmi bo delal Toto Pelikan.

e— **Repriza »Izgubljenega raja«,** dramatične bajke v 3 dejanjih, bo jutri 28. t. m. ob 16. na šolskem odru okoliške deške narodne šole v Celju. Scenerija popolnoma nova. Pridite!

e— **Lovski družabni večer s plesom odgoden.** Ker je določen za isti večer veliki planinski sejem savinjske podružnice SPD v Celju, je odbor Lovskega društva sklenil, da odgodi svojo prireditev in jo priredi poleti na prostem.

e— **Koncert Glasbene Matice v Celju,** ki bi se imel vršiti 2. marca v korist bednih in brezposelnih v mestu Celju in okolici, je zaradi obolelosti enega sodelujočih umetnikov preložen na poznejši čas.

e— **Državna krajevna zaščita dece in mladine** je imela v četrtek 25. t. m. zvečer v mali dvorani Narodnega doma svoj občni zbor Predsednik šolski upravitelj g. Jožko Bizjak je pozdravil vse prisotne posebej pa še mestnega župana g. dr. Goričana in pedagoško voditeljico dnevnega zavetišča gdč. Hauptmanovo. Društvo je pokazalo v preteklem letu lep napredek. Ustanovljeno je bilo dnevno zavetišče, ki

Kino

Velenapeta premiera

Nasprotnika

Ob 4., pol 8. in 9. zvečer.

Cene 4 in 6 Din

Telefon 2730

Ljubljanski dvor

je namesčeno v lepih prostorih Zdravstvenega doma, ki jih je dal na razpolago njegov šef g. dr. Rebernik, ki je društvu doslej storil mnogo velikih uslug. Dober vpliv dnevnega zavetišča na učence se opaža tudi že v šoli, kjer zavetiščarji tudi napredujejo, obenem pa so se zdravstveno precej popravili in pridobili znatno na telesni teži Zahvalil se je vsem dobrotnikom mestni in okoliški občini in vsem, ki so sodelovali pri ustanovitvi in vzdrževanju zavetišča. Za božičnico je bilo obdarovanih nad 500 otrok. Tajniško poročilo je podal učitelj g. Janko Kramar, ki opravlja svojo funkcijo že polnih 22 let. Prirejen je bil lani cvetlični dan, ki je zadovoljivo uspel. Za božič je zaščita poklonila šolam 15.000 Din in mnogo živil, ki jih je nabrala pri usmiljenih srcih. Poročilo blagajnice šolske upraviteljice gdč. Ivanke Zupančičeve je izkazalo 6105 Din premoženja in 44.940 Din letnega denarnega prometa. Društvo šteje 182 članov. Na predlog preglednika računov g. Zemljiča je bil odboru podeljen absolutorij. Nato je izrazil svoje veliko zadovoljstvo nad uspešnim delom društva mestni župan g. dr. Goričan, ki je poudaril, da društvo vrši veliko nalogo socijalnega skrbstva. Obljubil je tudi v imenu občine nadaljnjo izdatno podporo. Na njegov predlog je bil za tekoče leto izvoljen ves dosedanji odbor. Na predlog sreskega šolskega nadzornika g. Pestevška, da bi občina votirala primeren znesek za ustanovitev otroške počitniške kolonije na primernem mestu na deželi, je predlagal g. dr. Rebernik, da bi se izbral za kolonijo 1 mesec v poletju, ko zavetišče ne deluje, ker vseh ostalih 11 mesecev imajo otroci hrano in nadzorstvo v zavodu. Ko je župan v ta namen obljubil primerno pomoč občine, je predsednik zaključil občni zbor.

e— **Aretirana tatinska trojica.** Celjski trgovec g. Stiger je že dalje časa opažal, da mu izginjajo iz njegove vile ob Ljubljanski cesti razni predmeti različne vrednosti, ni pa mogel izslediti tatu. Policiji pa je na podlagi zadevne ovadbe uspelo izslediti tatove v osebah treh Stigerjevih nameščencev, in sicer vrtnarja, šoferja in nekega delavca. Omenjena triperesna deteljica je od časa do časa odnašala iz kleti večje množine vina, jabolčnika in drugih reči, iz stanovanja pa razne kose perila, obleke, plašče in tudi dva lovska daljnogleda. Skupna vrednost vseh ukradenih predmetov, kolikor je bilo mogoče to sploh ugotoviti, presega znesek 10.000 Din.

e— **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. zvočni pomorski film Podmornica«. Predigra zvočna enodejanka.

Iz Kranja

r— **Trgovski sotrudniki** so zborovali v sredo zvečer v gremijalni dvorani. Zbor je vodil predsednik g. Jarc. Kot zastopnik gremija pa se je udeležil zbora trgovec g. Berjak. Pri volitvah je bil izvoljen za predsednika g. Adolf Robinšek, za podpredsednika pa g. Polak Marjan.

r— **Zadruga rokodelskih obrti v Kranju** javlja, da bo v ponedeljek 29. t. m. ob 20. v restavracijskih prostorih »pri Jelenu« predavanje o novem obrtnem zakonu in drugih važnih obrtniških vprašanjih. Predaval bo g. dr. Josip Pretnar, tajnik in obrtni referent Zbornice za TOI iz Ljubljane. Pridite!

r— **Občni zbor Kola jugoslovenskih sester** bo v nedeljo ob 16. v Kocbekovi sobi, Narodni dom.

r— **Pobalinstvo.** V noči od srede na četrtek so neznani ponočnjaki izropali izložbeno okno fotoateljeja »Jug« na Sajevčevi hiši. Pobrali so več lepih posnetkov. Čemu jih bodo potrebovali, bodo morda povedali orožnikom.

Iz Trbovelj

t— **Protituberkulozna liga** priredi v nedeljo 28. t. m. ob 16. v Društvenem domu, v ponedeljek 29. t. m. ob 19. v Sokolskem domu v sredo 2. marca ob 18. v Delavskem domu predavanja o jetiki s popolnoma novim filmom. Predaval bo zdravnik g. dr. Jenšterle. Vstop prost.

t— **Sokol Trbovlje** priredi 19. junija jubilejno tombolo. Ostala društva, domača in sosedna, naj blagovolijo to upoštevati.

t— **Zamenjajte najkasneje** do 1. marca srečke državne razredne loterije!

t— **Kino Sokol** bo predvajal v soboto ob 20. dvojni program »Vagabunda v fraku« in »Tim Tom«.

t— **Vlom v Sokolskem domu.** V nedeljo zvečer je bilo vlomljeno v dve omari, ki stojita v vestibulu Sokolskega doma. Vlomilec pa ni imel sreče, ker je našel v obeh omarah samo muzikalije. Za spomin je vzel seboj nekaj reklamnih filmskih fotografij, ki so bile razstavljene v vestibulu.

Iz Tržiča

č— **Zaposlitev tujih državljanov.** Kosarna Ahačič v Tržiču se opravičuje, da je storila vse, kar je bilo mogoče, da bi zaposlila le domače delovne sile. Naša kratka notica je imela, kakor je videti, dobre posledice. V Tržiču pa je dosti podjetij, ki tudi zaposlujejo lepo število tujih državljanov, med katerimi je mnogo takih, ki bi jih podjetja brez škode za prospeh zamenjala z našimi ljudmi, ki so prav tako zmožni voditi recimo. blagajniške posle in druge take reči, katere sedaj opravljajo nekateri. Kdor se pelje večkrat po železnici v Ljubljano, bo v vsakem vlaku naletel na naše izseljence, ki so bili v teku 24 ur odpuščeni in so dobili najkrajši rok za izselitev. Treba bo tudi pri nas upoštevati te metode in pretipati vse obrate, če se res ne da shajati brez tuje pomoči.

č— **»Školjka« na Sokolskem odru.** Po svojem programu bi moralo sokolsko društvo uprizoriti Ibsenovo »Noro«. Ker ni moglo dobiti od Narodnega gledališča prevoda, je seglo po domačem delu »Školjki,« ki jo uprizori v nedeljo 28. t. m. Vse vloge so v rokah priznanih igralcev in smo prepričani, da bo delo v vsakem pogledu uspelo. Mladini izpod 16. leta je vstop prepovedan.

Iz Ljubljane

u— **Delegati za izredno skupščino Zveze slušateljev Aleksandrove univerze v Ljubljani,** ki se bo vršila danes, se obveščajo, da je začetek ob 11. dopoldne in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, ob 15. Udeležba je za vse delegate strogo obvezna Ker bosta skupščini prisostvovala g. rektor in univerzitetni senat, prosimo za točnost. Predsedstvo ZSAU.

u— **Zaključna akademija** trezvnostnega kongresa s pestrim glasbenim in pevskim sporedom bo jutri ob 20. v Delavski zbornici. Vstopnine ni, programi po 3 Din pa se dobe na razstavi v Unionu ter v pisarni na Dunajski cesti št. 17. Trezvnostna razstava bo odprta še danes in jutri do 6. zvečer. Dijaki abstinentje se vljudno vabijo, da se zbero danes ob 5. popoldne v abstinentskem kolegiju v Kolodvorski ulici, kjer se bo sestalo mestno središče »Kola trezvene mladeži«.

HOKEJ-TEKMA

V nedeljo 28. t. m. ob 10. dopoldne na drsališču SK Ilirije

ILIRIJA : VSV (Beljak)

u— **Spored koncerta znamenite pevke Ade Sari** je naslednji: Moniuszko: Arija iz opere »Hrabina«. Chopin: Žalost. Gall: Serenada Karlowicz: Spominjam se tihih, svetlih, zlatih dni (poje poljsko). Dvořak: Berceuse in Romanca, Smetana: arija iz opere »Prodana nevesta« (poje češko), Donizetti: Arija iz opere »Linda di Chamounix« (poje poljsko). II. del: Rimski-Korsakov: arija iz opere »Zlati petelin«, Rahmaninov: Pomladno valovanje, Alabiev: Škrjanec (poje rusko), Charpentier: arija iz opere »Louisa« (poje francosko), Verdi: arija iz opere »Rigoletto«, Strauss: Na lepi modri Donavi, valček (poje nemško). Za koncert Ade Sari vlada veliko zanimanje. Vršil se bo v torek 1. marca ob 20. v unionski dvorani. Občinstvo naj kupi vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

u— **Komorni kvartet** gojencev drž. konservatorija bo izvajal na svojem prvem letošnjem komornem koncertu v petek 4. marca ob 20. v Filharmonični dvorani dela treh svetovnih literatur. Iz češke literatu-

Iz Kamnika

ka— *Protituberkulozna liga* se je osnovala pomladi v Kamniku in je takoj pristopilo okrog 100 članov, večinoma tovarniških delavcev. Zdelo se je, da bo društvo v Kamniku kot industrijskem kraju lahko pričelo živahno delovati. V vsem srezu umre za tuberkulozo največ ljudi, zato je pri zatiranju te socijalne bolezni potrebno zainteresirati najširše sloje, ki bi vso akcijo moralno in gmotno podprli. Toda liga se v našem mestu kar ni mogla razviti, čeprav so delavci drž. smodnišnice in tovarne »Titan« pokazali precejšnje zanimanje in voljo za sodelovanje. Na občnem zboru ki se je vršil pred kratkim v mestni posvetovalnici ob pičli udeležbi članstva je bil v smislu dopisa Osrednje protituberkulozne lige v Ljubljani sprejet sklep, da se društvo priključi kot poseben odsek krajevnemu odboru Rdečega križa, ker je v sodelovanju obeh društev pričakovati večjega uspeha. Dogovore in priključitev bo izvedel posebni odbor, ki mu predseduje sanitetni referent g. dr. Julij Polec.

Iz Novega mesta

n— **Kino »Dom« v Sokolskem domu** predvaja danes ob 20.15 in jutri ob 15., 18. in 20.15 «On in njegova sestra«, zvočni film, katerega smatra svetoven tisk za eno največjih senzacij sezone.

Iz Slovenske Bistrice

sb— **Redna seja mestnega občinskega odbora** je bila 18. t. m. Iz županovega poročila posnemamo, da je občina obnovila prošnjo za ustanovitev sreskega načelstva v Slovenski Bistrici. Potreba upravnega oblastva v našem kraju je utemeljena z dejstvom, da je pristojno načelstvo Maribor desni breg za večino krajev docela ekscentrično in niti ne na teritoriju sreza, dočim je Slovenska Bistrica nele težišče svojega sodnega okraja s 43 občinami, temveč tudi geografsko središče upravnega območja. G. župan je nadalje poročal o sestanku Zveze mestnih, trških in zdraviliških občin 4. t. m. v Celju. Kakor druge tako vztraja tudi naša mestna občina pri zahtevi, da se njen teritorij ne razširi v smislu morebitnih določil bodočega zakona o občinah s priključitvijo okoliških vasi, ki imajo docela različne potrebe in interese. Sklenilo se je pristopiti k novi županski zvezi, ki je bila nedavno osnovana v Ljubljani in bo imela posebne sekcije za samoupravna mesta, za mestne in trške in za podeželske občine K novi tarifi za električni tok se je dodatno sklenilo, da znaša najnižji znesek, ki se bo zaračunaval strankam ne glede na nižjo porabo toka, 10 Din mesečno. Na novo se je izvolil občinski kmetijski odbor: gg. Gornjak Mally in Sorčnik, namestniki gg. Kukovič in Arzenšek, kot posvetovalni član g. Janžekovič. Na mesto razrešenega odbornika gospoda Stupana se je izvolil v krajevni šolski odbor svetovalec g. dr. Pučnik. Pri razpravi o podeljevanju rednih podpor ubožcem je g. dr. Pučnik načel vprašanje razširjenja mestne ubožnice. Glede na hude prilike, ki jih preživlja siromašno prebivalstvo, je zasebna oskrba onemoglih starcev in stark in obolelih siromakov od dneva do dneva bolj otežkočena. Zato bi bilo nujno potrebno razširiti mestno ubožnico na ta način, da bi se obstoječa pritlična zgradba povečala za eno nadstropje. S tem bi občina pridobila prostor za 10 do 15 siromakov in pa zasilno bolniško sobo, ki bi koristila tudi najširši okolici. V ta namen so se sklenile izvršiti priprave in se naročiti potrebni načrti in proračun.

Iz Slovenjgradca

sg— **»Kralj na Betajnovi« na sokolskem odru.** Dne 14. t. m. je vprizoril gledališki oder Sokola Cankarjevo dramo »Kralj na Betajnovi«. Pred vprizoritvijo je podal br. Tominc prolog o Cankarju in o naslovni drami. Igralsko je drama zelo dobro uspela. Kar je bilo pomanjkljivosti, se bodo že počasi izgladile. Obisk je bil srednji. Igro je zelo spretno režiral br. Mrovlje. Njegovo poznanje odrske tehnike je okrepilo važne dogodke in jih strnilo v lepo celoto.

Iz Ptuja

j— **Razširjenje banovinske hiralnice v Ptuju.** Dne 23. t. m. se je sestala komisija k lokalnemu ogledu zaradi potrebnih hiralniških adaptacij in v svrho določitve pogojev za podelitev gradbenega dovoljenja. Po načrtih, predloženih komisiji, se preuredi pritličje južnega krila v centralno kuhinjo z vsemi pritiklinami in v refektorij za sestre. Kuhinja sama se bo uredila tako, da bo zadoščala za potrebe 300 ljudi. Pritličje severnega krila ostane neizpremenjeno. Na obe krili se pa sezidata dva nadzidka, ki bo tvorilo I nadstropje, ki bo služilo nad južnim krilom za stanovanje sester, v desnem delu pa za hiralce. Hiralnica bo s tem pridobila poleg vsega drugega še prostora za nadaljnjih 60 posteli. Nad pritličjem obeh kril se bodo zgradili novi železobetonski stropi. Kletni prostori, ki služijo sedaj za kuhinjo, se preuredijo v pralnico, sušilnico in likalnico. Zastopniki posameznih oblastev predlaganim adaptacijam niso ugovarjali in je predlagal zastopnik sreskega načelstva, da se zaprošeno gradbeno dovoljenje podeli. Zastopnik mestne občine je pri tej priliki opozoril komisijo na nevzdržno stanje zaradi odpadnih vod iz bolnice in hiralnice ob banovinski cesti, kar se bo sedaj še poslabšalo z razširjenjem hiralnice. Prosil je, da se tudi kanalizacija in čistilnica čim prej uredita. Upravitelj hiralnice je prosil komisijo za čimprejšnjo izdajo gradbenega dovoljenja. Komisija je sklenila glede na to, ker ni nikakih zadržkov, da se gradbeno dovoljenje podeli v smislu določil gradbenega zakona in po načrtih, ki so bili predloženi.

j— **Občni zbor podružnice Vinarskega društva v Ptuju** bo v nedeljo 28. t. m. ob 9. dopoldne v Brenčičevi gostilni. Na dnevnem redu bodo med drugim priprave za II. banovinsko razstavo vina in vinski sejem v Ptuju.

j— **Prisilni odgon ciganske družbe.** Odgonska postaja v Ptuju je sprejela od odgonske postaje v Celju družbo devetih ciganov, ki jih je spravila v njihovi domovinski občini Maruševec in Ivanec po odgonski postaji v Ormožu.

Iz Ljutomera

lj— **Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Ljutomeru** je na prvi letošnji seji 7. t. m. storila nekatere važne sklepe za pospeševanje sadjarstva v svojem okolišu. Med drugim je sklenila sprejeti tudi posebnega praktikanta za sadjarstvo. Ta naj bi se pod nadzorstvom podružničnega drevesničarja praktično izvežbal v vzgoji in oskrbovanju starejšega sadnega drevja, nakar naj bi bil podružničnim članom v sadjarskih opravilih stalno na razpolago. Najmanj 16 let stari, telesno krepki in taki kmetski sinovi, ki imajo do sadjarstva posebno veselje, naj se javijo čimprej na naslov podružnice. V podružnični drevesnici je na razpolago še večje število jabolčnih, hruškovih in breskovih dreves prvovrstne kakovosti in 1000 sadik od malin po zmerni ceni.

lj— **Film o vsesokolskem zletu v Beogradu** je pravabil v Sokolski dom 15. t. m. popoldne na stotine šolske dece iz vseh treh ljutomerskih šol, pa tudi iz Cvena, Cezanjevcev in Križevcev, zvečer pa se je predstava ponovila za odrasle.

Iz Prekmurja

pm— **Poslanec Hajdinjak za delavce.** Že na nedeljskem shodu v Dolnji Lendavi je g. Gabor iz Črensovcev, ki je zaposlen pri regulaciji Mure, poudaril, da dobe delavci pri regulaciji sedaj v zimskem času neverjetno nizke mezde. Pozval je poslanca g. Hajdinjaka, da se zavzame za delavstvo. G. poslanec je to obljubil in je že v torek imel razgovore z g. inž. Murso. G. inženjer je prišel v Odrance, kamor so prispeli tudi delavci. Vršilo se je posvetovanje, na katerem so delavci povedali svoje pritožbe. Po obširnih pojasnilih se je dognalo, da se delavstvu v gotovih ozirih res godi krivica. Zato je g. inženjer pristal, da se delavstvu pri akordnem delu zviša plača za 1.50 Din pri vsakem metru. Gospod inž. Mursa je prav tako obljubil, da bo izvršil potrebne korake, da se vse nepravilnosti popravijo in da bo delavstvo za svoje delo prejemalo primerno plačilo. Delavstvo je g. poslancu za njegovo posredovanje zelo hvaležno.

pm— **Nekaj statistike o prekmurskem šolstvu.** Na teritoriju murskosoboškega sreza se nahaja 49 osnovnih šol, od katerih je 16 v slabem stanju. Pri teh se nahaja 44 šolskih vrtov, 20 sadovnjakov in 8 čebelnjakov. Stavb, ki so primerne za šole in zidane v to svrho, je 36. Manjka še 61 učilnic, kar vsekakor ne vpliva ugodno na vzgojo otrok. Učiteljske knjižnice obsegajo 5157 knjig, a šolarske 5507, kar je vsekakor malo za 7445 učencev. V srezu manjka 12 učnih moči. Pripomniti bi bilo, da v murskosoboškem srezu še do danes ni rešeno imovinsko vprašanje šol. Bivše verske, katoliške in evangeličanske šole so še vedno last verskih občin, ki so zaenkrat dale državi šole v najem. V tem oziru bi bila potrebna načelna rešitev glede prepisa lastnine verskih šol na krajevne šolske odbore in se tozadevne vloge dosedaj še niso rešile.

pm— **Škrlatinka.** V okolici Murske Sobote se je zopet pojavilo nekaj primerov škrlatinke. Bolniki so bili pripeljani v izolirnico murskosoboške bolnice.

Gospodarstvo

Davčna novela

Kakor smo že poročali je finančni minister predložil narodni skupščini predlog zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o zemljiškem katastru, zakona o neposrednih davkih ter zakona o davku na samce in o davčnih olajšavah za osebe z 9 in več otroci. Glavne določbe te davčne novele so naslednje:

Ne glede na odredbe člena 66. in 67. zakona o zemljiškem katastru **se katastrski čisti donos, ugotovljen na podlagi zakona o neposrednih davkih, zmanjša za 20 odstotkov**, in sicer za vse vrste kultur in za vse razrede. S tem znižanjem katastrskega čistega dohodka se v enakem razmerju zniža tudi zemljiški davek, in sicer ne samo osnovni temveč tudi dopolnilni.

Člen 11. zakona o neposrednih davkih, ki vsebuje oprostitve od zemljiškega davka, se spremeni v 3. točki, ki se ima sedaj glasiti takole: Zemljišča, na katerih se zasade novi sadovnjaki, in sicer novi slivniki, pretežno s požeško slivo (bistrica modra, cepača, madžarka), ali z jablani in hruškami, pretežno jesenskimi, odnosno z drugim plemenitim sadjem. Ta sprememba pomeni, da se **šestletna davčna prostost za zemljišča z novimi sadovnjaki razširi tudi na sadovnjake, zasajene z jablanami in hruškami**, odnosno z drugim plemenitim sadjem.

V členu 59. zakona o neposrednih davkih se doda določba, po kateri plačajo **prodajalci srečk državne razredne loterije namesto osnovnega in dopolnilnega davka 3.50 Din od 1000 Din vrednosti prevzetih srečk vsakega kola;** sami pa smejo od svojih podprodajalcev pobrati 2.50 Din od vsakih 1000 Din vrednosti srečk, ki so jih oddali naprej. Od pobrane vsote davka pripada pristojni občini, v kateri se nahaja glavni obrat pooblaščenega prodajalca srečk, 20%, banovini pa po 10%.

V členu 63. zakona o neposrednih davkih, ki vsebuje določbe glede oprostitve od rentnega davka se doda nova točka, po kateri **so oproščene rentnega davka obresti, ki jih plačujejo agrarni naseljenci bivšim lastnikom zemljišč** za neizplačane odškodnine po zakonu o likvidaciji agrarne reforme.

K členu 77. zakona o neposrednih davkih se doda nov odstavek, ki pravi: Ako podjetje v času likvidacije ne nadaljuje z obratovanjem, se ima enkrat za vselej izvršiti odmera davka na podlagi likvidacijske bilance, odnosno zaključnega računa.

K točki 8. člena 82. zakona o neposrednih davkih se doda nov odstavek, po katerem se pri ugotavljanju davčne osnove za družbeni davek **ne sme odbiti uradniška plača oseb, ki istočasno zavzemajo položaj članov upravnega in nadzorstvenega odbora;** izračunani družbeni davek pa se ima potem zmanjšati za znesek uslužbenskega davka, plačanega na te dohodke.

V členu 134. zakona o neposrednih davkih se v petem odstavku črta določba, ki pravi, da morajo biti člani in namestniki davčnega reklamacijskega odbora iz kraja, kjer zaseda ta odbor.

Členu 148. zakona o neposrednih davkih se doda nov odstavek, ki določa, da se davek prodajalcev srečk državne razredne loterije pobere v roku 45 dni po pričetku zadnjega kola vsakega razreda.

Zakon o davku na samce in o davčni oprostitvi oseb z 9 in več otroci, se bistveno spremeni v tem, da se § 11. tega zakona doda nov odstavek, ki pravi: **Na oprostitev plačanja davka in doklad nimajo pravice one osebe, čijih vsota davčnih osnov po vseh davčnih oblikah znaša preko 25.000 Din. Doslej je ta davčna prostost veljala za vse davčne zavezance z 9 ali več otroci ne glede na višino davka, ki ga plačajo.** Oprostitev preneha ob koncu onega leta, ki sledi smrti davčnega zavezanca, če je najmanj četrtina žive dece mladoletna. V nasprotnem primeru ta oprostitev preneha veljati s smrtjo davčnega zavezanca.

Zakonski načrt pooblašča finančnega ministra, da lahko uredi plačevanje davka s priznanicami, ki jih je izdala Privilegirana izvozna družba za prevzeto žito. Ta odredba pa sme veljati samo za producente, ki so žito prodali Privilegirani izvozni družbi. Nadalje se pooblašča finančni minister, da lahko na prošnjo davčnega obvezanca odpiše davčne zaostanke do leta 1928., ako je prošnja glede na gospodarsko stanje prosilca utemeljena. Pri tem se plačila davkov, izvršena v letih 1929. do konca leta 1931., računajo kot plačila za dotična leta, kolikor pa gredo izvršena plačila preko tega zneska, predpisanega za ta leta, se računajo kot plačila za dolg iz prejšnjih let. Prošnje za tak odpis se imajo vložiti v roku treh mesecev od dne, ko stopi zakon v veljavo.

Pravilnik o taksah pri izvozu živine in živinskih proizvodov

Na podlagi § 6. in 7. zakona o organizaciji in kontroli izvoza živine in živinskih proizvodov, ter mesnih izdelkov (od 14 dec. 1931) je trgovinski minister v sporazumu s finančnim ministrom in po odobrenju ministrskega sveta predpisal pravilnik o taksah, ki se bodo pobirale pri izvozu živine, živinskih proizvodov in mesnih izdelkov v okviru kontingentov iz trgovinskih pogodb. Po tem pravilniku se imajo vsa overenja, izdana na podlagi § 5. gori citiranega zakona, taksirati **s posebnimi kolki.** Samo uverenja, ki bodo opremljena s temi kolki, bodo veljavna. Dohodki od prodaje teh kolkov se bodo v smislu § 7 cit. zakona stekali po odbitku stroškov v fond za pospeševanje izvoza živine in izdelkov.

Overenja za izvoz v mejah kontingentov, se bodo taksirala takole: 1.) od vsake glave govede 20 Din; 2.) od vsake svinje 4 Din; 3.) od 100 kg mesa 4 Din. 4.) za 100 kg žive perutnine 5 Din, 5.) za 100 kg zaklane živine 7 Din, 6.) za zaboj jajc (1440 kom.) 3 Din.

Pri registriranju podjetij, ki želijo izvažati v okviru kontingentov, mora vsako podjetje položiti pri Zavodu za pospeš. zunanje trgovine kavcijo od 25.000 Din, ki se lahko položi tudi v bančnem garancijskem pismu. Ako se položena kavcija zaradi kazni po § 8 cit. zakona zmanjša, je podjetnik dolžan dopolniti jo v roku 15 dni, sicer ga urad za kontrolo izvoza živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine črta iz registra izvoznikov.

= **Sklepi hmeljske konference v Ženevi.** Po tridnevnem prav živahnem zborovanju, so se zastopniki hmeljarjev, ki so jih poslale evropske države v Ženevo, zedinili in so usvojili predloge, ki jih je stavilo predsedstvo. Sprejeto spomenico je konferenca predložila Društvu narodov. V njej se ugotavlja nevarno stanje, v katero je zabredlo hmeljarstvo vseh evropskih držav: Češkoslovaške, Nemčije, Francije, Belgije, Jugoslavije in Poljske. Nujna potreba je, da se ustali ravnotežje med pridelkom in porabo, kar se da doseči z omejitvijo nasadov, s prenehanjem sajenja in z zmanjšanjem zalog. V spomenici se poudarja, da se morajo vse hmeljske organizacije združiti v eno mednarodno organizacijo, ki bo skrbela za hitra in zanesljiva poročila o cenah. Kot temelj more služiti dosedanji Srednjeevropski mednarodni hmeljarski urad. Konferenca je tudi pretresala ukrepe za najbližnjo bodočnost. O konferenci bo izdano podrobnejše poročilo v prihodnjih dneh.

= **Težkoče naših izvoznikov zaradi poslovanja češkoslovaške devizne komisije.** Naše izvozne tvrdke, zlasti štajerske, ki izvažajo na Češkoslovaško, se pritožujejo zaradi težkoč, ki so jim nastale v zvezi z novimi češkoslovaškimi deviznimi omejitvami. Prepoved uvoza gotovih vrst blaga, brez predhodnega dovoljenja za nabavo deviz, je zlasti nasproti jugoslovenskemu izvozu krivična, ker Jugoslavija ne dela Češkoslovaški nikakih težkoč pri uvozu. Naš izvoz vina in sadja v Češkoslovaško kaže v zadnjem času hud zastoj. Izvozniki imajo sicer precej naročil za ljutomerska vina, kakor tudi za sadje, ne morejo pa blaga odpremiti. Prošnje za dovoljenje za nabavo deviz so bile pri češkoslovaški devizni komisiji vložene že pred tedni, toda doslej še noben izvoznik ni dobil rešitve, dočim so izvozniki iz drugih držav dobili že potrebna dovoljenja tudi za luksuzno blago. Naši izvozniki imajo na naših in na češkoslovaških obmejnih postajah polne vagone vina in sadja, ki jih ne morejo odpremiti, ker nimajo deviznih dovoljenj. Tako jim nastaja ogromna škoda. Naši izvozniki se zaradi tega obračajo na kompetentne faktorje, da bi intervenirali preko našega poslaništva v Pragi, da se našim izvoznikom omogoči redno poslovanje. — Kakor poročajo iz Prage, je bilo te dni devizni komisiji, ki ima reševati prošnje za dodeljevanje deviz, dodeljenih več novih uradnikov, tako da je sedaj pri tej komisiji zaposlenih 35 uradnikov. Od 25. januarja je bilo vloženih že 25.000 prošenj, to je približno 1000 na dan. S počasnim poslovanjem devizne komisije se je te dni pečala tudi centrala češkoslovaških trgovskih in obrtnih zbornic, ki ugotavlja, da povzroča to poslovanje najslabši vtis tudi v inozemstvu, ki si mora vse to razlagati le na ta način, da se namenoma ovira uvoz tujega blaga. Pri tem niso prizadeti samo inozemski izvozniki, temveč tudi domači češkoslovaški uvozniki, ki že dolgo čakajo na rešitev prošenj. Centrala češkoslovaških zbornic ugotavlja, da niso bile rešene niti prošnje, ki so bile vložene pred tremi in več tedni. Centrala je sklenila poslati k finančnemu in trgovinskemu ministru posebno deputacijo, ki naj razloži sedanje nevzdržno stanje.

= **Devizne olajšave za tujski promet v Avstriji.** Za olajšanje tujskega prometa glede na devizno kontrolo je avstrijska zvezna uprava izdala sledeče odredbe: 1. Vsak potnik more ona plačilna sredstva in neavstrijske vrednote (tudi neavstrijske zlate in srebrne novce), ki jih je prinesel s seboj v Avstrijo, v dveh mesecih v polnem znesku zopet iznesti iz Avstrije brez dovoljenja avstrijske Narodne banke. Neobhodno potrebno pa je, da si potnik da ta plačilna sredstva pri vpotovanju vpisati v potni list od avstrijskih obmejnih kontrolnih organov. 2. Vrhu tega se smejo kreditna pisma (akreditivi), izstavljena od denarnih zavodov izven Avstrije, brez dovoljenja avstrijske Narodne banke in tudi brez vpisa v potnem listu zopet izvoziti iz Avstrije.

= **Zlato nadalje priteka v Francijo.** Po najnovejšem izkazu so se zlate rezerve Francoske banke v zadnjem tednu ponovno dvignile za 781 milijonov frankov, tako da znašajo sedaj že 73.814 milijonov frankov. Od pričetka t. l. se je zlati zaklad Francoske banke povečal že za 4950 milijonov frankov, od konca lanskega avgusta, ko je vidno nastopila mednarodna kreditna kriza, pa znaša povečanje že 15.3 milijarde frankov.

= **Bilančna izguba nemških združenih železarn.** Nemška družba Vereinigte Stahlwerke A. G., Düsseldolf, ki je pred leti nastala po fuziji največjih nemških železarskih podjetij, izkazuje pri delniški glavnici 800 milijonov mark za l. 1931 izgubo v višini 18.9 milijona mark, dočim je za leto 1930 znašal dobiček še 35.6 milijona mark. Kosmati dobiček je lani znašal 151.4 nasproti 262.2 milijona mark v l. 1930. Izguba se bo krila iz rednega rezervnega sklada, ki se bo na ta način zmanjšal od 79.9 na 61.0 milijona mark. Družba je iz lanskega kosmatega dobička odpisala na vrednosti svojih naprav 43 milijonov mark. S tem so odpisi od ustanovitve dosegli že 406 milijonov mark. Glavnica družbe je z uničenjem lastnih prioritetnih delnic, znižana od 800 na 775 milijonov mark.

Borze

26. februarja.

Na ljubljanski borzi so tečaji deviz ostali tudi danes v glavnem nespremenjeni. Devizi Praga in Bruselj sta bili za malenkost čvrstejši, dočim sta devizi Amsterdam in Newyork nekoliko popustili.

Na zagrebškem efektnem tržišču je Vojna škoda nadalje mirna; zaključki so bili zabeleženi le za kaso po 280 in 249. Več prometa je bilo v dolarskih papirjih. 7% Bairovo posojilo se je trgovalo po 47.25, 46.875 in 46.75, 8% Blairovo posojilo pa po 53. Do prometa je prišlo še v 6% begluških obveznicah po 41 in 42.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2269.92 — 2281.28, Berlin 1336.35 — 1347.15, Bruselj 783.74 do 787.68, Curih 1096.15 — 1101.65, London 195.79 — 197.39, Newyork ček 5602.54 do 5630.80, Pariz 221.58—222.70, Praga 166.60 do 167.46, Trst 291.98—294.38.

Zagreb. Amsterdam 2269.92 — 2281.28, Bruselj 788.74 — 787.68, London 195.79 do 197.39, Milan 291.98—294.38, New-York kabel 5624.54—5652.80, New-York ček 5602.54 do 5630.80, Pariz 221.58 — 222.70, Praga 166.60—167.46, Curih 1096.15—1101.65.

Curih. Beograd 9.05, Pariz 20.22, London 17.88, Newyork 513.25, Bruselj 71.50, Milan 26.6750, Madrid 39.60 Amsterdam 207.0750, Berlin 122.15, Stockholm 98.80, Oslo 97, Kobenhaven 98.50, Sofija 3.71, Praga 15.19, Varšava 57.45, Bukarešta 3.05.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 247—248, za marc 248 bl., za april 246 do 247, 7% investicijsko 60.50 bl., 4% agrarne 32—33.50, 6% begluške 41—41.50, 7% Blair 46.75—47, 8% Blair 53—54, 7% Drž. hip. banka 50 den.

Beograd. Vojna škoda 249, 248 zaklj., 7% investicijsko 61 den., 4% agrarne 30 zaklj., 6% begluške 42, 41.75 zaklj., 8% Blair 55 bl., 7% Blair 47.50, 47.25, 47.50 zaklj., Narodna banka 5000 zaklj., Priv. agrarna banka 270, 260 zaklj.

Dunaj. Bankverein 11.25, Eskomptegesell. 110, Dunav - Sava - Jadran 14.50, Staatseisenbahngesellschaft 17.33, Trbovlje 33.55, Alpine - Montan. 12.62.

Blagovna tržišča

LES

Ljubljanska borza (26. t. m.). Tendenca slaba. Zaključena sta bila 2 vagona mecesnovih desk. Povpraševanje je za 550 m³ rudrijerjev (smreka, jelka, monte, 220/75 mm, 3—8 m dolž., stopnjevaje od 33 do 33 cm; od skupne količine 150 m³ IV. kvalitete), za 140 m³ madrijerjev (218/74 mm, I. II. III., 3—8 m; od skupne količine 40 m³ IV.), za 240 m³ desk (v raznih dimenzijah), za 30 m³ škuret, za 60 m³ letev in za 40 m³ tramov (220×220 do 300×300, 8 do 12 m). Povpraševanje je še za 1 vagon borovih desk (50, 60 mm, I. II.) in za 1 vagon mecesnovih desk (18, 40, 50 in 60 mm, I. II.).

ŽITO

+ **Chicago**, 26 t. m. Začetni tečaji: Pšenica: za marc 58.125, za maj 62, za julij 63.50, za sept. 64.875; koruza: za marc 35.875, za maj 39.875, za julij 42.50; rž: za marc 43.375, za maj 46.875, za julij 49.

+ **Winnipeg**, 26. t. m. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 68.625, za julij 70, za okt. 72.125.

+ **Novosadska blagovna borza** (26. t. m.). Tendenca nespremenjena. Promet 56 vag. **Rž:** baška 165 — 170. — **Oves:** baški sremski banaški 125 — 130 **Ječmen:** baški in sremski 63/64 kg 125 — 130; baški in sremski, pomladni 67/68 kg 150 — 160 **Koruza:** baška 73—75; sremska za marc—maj 79 — 81; banaška 71 — 73; sremska 73 — 74. **Moka:** baška in banatska »0gg«, baška in banat »0g« 360 do 380; št. »2 340 — 360; »5« 305 — 315; »6« 255 do 265; »7« 190 — 200; »8« 122.50 — 127.50. — **Otrobi:** baški in sremski 85 — 90, banatski 80 — 85 **Fižol:** baški, sremski, beli, brez vreče 180 — 185

+ **Somborska blagovna borza** (26. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 66 vag **Rž:** baška 156—150. **Oves:** baški, sremski, slavonski 125 — 150. **Ječmen:** baški in sremski spomladni, 67/68 kg 150 do 160. **Koruza:** baška 73—75; za marc-maj 79 do 81. **Moka:** baška »0g« in »0gg« 360—380 »2« 340 — 360; »5« 305 — 315; »6« 255 do 265; »7« 190 — 200; »8« 122.50 — 127.50. **Otrobi:** baški 85 — 90.

Srečke

za „milijonski“ V. razred drž. raz. loterije so dospele.

Igralci naj jih obnove do 2. marca. — Žrebanje se bo pričelo dne 3. marca in bo trajalo do 25. marca. Izžrebane številke bomo redno objavljali v »Jutru«

o—o—o

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Poučno fotoamatersko predavanje

Ljubljana, 26. februarja.

Snoči je predaval v veliki unionski dvorani Karel Koranek z Dunaja o fotografiji, njenih lepotah in težavah, s katerimi se bojujejo: fotoamater začetnik, že napredujoči amaterji in pa poklicni fotografi v ateljejih. Predvsem pa je bilo predavanje namenjeno našim smučarjem, zimskim in letnim turistom, ki se ukvarjajo s fotografiranjem.

Predavatelj, ki je po vsej srednji Evropi poznan kot izvrsten smučar in turist, še bolj pa kot fotoamater, je na projekcijah svojih 200 lepih diapozitivov tolmačil nastanek in značilnost lepega fotografskega posnetka. Pojasnil je lastnosti fotografske leče in kamere, fotografskega materijala, uporabo rumenic, pravilno osvetljavo in razvijanje plošč v temnici. Tudi za naše priznane amaterje polno pomembnih malenkosti, ki jih bodo s pridom posnemali.

Občinstvu so nad vse ugajali krasni diapozitivi z motivi iz osrednjih Alp, in vedute iz raznih mest, celo žanr iz Ljubljane. Več lepih diapozitivov je bilo z Mozirske planine, s Korošice, Dedca itd. Vse pa le jih fotografskih snemkih išče v pokrajini slikovitost in harmonično kompozicijo.

Da se baš Koranek lahko ponaša s tako lepimi fotografijami, je povsem umljivo, saj je predavatelj poznan in cenjen akademski slikar - pokrajinar, ki tudi pri svojih fotografskih snemkih išče v pokrajini slikovitost in hormonično kompozicijo.

Predavatelj je h koncu predavanja obljubil, da pride v kratkem zopet v Ljubljano ter nam s svojo lahko kramljajočo besedo in lepimi diapozitivi razodene nove lepote gora.

Dvorana je bila polno zasedena, kar priča, kako priljubljen je postal predavatelj pri nas, pa tudi to, da je med nami že številna armada fotoamaterjev, ki se prav resno zanima za razvoj fotografske tehnike. — Agilni Skalaši naj g. Koraneka le kmalu zopet pridobe za slično predavanje.

Sestanek živinorejcev kamniškega sreza

Kamnik, 26. februarja.

V nedeljo se je vršil na pobudo g. Vilarja iz Dola sestanek živinorejcev kamniškega sreza v Kamniku, da premotri razna važna živinorejska vprašanja. Uvodno je pozdravil živinorejce in jim želel uspeha g. sreski načelnik Voušek, ki ne zamudi nobene prilike, da se informira o gospodarskem stanju naših ljudi in jih bodri k delu.

Razvila se je debata o sedežu pasemskega okrožja. Razpravljali so gg. vet. svetnik Rauter, sreski ekonom Hladnik, župan Novak iz Nevelj in Kristan iz Skaručne. Sprejela se je resolucija, naj bo središče zveze pincgavskega okrožja v naravnem središču v Ljubljani. Pri sreskih kmetijskih odborih naj se stvorijo podzveze. Podzveze naj bi skrbele za izboljšanje in dvig naše živinoreje.

Po tem vprašanju se je vsestransko razmotrivalo mlekarstvo, edina panoga našega kmeta, ki je razen sadjarstva še ni zajel vrtinec krize. V debato so posegli gg. vet. svet. Rauter, Novak, Poznič iz Lukovice, sreski ekonom Hladnik, Lovrič iz Moravč in z dopisom g. Borc. Razmišljalo se je o čim boljšem in večjem vnovčenju mleka. Premotrilo se je vprašanje mlekarne in zbiralnic mleka, o boleznih pri pincgavski živini, ki je v splošnem zanesljiva in zdrava, o prevozu, razvozu in izvozu ter o sedanjih manipulacijah z mlekom. Sklenilo se je, da se bo najprej poizvedelo, koliko je razpoložljivega mleka v srezu. Da se bo vprašanje vnovčenja mleka čim ugodnejše rešilo, pride 24. marca na sestanek banovinski mlekarski strokovnjak gospod Pavlica.

Razmišljalo se je o kvalifikaciji živine in uvidelo, da je formalizem le škodljiv, ker vodi do presojanja živine le po najpedantnejših zunanjih znakih. G. Novak je omenil, da je v Nemčiji merodajno, kaj živina da in ne, kakšna je. G. Rauter je opozoril na premovanje živine. Pravično premovanje brez rodovnika je nemogoče in brez selekcijskih zadrug je nemogoč smotren dvig naše živine. Zahtevalo se je, da bi bil čim manjši dogon tuje pasemske živine v naše okrožje. G. Hladnik je omenil, da je v našem srezu 46 koncesijoniranih prekupcev. Njihovi hlevi naj bi bili pod zdravstvenim nadzorstvom. G. Kristan je omenil, da ima živinorejska zadruga v Skaručni tablo, na eno stran vpisuje živino, ki je na prodaj za rejo, na drugo stran pa živino, ki je za zakol. Sklenila se je resolucija, naj banska uprava točno določi znake pincgavske živine.

Narodni poslanec g. Cerer je pozdravil prizadevanje živinorejcev, jih bodril z vzpodbudnimi besedami in jim obljubil, da jim bo pomagal, kolikor bo mogel. Omenil je, da je usmerjeno vse zanimanje vlade za izboljšanje kmečkega položaja. Razgovarjalo se je o banovinskem kmetijskem odboru in o ustanovitvi kmetijske zbornice. G. Poznič je opozoril, da je zakon o povzdigi živinoreje že dolgo v veljavi, pa še ni bil sklican kmetijski odbor. Sklenila se je zadevna resolucija. Razmotrivalo se je o planini Biva na Menini in o izbiri živine za planino. Sklenila se je resolucija, naj bi se na tej planini otvorila planšarska šola že letos. Izražene so bile želje, naj bi država podprla s podporami izvoz živine in omogočila, odnosno olajšala razvoz mleka.

KULTURNI PREGLED

Janko Lavrin v svetovni književnosti

Janko Lavrin, je danes že po vsem svetu znana osebnost. Tudi pri nas so že večkrat pisali o njem. Zato bi bilo napak zamolčati najnovejše glasove in sodbe o njegovem delu, ki pričajo o vedno rastočem ugledu in pomembnosti njegovih publikacij. »Ljubljanski Zvon« je že poročal o studiji Careya Mc Williamsa o Janku Lavrinu, ki jo je napisal v reviji »Brooks Abroad«, kjer daje njegovim knjigam prvo mesto med vsemi sodobnimi psihološko-kritičnimi biografijami, ki so že dalje časa v modi zlasti pri nas v Evropi.

Zadnja izdaja svetovnoznane francoske Lichtenbergerjeve knjige: »La vie de Nietzsche« omenja njegovo knjigo o Nietzscheju med najboljšimi deli v svetovni literaturi o Nietzscheju. Pri tem je treba poudariti, da Lichtenberger ki je eden najbolj izobraženih reprezentantov svoje generacije na Francoskem in v celi Evropi, prav redkokdaj priporoča kako knjigo. V svetovni seriji knjig, ki jih izdaja oxfordska univerza pod naslovom **World Manuals**, in ki jih pišejo prvi strokovnjaki, je izšla knjiga kneza Mirskega: »Modern Russian Literature«. Pisec pravi med drugim: »The best book on Tolstoj in english is **Tolstoj** by Janko Lavrin.« Pri tem ne smemo pozabiti, da v angleškem jeziku obstoje cele biblioteke knjig o Tolstem. Holandski kritik dr. J. M. Romain v svoji knjigi o Dostojevskem: »Dostojewskij in de Westersche Kritik« (v založbi Willink & Zoon v Haarlenu) posveča Lavrinovi knjigi o Dostojevskem nad dvajset strani. O knjigi govori z velikim navdušenjem, pri čemer še posebej omenja poglavje o satanu z muho kot popolnoma nov prispevek k moderni kritiki in psihologiji.

Na reklamni anonsi londonskega založnika se omenja nova izdaja Lavrinove knjige »Ibsen and his creation« v seriji sodobnih klasikov. Ko je izšla Lavrinova knjiga »Studies in Europeau Literature« je imel Desmond Mac Carthy o njej predavanje v londonskem radiju in je govoril o njej kot eni najbolj stimulantnih knjig sezone. Zelo interesantna knjiga Eduirua Muira **»Latitudes«** se začenja s tremi eseji o Lavrinovih delih.

Lavrinovi spisi se objavljajo in kritizirajo danes skoro v vseh svetovnih jezikih, tako tudi v Rusiji, Indiji, Avstraliji in na Japonskem. V New Yorku in San Franciscu se je vršilo celo več javnih predavanj in debat o njegovih publikacijah, ki jih je vodil znani angleški publicist in bivši urednik New Age-a R. A. Orage. Janko Lavrin je danes eden najbolj znanih esejistov in kritikov na svetu in velja na Angleškem za najboljšega poročevalca o tujih literaturah. Tako bi bilo le želeti, da tudi kaka slovenska založba pohiti s prevodom katere njegovih knjig. Pri tem bi se lahko ozirali zlasti na studije o onih pisateljih, ki jih imamo prevedene do malega tudi v slovenščini, tako n. pr. na Dostojevskega. V kratkem izide tudi zbirka njegovih novel, ki jih upravičeno pričakujemo z veliko napetostjo, ker bo to menda njegov prvi leposlovni poizkus.

Miran Držaj.

Ferdo Quiquerez

Zanimiva življenjska usoda umetnika, ki je bil doma iz Slov. Bistrice

V pravkar izišlem »Hrvatskem kolu«, ki ga je izdala »Matica Hrvatska« v Zagrebu, je med drugimi zanimivimi razpravami objavljen življenjepis malo znanega umetnika Ferda Quiquereza (1843—1893). Mož je bil po rodu iz Slov. Bistrice, sin slovenske matere, po očetu pa francoskega pokolenja. Slikal je tudi na našem ozemlju potem ugrene njegovo življenje zanimati marsikoga tudi pri nas. Razprava o Quiquerezu je potekla iz peresa marljive raziskovalke hrvaške preteklosti Antonije K. Cvijić. Posnemamo nekatere podatke o nesrečnem življenju tega skoraj pozabljenega moža, čigar talent je dozorel v vekovitem razvoju francoskega plemiškega rodu, a je po zapletljajih usode padel na močvarna tla naše kulturne province in tu ugasnil. Quiquerezevemu življenju ne manjka dramatskih potez.

Njegov oče, dr. med. Ferdinand Franjo Quiquerez je bil sin francoskega emigranta, ki je bil pobegnil pred veliko revolucijo in se nastanil v Pragi. Iz Prage se je doktor Quiquerez preselil v Slovensko Bistrico in se tu vdrugič oženil s Slovenko Marijo Kršel, ki mu je rodila tri sinove in dve hčeri. Med temi sinovi je bil najstarejši Ferdo, poznejši slikar, ki se le po naključju ni rodil v Slov. Bistrici, ker sta se oče kot avstr. vojaški zdravnik in mati mudila pred rojstvom prvega otroka v Budimpešti. Sicer je rodbina bivala tudi v Mariboru in Dubrovniku, najčešče pa v Slov. Bistrici.

Quiquerezi so bili potomci prastarega francoskega plemstva (rodovnik je segal v 11. stoletje). Njihov rod je da Franciji vrsto književnikov, vojskovodij in cerkvenih dostojanstvenikov, izmed katerih je škof Quiquerez recitiral nad krsto Ludvika XIV. svojo lastno »Oraison funèbre«.

Prvi sin Ferdo je že zgodaj pokazal bujno fantazijo, združeno s stvarjalno duševno silo. »Okoli tega dečka«, piše A. Kasović-Cvijićeva, »se je v Slov. Bistrici zbirala vsa okoliška deca, ki ji je maček pripovedoval čudovite pravljice polne neverjetnih dogodkov, kar je na šolski tabli takoj vpodobil s fantastičnimi risbami«. Vzgajal se je v vojaškem zavodu v Hallu, vendar pa ni ostal pri vojakih, ker ni dosegel predpisane višine. Med tem mu je oče umrl, s čemer je v rodbini ugasnila plemiška tradicija; otroci so bili vsi demokratskega duha, in ker je rodbina močno obubožala, se je mati-vdova preselila iz Slov. Bistrice v Zagreb, kjer je bila njena sestra poročena z odvetnikom Rojcem (očetom pozneje znanega Milana Rojca). Tako se je ta na pol francoska na pol slovenska rodbina prelila v hrvaštvo, kakor toliko drugih.

Ferdo je po končani maturi študiral pravo, ki pa ga ni nič kaj mikalo in se je z večjo vnemo bavil s slikarstvom. Začel je slikati kot samouk, pretežno rodoljubne motive. L. 1870 je z malenkostno stipendijo hrvaške vlade (300 goldinarjev na leto) krenil v Monakovo in se vpisal na ondotni slikarski akademiji. Bil je učenec Pilotyja, Raaba in Wagnerja. Študiral je skupaj z Isom Kršnjavim, vendar se ta dva moža nista nikdar marala in Kršnjavi je bil morda sokriv Quiquerezeve življenjske drame. Ferdo je moral po dveh letih stradanja in učenja zapustiti Monakovo. »Mladenič je ondi od gladu docela obnemogel; obleka in obuvalo sta na njem kar razpadala, vsak hip mu je zmanjkalo potrebnega materijala in naposled je bil nalezel še trebušni legar.« Ker je bil na indeksu madžaronov, je zaman upal, da bi mu v Zagrebu povišali podporo; podporo škofa Strossmayerja pa je bil odklonil, ker ni hotel živeti od miloščine. Vendar si je doma pri materi tolikanj opomogel, da je lahko v oktobru l. 1872. krenil v Italijo. Zaustavil se je v Benetkah in se preživljal tako, da je kopiral slike starih mojstrov. V tem je kmalu dosegel nekoto virtuoznost, vendar je tako delo očitno kvarilo njegov talent. Beda ga je zvesto spremljala na vsej poti, za čudo pa tudi še neka družica: Marijana, hči sukarja Muckeja, njegov mladostni ideal, ki jo je v zaceklim svojega sukarstva slikal kot Madonno a se je mu je hitro izneverila, in ko je kmalu postala vdova, sama vsiljena ne več kot platonska ljubica, marveč kot zemeljska strast, zasledovala ga je nank vamperju v Benetke in potem v Firenzo in Rim, ki ni več maral za njo, mu je skušala razpihati strast tako, da ga je vabila z lehtečimi pesmi pod imenom kakšne grofice na rendez-vous. Ko je prihitel tja, je pod gostim italijanskim pajčolanom odkril Marjano.

V Rimu je Quiquerez ostal dve leti; družil se je posebno s Poljaki in se je pozneje hvalil, da se je v večnem mestu naučil poljščine, ki jo je priključil že prej naučeni slovenščini, hrvaščini, nemščini in francoščini. Iz Rima je krenil v Dalmacijo in tu neumorno slikal. Hodil je peš iz kraja v kraj, slikal, pel in pil in se navduševal za to divno deželo. Posebno ga je mikala Črna gora, kamor je dospel 1. avgusta 1875. Tu se je srečal in spriatelil z dopisnikom »Nar. Listov«, češkim pisateljem Josefom Holečkom, ki je bil vnet prijatelj Črnogorcev. Začel je ilustrirati Njegošev »Gorski vijenac«, kakor se je bil že prej poloti narodnih pesmi. Knjazu so ugajale Quiquerezeve slike in ga je nastavil za dvornega slikarja. Quiquerezevi umetniški romantizmu nagnjeni naravi, je prav prijalo to na pol orijentalsko okolje, pa je pridno slikal. Portretiral je po vrsti vse črnogorske velmože in nam tako obvaroval krepke obraze junakov izza dobe, ko je črnogorski herojizem bil še v cvetu, saj je takrat še živel vojvoda Novica Cerović, proslavljeni junak Mažuranovićeve pesnitve »Smrt Smail-age Čengića«. L. 1876. se je Quinquerez potomec davnih francoskih vojščakov, sam boril v črnogorski vojski, ob kneževi strani, »s puško na ramenu, in z veliko mapo, polno skic pod jermenom ob boku«.

Odtod se je Quinquerez vrnil v Zagreb in postal središče majhnega bohemskega sveta. Neko noč je pri njem prenočil Petar Mrkonjić, poznejši kralj Peter I., ki ga je hrepenenje po domovini včasi prignalo iz Švice, a se je moral skrbno skrivati pred obrenovićevskimi zalezovalci. V Zagrebu, kjer je z lepim uspehom priredil svojo prvo kolektivno razstavo, pa ga je čakala, kakor dobro pravi avtorica prava kalvarija skrbi in stradanja. Za njegovo umetnost, ki so jo šele v zadnjem času začeli pravilno ocenjevati in ceniti, ni bilo praktičnega zanimanja. Zaradi vsakdanjega kruha se je Quiquerez moral baviti z oleografijami, ki so jih kupovali malomeščani kot cenen okras svojih stanovanj. Kršnjavi ki bi bil lahko otel Quiquereza iz tega poniževalnega dela, saj je postal vpliven mož, je mislil le nase in se je počasi vdinjal madžaronom medtem ko je Quiquerez le-te smešil z izbornimi karikaturami. Po dolgem stradanju je naposled pod banom Mažuranićem dobil službo gimnazijskega učitelja risanja. Toda narodna vlada je kmalu padla in Quiquerez je ostal večni suplent s plačo 45 gold. na mesec. Slikal je za cerkev v Marji Bistrici, kopiral freske v bivšem pavlinskem samostanu v Lepoglavi in l. 1888. poslikal cerkev v Poljanah pri Moškancih na Štajerskem. Istega leta je naslikal »Vstoličenje kneza na Gosposvetskem polju«. S sodnikom dr. Antonom Goglio je prepotoval Gorenjsko, slikal na Bledu in ob Bohinjskem jezeru.

Že prej se je bil oženil, dasi je sam komaj živel. V majhnem enosobnem dvorišnem stanovanju brez solnca in svetlobe je živel z ženo in otrokom. Bili so tako revni, da sta mož in žena imela samo en par čevljev, in ko je eden šel na ulico, je moral drug bos čakati. Od obuna je začel uživati morfij. Naposled je podlegel večnemu stradanju in umrl v januarju l. 1893. Pokopali so ga kot revža. »Prosvetli« g. Kršnjavi ga je sicer še umirajočega obiskal, toda plače mu ni nikdar maral povišati.

*

Razen tega članka je v »Hrv. Kolu« še vse polno drugih, med njimi pesmi M. Krleže, N. Polića in raznih mladih hrvaških kritikov, novela A. Cesarca, razprava Ljub. Marakovića »Moderna biografija i biografijski roman« itd. »Hrv. Kolo« je odlično opremljeno in ilustrirano.

—o.

Sodobna antropologija

Večina lajikov je še nedavno bila prepričana, da antropologa zanimajo le kosti. Tudi danes še mnogi mislijo, da se zanimanje antropologa osredotoča na črepinje, na pračloveka, na razvoj in približno na vse o človeku, kar ne zanima medicinca, pa tudi ne zgodovinarja. Da je antropologija nekako v zvezi z naravoslovjem, to je marsikdo slutil, toda jasnosti o tem ni imel. In prav zato je važno, da o tej stvari spregovorimo.

Človek vé skoro o vseh drugih stvareh več kakor o sebi. To je sicer čudno, a je res. Nerazumevanje za antropologijo je za to trditev najlepši dokaz. Na drugi strani je pa tudi res, da se s strani antropologov samih le malo dela za popularizacijo njehove vede. Še nedavno je obče tolmačenje antropologije, češ, da se ukvarja le s kostmi, zadelo še precej točno bistvo mlade vede. Prav to enostransko zanimanje za kosti, od najstarejših pračloveških do najnovejših, je bilo za antropologijo skoro usodno: okostenela bi bila. Z zgolj opisno metodo stare šole, zlasti **Martinove**, tudi ni šlo več prav naprej. Vendar treba tudi o nji tu spregovoriti.

Martin je definiral antropologijo takole: Antropologija je naravoslovje nominidov (torej človeka, pračloveka in predčloveka) tako v časovnem kakor tudi v prostornem oziru. Takrat se je seveda naravoslovje tolmačilo nekoliko drugače kakor dandanes. Obča veljavnost biologije tudi za človeka še ni bila znana in ni prodrla. Tako se je **Martinova** šola vkljub širokogrudni definiciji osredotočila le na primerjevalno delo — v najširšem smislu besede. Služila ji je antropometrija, t. j. merjenje živega in mrtvega človeka, opis njegovih znakov, ki se niso dala meriti, torej oči, las, kože, obraza, dlak, prs itd. Na tej podlagi so se vršile primerjevalne študije, tako med ljudmi samimi, kakor med sedanjim in pračlovekom in končno med človekom in najvišjimi opicami, primati.

Toda tako ni moglo iti dalje. Če bi bila antropometrija kot taka ostala središče antropologije, bi ta mlada znanost daleko zaostala za zoologijo in botaniko, ki sta bili v stalnem tesnem stiku z občo biologijo.

Novo ero za razvoj antropologije pomenja nastop Evgena **Fischerja**, ki je postavil antropologijo na biološko podlago. Spoznal je važnost genetike, t. j. vede o podedovanju, uvedel povsem slične spoznavalne metode kakor so v rabi v vseh bioloških vedah in je na ta način polje antropologije tako razširil, da ta veda danes lahko polnovredno tekmuje z ostalimi. Uvedel je tudi za človeka pojem domestikacije, zbiral dokaze za postanek raznih znakov, našel parelele v ostalem živem tvorstvu in apliciral splošno veljavne teorije tudi za človeka.

Razume se, da danes **Fischer** ne stoji več sam v svetu, temveč da se je vsa antropologija oprijela novega duha in da danes povsodi po svetu najdemo zanimanje za moderno biološko smer v antropologiji, največ, razen v Nemčiji, v Anglji, Ameriki, slovanskih deželah in Španiji, najmanj skoraj v Franciji, kjer je še danes zanimanje za pračloveka in njegov razvoj bolj razširjeno. Toda Francija je klasična dežela najdb pračloveka in njegove čudovite kulture.

Čisto z druge, namreč s socijalne plati se je antropologiji približala evgenika, ki je dobila šele v genetiki pravo znanstveno in neoporečno podlago. Danes je evgenika važen del antropologije. Blizu ji stoji vsa socijalna antropologija, ki raziskuje zlasti upliv okolja (miljéja) na dedno tvarino v človeku in upliv družbe na posameznika, kakor tudi na socijalne formacije, n. pr. na inteligenco, na delavstvo itd.

Tako stoji danes antropologija sredi življenja in skuša s podrobnim laboratorijskim delom o pojavih dednosti in o vplivu okolja, kakor tudi z delom med ljudmi, z raziskavanjem narodov, ras (ne zamenjavati!), socijalnih skupin itd., dognati in odkriti tajne človeškega življenja. Da se pri tem delu rešujejo zopet mnogi važni občebiološki problemi, je jasno. Evgenika pa je praktičen smisel moderne antropologije, je njen vrhunec.

Dr. B. Škerlj (Berlin).

Poljski članek o našem znanstvu

V 14. zvezku zbornika »Nauka Polska«, posvečenega organizaciji, razvoju in potrebam znanstva v Poljski ter izven nje, je objavil mladi poljski publicist Henryk Batowski 19 strani obsežen članek o sedanjem stanju znanstva v Jugoslaviji.

Pisec je na osnovi uradnih številk državnih izdatkov za višje šolstvo in vladnih subvencij raznim znanstvenim ustanovam in društvom podal sumaricen pregled materijalnih pogojev naše znanosti, a v drugi polovici članka prikazal organizacijo in življenje znanosti v njenih važnejših središčih in ognjiščih.

Članek je dobra informacija za tujino, kar se tiče materialnih odnosov; drugi del, razpravlja o organizaciji in življenju znanosti, ki pa je prepovršno zgrajen, sestavljen brez umevanja njenih notranjih potreb, stremljenj in neprilik. Sam avtor čuti, da je njegov članek pomanjkljiv in išče vzrok v »neenakomernem vzajemnem razvoju poedinih pokrajin«, toda članek jasno očituje, da je pravi vzrok drugje — pri avtorju samem. Pisec gradi svoje mnenje na budžetni tabeli in na informacijah nekaterih beograjskih gospodov, ki so mu dali te splošne podatke. Sam znanstvenih institucij, o katerih govori, ni obiskal in se tudi drugače pri njih ni poinformiral. Dočim so dobili pisci podobnih člankov o drugih državah vesti o ustanovitvi vsakega posameznega društva ali ustanove, o njih namenih, številu članov, materialnih sredstvih, publikacijah in o smereh njih delovanja, pri predsedniku ali tajniku zadevnih društev, se naš pisec tako daleč ni potrudil. Za članek, ki hoče imeti znanstveno vrednost, je tako, na hitro roko zbrano in na papir vrženo gradivo vsekakor nezadovoljujoče in marsikaj je treba popraviti odnosno dodati.

Za ilustracijo, da mu material, o katerem ima govoriti, ni znan, naj navedem le nekatera mesta, ki se tičejo znanstva v Sloveniji. Na rovaš tega gre nevednost, da v Ljubljani prinašata včasih (!) trohico kritičnega gradiva Zvon (!) in Dom in svet, — ali, da je od polonik v Ljubljani »le ostalina E. Korytka« (naših knjižnic ni videl). Piščevo orientacijo o naših stvareh lepo osvetljuje pisanje o Slov. Matici: »Prosvetno društvo SM, ki izdaja svoj letopis (!), ima še manj skupnega z znanstvenim delom kot Srpska Matica, ki se v glavnem bavi s popularizacijo vede, kajti glavno pozornost posveča izdajanju dobrih knjig za ljudstvo (tu se menda skriva Mohorjeva družba).«

Članek more pazljivemu Poljaku marsikje dati napačnih informacij o našem znanstvu pa še žalostnejšo sliko kot je v resnici. Tudi od tujca, ki piše o nas, smemo več zahtevati.

S. B.

Maretićeva »Gramatika i stilistika hrvatskoga ili srbskoga književnog jezika«. Jugoslovenska Založniška družba »Obnova« v Zagrebu je izdala te dni delo, ki pomeni dogodek: drugo, popravljeno izdajo »Gramatike i stilistike hrvatskoga ili srpskoga književnog jezika«. Trideset let neumornega dela leži v tej obsežni knjigi učenega akademika, vseuč. prof. dr. Tomislava Maretića. Njegova velika »Gramatika« (ki je ni zamenjati s slovnico za srednje šole) je monumentalno delo, temeljna knjiga o srbskohrvaškem jeziku. Posebno znamenita je stilistika. Ob tej knjigi, ki je neobhoden priročnik vsakomur, se vprašujemo: kdaj nam bodo naši jezikoslovci podarili tako temeljito in izčrpno delo, ki bo veliki kanon slovenskega jezika?!

Koncert praškega »Hlahola«. Znano pevsko društvo »Hlahol« iz Prage bo letošnjo spomlad priredilo turnejo po Jugoslaviji. V Ljubljani bo koncert dne 15. maja.

Jugoslovenske predstave v Pragi ob vsesokolskem zletu. Iz Prage nam poročajo: Narodno divadlo v Pragi bo ob priliki vsesokolskega zleta priredilo jugoslovensko slavnostno predstavo. Za sedaj ni odločeno, kaj bo uprizorilo. Hoteli so dati opero in dramo, in sicer na predlog praške Jugosl.-českoslov. lige kakšen komad dra. Miloševića, vendar se je pokazalo, da ne bo ustrezal. Najverjetnejše je, da se bo uprizorila Gundulićeva **»Dubravka«**, ki jo bo preložil znani prevajalec Osmana dr. Vinař. Režiral bi jo dr. Branko **Gavella** iz Brna, ki se tam odlično uveljavlja in vzbuja v Pragi veliko pozornost. Tudi v Brnu in Bratislavi nameravajo ob vsesokolskem zletu uprizoriti jugoslovenska odrska dela.

Jugoslovenska razstava v Pragi. V Denisovem institutu v Pragi sta razstavila brata Petar in Nikola Dobrović. Prvi je slikar, drugi arhitekt, oba pa sta zrela umetnika modernega značaja. Praški listi objavljajo o tej razstavi prav simpatične ocene.

Nov glas o angleškem prevodu Levstikovega »Gadjega gnezda«. V »Zarji«, listu ameriških Sloverk, ki izhaja v slovenščini in angleščini v Chicagu, je izšlo angleško poročilo o Levstikovem »Gadjem gnezdu« Rodkerjeve londonske izdaje (prevod ge F. S. Copelandove). Poročilo je napisala sama urednica tega lista, ga Račičeva. Uvodoma omenja zračaj in vsebino »Gadjega gnezda«, ki je »klasičen slovenski roman« in pravi: »Mati Kastelka je simbol slovenskega naroda, »Gadje gnezdo« najboljše delo slovenske povojne literature. Ime prevajalke F. S. Copeland za nas Američane ni tuje. Naše čitateljice se gotovo še spominjajo, da je ga Copelandova nekako pred letom dni izdala svojo knjigo »Beautiful Mountains«. Njen prevod nudi mladim Američanom slovenskega rodu redko priliko, da se seznanijo z enim najbolj znanih sodobnih slovenskih književnikov. Pri tem bi se naša mladina lahko jezikovno mnogo naučila, če bi primerjala original z angleškim prevodom.«

Slovenski prevod znamenitih Avguštinovih »Confessiones« napoveduje Mohorjeva knjižnica v Celju.

Miroslav Krleža in Čehi. »Lidové Noviny« so pred kratkim priobčile kurzivo Jul. Heidenreicha z naslovom »Miroslav Krleža pri nas«. »Živi že drugi mesec pri nas«, piše g. Heidenreich o g. Krleži, a oficijelna javnost ne ve zanj. Prišel je kot navaden državljan-pisatelj, da pogleda brnsko predstavo svoje »Gospode Glembajevih«, da najde miru in udobnosti za dovršitev svojega novega romana in da bi si nas že končno tako le bolj od blizu ogledal. Za sedaj namenoma ne išče stikov z literati. Vsi banketi in slavnostni sprejemi se mu protivijo. Preživel je mesec dni v Brnu in je zdaj obtičal v mikavnem in samotnem zakotju praške periferije, ves zatopljen v goreče delo...« Nato pisec karakterizira Krležo kot ostrega, temperamentnega, odkritega neprijatelja laži in konvencijalnosti« in pravi: »Med nami in Jugosloveni se je natrpalo mnogo neresnice in enostranskega, napačnega naziranja. Na- Nikritosrčno. Kako dolgo bomo še verovali, da Jugoslovene predstavljajo samo bojeviti junaki iz Choucholuškovih pripovedk in patrijarhalni slepci-guslarji? V Krleži se oglaša nepomirljiv nasprotnik vseh teh romantičnih fantomov, ki so obvladali naše predstave o življenju, kulturi in politiki v jugoslovenski kraljevini. Nočemo vzajemnosti, ki bi nas poniževala. Osvojili si bomo svet in izsilili priznanje kot svobodni umetniki — Evropci, zaničujoč prazno naglašanje in kričanje o slovanstvu in prijateljstvu, v čigar imenu vdirajo čez mejo po skritih poteh osebnih stikov brezkrvni nedonošenci...« Tako g. Hindenreich. O Krleži imamo v domovini različna, često diamentralno nasprotna mnenja, v tujini pa pišejo o njem priznavajoče in ga v nekaterih ozirih dvigajo celo nad domače pisatelje. Ko bo tujina — kakor v tolikih primerih — še večkrat priznala Krležo, ga bomo najbrž tudi mi naknadno priznali. Ali nas res mora tujina vedno učiti kdo je naš odličen pisatelj, pesnik, skladatelj, slikar ali kipar? (—ek—).

Angleški igralci v Jugoslaviji. Znana skupina angleških igralcev English Players, ki je lansko jesen gostovala v nekaterih kulturnih središčih Jugoslavije, se zopet pogaja z upravami jugoslovenskih gledališč zastran daljše turneje v naši državi. »English Players« bi spomladi nastopili v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Splitu in še v nekaterih primorskih mestih.

Slavko Osterc,

skladatelj treh novih enodejank (»Medea«, »Maska rdeče smrti« in »Dandin v vicah«), ki se bodo nocoj uprizorile v ljubljanski operi. Režira Bratko Kreft, muzikalno vodstvo: dr. Švara.

V znamenju Goethejevega jubileja. Zagrebška »Nova Evropa« bo izdala — kakor čitamo v pravkar izišli februarski številki — na dan Goethejeve smrti obsežno številko, ki bo v celoti posvečena velikemu klasiku. Tu bo objavljenih več člankov, ki osvetljujejo Goetheja in njegov krog v posrednem stiku z jugoslovenskim pesništvom. V zvezku bodo tudi priobčeni prevodi iz Goetheja, ki so jih pripravili Vladimir Nazor, Drag. Domjanić in Milan Begović. Ivan Meštrović je prispeval [illegible] tek Goethejevega poprsja. Kakor vse kaže, bo ta zvezek »Nove Evrope« največja počastitev Goethejeve stoletnice v Jugoslaviji. Pri Slovencih bo Goetheju posvečena številka naše tedenske revije »Življenje in svet«.

Angleška revija »David«. Lani so se mudili v Ljubljani trije mladi angleški književniki: Alec J. Henderson, Allan N. Taylor in W. E. Warman, vsi člani londonskega Pen-kluba mladih. Kakor čitamo v februarski številki »P. E. N. Newsa«, je ta prikupna trojica sklenila, izdajati mednarodno mesečno revijo za politiko in književnost. Revija se bo imenovala »David« in bo povabila k sodelovanju književnike raznih, v PEN-klubski organizaciji zastopanih narodov. Prva številka bo izšla v marcu. Med sotrudniki prvih številk se navaja tudi slovenski pisatelj Vladimir Levstik, poleg njega pa še sir Norman Angel, dalje španski poslanik v Londonu in znani pisatelj Ramon Perez de Ayala, nemški dramatik Ernest Toller, mladi kitajski pesnik Tzcholung Kuo in Lionel Britton, pisec romana »Lakota in ljubezen«.

Mićun M. Pavičević, Crnogorske priče. V »Zborniku za nar. život i običaje juž. Slovena« (XXVIII knjiga), ki ga izdaja Jugoslovenska akademija in kot poseben odtis, je pravkar izšel nov zvezek neumornega Mićuna M. Pavičevića, o katerem je »Jutro« priobčilo že več člankov, med drugim iz peresa drja Bogumila Vošnjaka. Zvezek ima naslov »Crnogorske priče« in je nov dokaz zbirateljske vneme tega plodovitega črnogorskega pisatelja. S »Crnogorskimi pričami« je Pavičević zopet posvetil v temine narodne duše hrabrih gorcev in nam odkril nekatere posebnosti njihovega plemena in zemlje. Zbirka, ki je izšla v zborniku akademije, ima že zaradi tega obeležja resnosti in trajne vrednosti kot gradivo za etnografsko, tipološko in psihološko raziskavanje Crne gore.

Poljska premijera v Splitu. Splitsko gledališče je te dni z uspehom uprizorilo dramo »Škola«, ki jo je spisal poljski pisatelj Kazimierz Leczycki. Avtor je bil navzoč pri premijeri, ki se je pretvorila v pravo manifestacijo za jugoslovensko - poljsko zbližanje.

Pierre L'Ermite, Kako sem ubila svojega otroka. Roman. Prevel Jože Gregorič. Ljubljana 1932. Ljudska knjižnica 44. Izdala Jugoslov. knjigarna. Cena vez. knjigi Din 45.—, broširani Din 35.—. Nova knjiga, primerna zlasti za [illegible]ske knjižnice. Označuje jo zanimivo dejanje, napeto pripovedovanje in plemenita etična tendenca.

»Socialna Misao« je pravkar izdala 1-2. številko z aktualno vsebino. Dr. A. Božinski označuje sedanjo krizo kot »časovno, prostorninsko in družabno splošen pojav«, kot krizo sistema in dokaz, da so gospodarski momenti odločilen činitelj v zamotanem toku družbenih dogodkov. Gojko Berberović razpravlja o ozadju nove vojne na Dalnjem vzhodu ter o izvoru in značaju japonskega imperijalizma. Sila zanimiv je kratek življenjepis Brianda, ki je preveden po nemškem esejistu Valeriju Marcu-u. Milivoj Magdić ideološko razčlenja »problem hrvatskog romana« v zvezi z znanim uspehom Viloviđevega »Majstora duša«. Vl. Majer se oglaša k vprašanju »Studenti i sociologija«, Sava M. Štedimlija pa je napisal daljši članek »Stimulanti u socijalnoj literaturi«. Po Bratku Kreftu je posnet članek o Jacku Londonu. Nadaljnji prispevki so peresa Stanka Tomašića, Aleks. Mužinića in dr.

»Domači v[illegible]«. Prejel smo 16. zvezek tega dobro urejevanega priročnika in svetovalca slovenske družine, ki ga izdaja Umetniška propaganda. Vsebuje gradivo od »Norec« do »Omet«; dosegel je 512 str.

Mednarodna tekma za petje in violino. Od 5. do 19. junija t. l. bo na Dunaju v okviru dunajskih slavnostnih tednov (Wiener Festwochen) glasbena prireditev, ki vzbuja največjo pozornost tega glasbenega sveta, namreč prva mednarodna tekma za petje in violino. Dunajski ravnatelj državne opere prof. Clemens Krauss predseduje juriji, kot razsodniki pri nagradah pa bodo sodelovali samo umetniki svetovnega slovesa. Ker se bodo razdelile tudi dragocene nagrade (skupaj 20.000 šilingov) in diplome, je udeležba za mlade, v široki javnosti še neznane umetnike velike važnosti. Tako bodo imeli priliko, [illegible]dobiti si svetovni sloves, igrati in peti pred gledališkimi intendanti koncertnimi ravnatelji in strokovnimi glasbenimi pisatelji vsega sveta. S tem si tudi prihranijo sicer potrebne koncerte v posameznih mestih. Slavnostna karta omogoča potovanje v Avstrijo brez viza.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Londonski turnir, ki je končal, kakor znano, z Aljehinovo zmago, je čehoslovaškemu prvaku, mlademu Flohru, prinesel nepričakovan sloves. Zakaj? Ker je dobil drugo nagrado, zaostal pa pri tem le za pol točke za svetovnim prvakom.

V San-Remu in na Bledu je Aljehin zmagal z ogromno premočjo. Cel kup točk ga je obakrat ločil od drugega zmagovalca. V Londonu je Aljehin igral izvrstno. Flohr pa tudi. Flohr torej ni več igralec druge vrste. Nevaren je.

Mogoče še ni tako nevaren kakor se zdi. Mogoče je londonski uspeh le slučajen. Šahovski svet pa je postal pozoren. Zakaj bi Flohr ne postal Aljehinova mora, prvakov tekmec, mogoče naslednik? Kaj pa sploh daje velemojstrom zrelih let premoč pred mladimi v tem jstri?

To vprašanje je važno in zanimivo. Težko mu je odgovor. Lahko je reči, da večje izkušnje silno vplivajo. Toda kje naj so izkušnje koristne? V otvoritvi? Mladi igralci jih navadno bolje poznajo. V sredniji igri? Tam odločajo kombinacije. Mlada leta so vsa kombinacijske igre.

Res je, da se na splošno uveljavlja zrelost starejšega mojstra v težavnih pozicijah. Zdi se mi pa, da nikje ni take razlike v igri mladim in starejših velemojstrov kakor v končnicah. Mogoče se motim.

Mladost je polna nad in optimizma. Mlademu igralcu je važna otvoritev v igri, odločilna pa se mu zdi srednja igra. Na končnico ne misli rad. Igra jo, če mora. Končnica mu je skoraj zaključek ponesrečene partije.

Zreli velemojster glede na partijo drugače. Uveril se je v teku let, da drugi igralci tudi mislijo, kombinirajo, igrajo. Spoznal je, da mora na koncu odločiti malenkost, če so sile v bistvu prilično enake. Zato mu je končnica silno važna.

Laskar je v najboljših svojih letih kopičil točke s končnicami. Rubinstein je bil grozen s svojimi končnicami. Tudi Aljehin ima končnice rad. Saj so lepe in vedno nekako zanimive.

Poglejte na primer naslednjo, nad vse preprosto končnico, ki ji nikaka študija ali problem, ki pa jo mora poznati vsak izkušen velemojster:

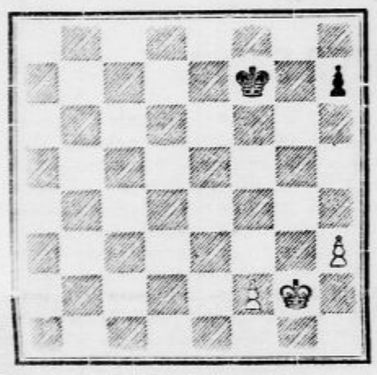

Beli: Kg2, f2, h3 (3 figure).
Črni: Kf7, h7 (2 figuri).

V londonskem turnirju leta 1927. bi jo bil lahko kot beli dosegel. V hudi borbi z mladim angleškim mojstrom Fairhurstom sem si pridobil važnega kmeta. Človek bi mislil, da premoč takega kmeta takoj prinese zmago. Končnica pa je remis. Remis zato, ker črni kmet stoji na h7. Če bi bil na h6, bi beli zmagal.

Poznal sem skrivnost te zanimive pozicije, Fairhurst je ni poznal. Manevriral sem zato dolgo, da sem izzval potezo h7—h6. Potem pa sem zmagal. Zmagal, ker mi je bil konec igre važen, odločilen. Mlademu angleškemu nasprotniku je bil neprijeten presek.

Je li podobno zgornjega diagrama res remis? Poglejmo. Več načrtov ima lahko beli. Prvim vsem lahko maršira s kraljem na h6, ogrožat črnega kmeta. Pa recimo, da je beli kralj zares prišel na h6. Kaj potem?

Črni kralj bo moral nihati med polji g8 in h8. Tako bo čuval svojega kmeta in čakal. Beli kmet na h-liniji mu ne more postati nevaren, dokler stoji kmet na h7. Kaj pa beli kmet na f-liniji?

Prodiral bo in nazadnje prodrl na polje f7. Če bo v tistem trenutku črni kralj na h8 bo nastal na žalost pat in partija bo remis. Če pa bo kmet na f7 kralju na g8 dal šah, bo kralj predrznega kmeta vzel. Beli kralj pa nato pač vzel črnega kmeta na h7 toda partija bo zopet remis. Ostali beli kmet na h-liniji ne obljublja zmage kakor znano.

Že tu vidimo, kako važna je pozicija črnega kmeta. Če bi stal na h6, bi beli kralj po istem načrtu prodrl na h5 in črni kralj bi moral nihati na poljih h7 in g7. Beli f-kmet bi mirno lahko stopil na f6 v trenutku, ko bi črni kralj stal na h7. O patu bi ne bilo govora. To bi bila zmaga. Kmet na h6 bi padel in premoč dveh kmetov bi odločila.

Vsa strategična skica predpostavlja, da beli kralj neovirano dospe pred sovražnega kmeta. Zato ni popolnoma zadovoljiva. Neoporečen je samo neposredni napad f-kmeta. Poglejmo si ga:

1. Kg2—f3	Kf7—g7
2. Kf3—g4	Kg7—g6
3. f2—f4	. . . .

Z navidez močnejšo potezo 3. f2—f3 si beli lahko pribori opozicijo. Boj pa zavije potem v zgoraj skicirano strategično smer: 3. . . . . Kg6—f6 4. Kg4—f4, Kf6—e6! 5. Kf4—g5, Ke6—f7 6. Kg5—h6, Kf7—g8

3.	Kg6—f6
4. f4—f5	Kf6—g7
5. Kg4—g5	Kg7—f7
6. f5—f6	Kf7—g8
7. Kg5—f5	. . . .

Zopet lahko beli s 7. Kg5—h6 krene v zgoraj opisano smer.

7.	Kg8—f7
8. Kf5—e5	Kf7—f8!
9. Ke5—e6	Kf8—e8
10. f6—f7+	Ke8—f8

Boj je zavzel obliko kakor da obeh kmetov na h-liniji ni. Če bi jih res ne bilo, bi beli moral sedaj s Ke6—f6 konstruirati pat, če ne bi hotel dati kmeta f7. Sedaj pa ima dve potezi: Ke6—f6 in h3—h4. Na 11. Ke6—f6 odgovori črni h7—h5 in izsili s tem remis: 11. . . . . h7—h5 12. Kf6—e6 (g6) h5—h4 13. Ke6(g6)—f6 pat. Torej ostane le še:

11. h3—h4	h7—h5
12. Ke6—f6	pat.

Beli bi bil pa lahko v teku igre postavil kmeta na h4. Očividno bi potem črni v poziciji, ki odgovarja zgoraj po 10. potezi nastali, branil s h7—h6 namestu s h7—h5. Tu se pokaže vsa jakost pozicije črnega kmeta na h7. Dve obrambni potezi ima. Na h6 bi imel samo eno.

Nič ne bi belemu pomagalo, če bi najprej prodrl s kmetom na h6. Črni kralj bi bil pat tudi če bi beli kralj stal na e6, beli kmet pa seveda na f7. Če bi pa beli h-kmet stal na h5, bi v zgoraj opisanem napadu v 8. potezi črni kralj stopil na e8, v deveti pa na f8. V 10. potezi bi ne bilo šaha in h7—h6 bi zopet izsililo remis.

Sokolstvo

Iz Saveza Sokola kralj. Jugoslavije. Zletni odbor za vsesokolski zlet v Pragi leta 1932. je razposlal na vsa društva pred časom vprašalne pole glede udeležbe. Prvi prijavni rok konča s 1. marcem. Kdaj pa bodo prijave dokončno zaključene, se še ne ve. — V Beogradu se najbrž ustanovi zopet novo sokolsko društvo Beograd VII. — Sedaj se vrše po vsej Jugoslaviji že skupščine sokolskih žup, ker so bile skupščine društev in čet že vse zaključene v januarju, kar je predpisano v smislu statutov. — Savezna skupščina pa bo najbrž sklicana za početek aprila. O tem bo vsekakor točno odločila seja cele savezne uprave, ki se bo vršila v marcu v soboto in nedeljo prvega tedna. — Glasilo naših jadranskih sokolskih žup Split, Šibenik in Sušak »Sokol na Jadranu« je izdal svojo letošnjo prvo številko v spomin »Tyrševe stoletnice«. V Subotici dokončuje tamkajšnje sokolsko društvo svoj dom. Dalje pa je bil izdelan film o taboreniu društvenega naraščaja ob bližnjem jezeru Palič. To je najbrž eden prvih filmov o sokolskem taboreniu naših društev vobče. Dalje je Sokol v Subotici izdal svoje obširno letno poročilo, ki priča, da je uprava in pa tehnično vodstvo društva v dobrih in energičnih rokah.

Zanimiva knjiga o br. dr. Vaniču. V založništvu ČOS je izšla pred kratkim časom v uredništvu br. Rud. Prochazke lična knjiga, ki nosi ime »Naš načelnik« in na 173 straneh popisuje izpod peres raznih delavcev veliko delo, ki ga je izvršil za Sokolstvo br. dr. Vaniček. Med drugimi so prispevali za to knjigo ministrski predsednik ČSR br. Frant. Udržal, senator br. Klofač, tajnik DTJ g. Rud Silaba, poslanec Fr. Tomašek, šef generalnega štaba češkoslovaške armade in bivši vaditelj br. Syrovy. Svoj zadnji članek je za to knjigo napisal tudi pred kratkim preminuli starosta ČOS br. dr. Scheiner. Prispevala pa sta prav zanimive stvari o delu brata načelnika njegova najboljša druga br. Beranek in Havel. Onim bratom, ki razumejo dobro češko, priporočamo, da si jo naroče pri JSM v Ljubljani.

Film je važen pripomoček tudi za telesno vzgojo. Mnogo imamo danes že filmov, ki so pospeli samo v prid večjega in smotrenejšega razvoja telesne vzgoje. Večje telovadne organizacije imajo svoje vaditeljske šole, ki si jih brez filma niti misliti ne moremo. Služi lahko v propagandne ali tudi samo v poučne svrhe. Tudi pri nas je začelo zanimanje za to. Sokolsko društvo v Subotici si je omislilo lep film o taborenju svojega naraščaja v poletni koloniji, ki jo ima društvo ob slikovitem jezeru Palič v neposredni bližini Subotice. Ali bi se ne dalo filmati še kaj druzega iz sokolskega življenja? — Tudi mi bi lahko izdajali vsaj parkrat na leto kaj svojega v filmu!

Nekoliko podatkov o sokolski župi Novi Sad. Prejeli smo od imenovane župe tiskano letno poročilo, ki nam na sklepu podaja tudi najvažnejše statistične podatke o stanju koncem decembra 1931. Včlanjeno je bilo v njej 47 društev in 7 čet, ki so štele skupno 5472 članov in 1241 članic, skupno 6713. Lansko leto, ob začetku je bilo stanje članstva skupno le 4768, kar znači, da je župa številčno napredovala za 1945 članov. Napredek se dejansko pokazuje pri veliki večini društev. Pripomniti pa moramo, da je bilo nekaj društev in čet že črtanih, ker so se ustanovila ob prevelikem navdušenju in premali vztrajnosti. To je seveda že vse v končnem poročilu upoštevano. Prav razveseljive so številke naraščaja. Priznati moramo, da ima tamkaj skoraj vsako društvo tudi svoj naraščajski oddelek, kar pri nas niti ni slučaj. Skupno je bilo 1190 moškega in 633 ženskega naraščaja, kar je prav veliko. Še večje pa je število dece, ki presega skupno 6682 oseb, 3312 dečkov in 3370 deklic. Župa pa skrbi tudi po nekaterih mestih potom svojih društev za poučevanje šolske dece v telovadbi. Skupno ima župa Novi Sad pripadnikov 15.218, kar je sicer manj kakor po stanju 30. junija, toda vseeno pokazuje, da se je sokolska stvar baš v Bački zelo krasno razvila tekom dobrega desetletja.

Začetki smučarstva v beograjskem Sokolstvu. Pod vodstvom župnega načelnika br. Franje Žica se je počelo tudi v župi Beograd smučanje. Sicer je oddelek smučarjev še majhen, toda začetek je tukaj in napredek bo viden vsako leto bolj. Sleherno nedeljo jo mahne smučarska četica tja v beli teren in vsakikrat je število nekoliko večje.

Oběni zbor sokolske čete na Žusmu pri Celju se je vršil 7. t. m. Zbor je otvoril starosta br. Hvala Toni. Po uvodnem nagovoru je orisal delovanje čete od ustanovitve. V tem času je četa nastopila s prostimi vajami ob priliki zleta bratskega društva v Šmarju pri Jelšah. Uprizorila se je v tem času tudi igra »Brat Sokol«. Četa šteje 19 članov in članic in 11 naraščajnikov. Izvoljen je bil po večini prejšnji odbor: starosta šolski upravitelj Hvala Toni, namestnik trgovski pomočnik Selekar Martin, tajnik Zekar Alojzij, blagajnik čevljar Drač Marko; odborniki: Šarlah Pavel, Penič Ivan in Jurjec Janez; za načelnico je bila nanovo izvoljena šivilja Škornikova Milka.

Zanimanje za vsesokolski zlet stalno narašča. Dobro premišljena propaganda zletnega odbora je sprožila ogromno zanimanje za vsesokolski zlet zlasti v onih državah, kjer prej Sokolstvo ni bilo mnogo znano. Tako javljajo iz Japonske, da namerava Udruženje mladih Japoncev posetiti zlet v večjem številu, da na lastne oči vidi vse, kar je zadnja leta doznalo iz popisov dosedanjih sokolskih zletov. Nizozemska telovadna zveza je osigurala kompletni izletniški vlak v Prago. Tudi norveški gimnastični savez je že poslal v Prago poročilo glede udeležbe. Iz Norveške bo prišla avtomobilska kolona 45 voz, da prisostvuje zletu. Najavljeni so posebni vlaki francoskih gimnastov in več avtokarov. Iz Argentine, Abesinije, Avstralije in vseh ostalih dežel in držav prihajajo jako ugodna poročila glede udeležbe neslovanskih telovadnih organizacij, kar ne bo samo povzdignilo zletnega sijaja, temveč bo prineslo Pragi tudi izdatno gmotno korist.

Iz Lužiškega Sokolstva. V januarju je imelo 20 društev svoje glavne skupščine. Povsod se opaža velika kriza težkih gospodarskih prilik, vendar pa zaznamujejo vsa društva prav lepe uspehe in napredek. Konec januarja je priredila župa Lubin v Budyšinu lepo uspelo Tyrševo proslavo, ki je bila zelo številno obiskana. Policija je zabranila lužiškim Sokolom nošnjo kroja, ker je smatrala Sokolstvo za politično organizacijo. Vendar pa je v teku vse, da se omenjeni ukrep razveljavi.

Nemška turnerska zveza v Berlinu je morala zaradi težkega gospodarskega položaja zapreti stalno prednjaško šolo v Berlinu, kjer je bilo doslej že nad 100 tečajev s preko 2100 slušateljі.

Daleč je čez ocean

(Glosa o kulturnih zvezah med domovino našim izseljenstvom.)

Če noče Mohamed h gori, mora včasih tudi gora k Mohamedu.

Nekaj sto tisočev Slovencev živi zunaj mej naše države, v Italiji, Avstriji, Nemčiji, Belgiji, Franciji, Ameriki in drugod — pa komu je v Ljubljani teh sto tisočev pošteno mar? Nekaj ljudi je pač pri nas, ki od časa do časa pišejo svojim izseljenim sorodnikom, tudi nekaj organizacij je, ki od časa do časa prirejajo slovesne sprejeme, če kakšna večja družba izseljencev obišče domovino — toda kakšne centralne volje, kakšne spontane potrebe, kakšne žive zavesti, da smo z vsemi temi po svetu razgubljenimi udi nacionalna enota, ki jo vežejo in ki jo morajo vezati tisočere plodne, nerazdružne vezi — vsega tega ni pri nas. Navado imamo, da zapuščamo svojega človeka, ki enkrat gre od nas, s prav takšnim pregrešnim fatalističnim ravnodušjem, kakor zapuščamo same sebe doma. Tisto vaše staro, podedovano prokletstvo, da si nikoli nismo sami znali rezati kruha usode, se vsak dan na vse mogoče majhne in velike načine iznova izpolnjuje nad nami.

Pred kratkim je moj prijatelj, mladi književnik in časnikar M. K., ki se skoraj kakor glas vpijočega v puščavi neutrudljivo ukvarja z vzdrževanjem duhovne zveze med našim življenjem doma in našim življem v Ameriki, prejel od Louisa Adamiča, našega rojaka, o čigar velikih uspehih v ameriškem (angleškem) slovstvu je tudi »Jutro« že poročalo, pismo, v katerem ga ta naprosa, naj mu pošlje seznam takšnih slovenskih knjig, ki bi jih Zveza ameriških javnih knjižnic lahko nabavila za svoje članice, pri katerih si knjige izposojajo tudi tisoči in tisoči v Ameriki živečih Slovencev. Ta zveza, v kateri je organiziranih nekaj tisočev ameriških javnih knjižnic, je L. Adamiča namreč zaprosila nasveta in pomoči in tozadevno pismo naj bo tu kot zgovoren in poučen dokument natisnjeno v prevodu:

Indianopolis, javna knjižnica,
14. decembra 1931.

Dragi gospod Adamič!

»Odbor zveze ameriških knjižnic za delo med tujerodci« želi dobiti čim boljši nasvet za izbor knjig v tujih jezikih za tiste, ki čitajo še druge jezike, razen angleščine. Kot članica tega odbora sem dobila nalog, da se zanimam za slovensko literaturo. Pred kratkim so na narodnem sestanku neke slovenske organizacije v Hanghvilleu imenovali Vas kot avtoriteto za slovensko književnost v naši deželi.

Ali bi nam dali na razpolago to svoje znanje, da pomagamo onim našim čitateljem, ki še vedno lažje čitajo slovenski kakor angleški? Radi bi sestavili seznam priporočljivih pisateljev in knjig, pa tudi avtorjev in knjig, ki niso prikladni za rabo v javni knjižnici. Zelo bi želeli dobiti vse angleške vire za informacijo o slovenskem literarnem zakladu, o njenih pisateljih in kritikah posameznih knjig. Čeprav nihče iz hanghvilleskega knjižničnega osobja ne govori slovenski, nas dostikrat naprošajo, da izberemo knjige za zaposlene matere in očete, ki pošljejo z naročilom otroka, ki zna angleški. Zelo bi nam pomagalo, če bi mogli izvedeti dosti o vsaki povesti, da bi vedeli, kaj bo ugajalo ženskam in kaj moškim.

Vaš lastni trud, da mlajšo generacijo bolje seznanite s slovensko književnostjo po Vašem prevodu »Hlapca Jerneja« in Vaše črtice v časnikih in časopisih so ugajali tistim, ki so jih čitali, in možem, ki so začutili ponos na svojo slovensko dediščino, ko so mi govorili o Vašem delu.

Hvaležni bi Vam bili za vse-nasvete, ki nam jih morete dati, da bodo knjižnice bolje služile Slovencem v Ameriki.

Z odličnim spoštovanjem

Vera Morgan.

Ali naj res kakšna reč sledi iz tega?

Nič. Skoraj nič.

Samo tole: Slovenci smo pač narod, h kateremu mora priti kakšna tuja instanca z vljudnim komplimentom:

—Oprostite, gospoda da vas vznemirjamo. Ali vas smemo rešiti pred nacionalnim potopom?

L. Mrzel.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA
Začetek ob 20

Sobota, 27.: Zdravnik na razpotju. E.
Nedelja, 28. ob 20.: Nekdo. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 29.: Vzrok. C.

LJUBLJANSKA OPERA
Začetek ob 20

Sobota, 27.: Medea. Maska rdeče smrti. Dandin v vicah. Premijera. D.
Nedelja, 28. ob 15.: Trije mušketirji. Izven. Znižane cene; ob 20.: Seviljski brivec. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek, 29.: zaprto.

★

V drami danes in jutri. Drevi se vprizori Shawova petdejanka »Zdravnik na razpotju«. Drama je pri premijeri vzbudila velik interes, je izvrstno zrežirana in igrana. Nastopijo: ga. Šaričeva, ga. Medvedova, gdč. Boltarjeva, gg. Skrbinšek, Debevec, Cesar, Gregorin, Lipah, Železnik, Kralj, Jerman, Sancin in Murgelj. Predstava je za red E. — Jutri se vprizori Molnarjeva komedija »Nekdo« v režiji prof. Šesta. Komedija je dosegla pri premijeri popoln uspeh. Je izvrstno naštudirana in inscenirana. V glavnih vlogah nastopijo ga. Nablocka ter gg. Levar in Drenovec. Predstava bo izven abonmaja.

Premijera treh izvirnih Osterčevih enodejank bo drevi v naši operi. Ostere je izredno plodovit skladatelj, ki se udejstvuje v prav vseh glasbenih formah. Piše zbore, samospeve, komorno glasbo, simfonična dela, dela za soli, zbor in orkester. Napisal je pa tudi že štiri enodejanske opere poleg celovečerne opere »Krog s kredo«, ki jo ima v rokopisu popolnoma pripravljeno. Drevi stopa drugič na naše operne deske. Izvajala se bodo tri njegove enodejanke, in sicer operi: »Medea« in »Dandin v vicah« ter pantomina »Maska rdeče smrti«. V glavnih vlogah nastopajo: pri Medei ga. Gjungjenac ter gg. Gostič in Magolič; v Dandinu ga. Španova ter gg. Janko Kovač in Zupan; v pantomini pa imata glavno besedo g. Golovin in g. Mencin ter celotni baletni zbor. Koreografija pantomine je Golovinova. Režija oper pa je Kreftova. Muzikalno vodstvo ima dr. Švara. Premijera se vrši za red D.

Nedelja v ljubljanski operi. Jutri bosta v naši operi dve predstavi. Ob 15. se vprizori v običajni zasedbi in režiji velezabavna opereta »Trije mušketirji«, ob 20. pa Rossinijeva opera »Seviljski brivec«. Pri nedeljski predstavi poje vlogo učitelja glasbe Basilija, ki jo je pri premijeri pel g. Zupan, v prejšnjih sezonah pa g. Betetto, g. Josip Križaj. Zato bo nedeljska predstava interesantna, saj nastopi g. Križaj prvič v tej vlogi na našem odru. Režija in muzikalno vodstvo ravnatelja Poliča. Za obe predstavi veljajo znižane operne cene.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER
Začetek ob 20.15.

Sobota, 27.: Zadeva Kaiser.
Nedelja, 28.: Zadeva Kaiser. Gostovanje v Sokolskem domu na Viču.

Briljantna veseloigra »Zadeva Kaiser« se bo ponavljala drevi ob 20.15 šestič na Šentjakobskem odru. Salve smeha zbujajo izvrstne komične situacije, posrečena besedna komika in tipi sodelujočih. Dve uri dobre zabave nudi ta izredna veseloigra gledalcu. Vstopnice se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu. Jutri gostuje Šentjakobski gledališki oder v Sokolskem domu na Viču. Vse Vičane vabimo, da posetijo predstavo.

Mariborsko gledališče
Začetek ob 20

Sobota, 27. februarja ob 20.: Dijak-prosjak. C.
Nedelja, 28. februarja ob 20.: Viktorija in njen huzar. Znižane cene.

»Dijak prosjak« se ponovi prvič danes. Opereta je zaradi divne muzike in posrečenega zabavnega dejanja zelo priljubljena ter je tudi na mariborskem odru dosegla popoln uspeh. — Jutri se ponovi popularna in privlačna opereta »Viktorija in njen huzar« po znižanih cenah.

A. P. Čehov:

Groteska

V vojn oministrstvo neke države je prišel nekega dne tuj človek. Dejal je:

»Prosim vas, povejte mi osebo, ki ni med najneumnejšimi v svojem oddelku — rad bi ji razložil nekaj izredno važnega.«

»Oseba, ki ni med najneumnejšimi — kako naj to razumemo?« so ga vprašali. »Iz katere stroke pa naj bo?«

»Iz aeronavtične, prosim! Imam važno iznajdbo, ki bi jo rad prodal. Iznajdba je tako daljnosežna, da lahko prinese prevrat v vojni tehniki in postavi vsa dosedanja načela vojevanja na glavo. Država, ki bo izum odkupila, bo nasproti sovražniku v nepopisni premoči . . . Kajti njena zmaga bo že v naprej zasigurana. Nu, zdaj veste, za kaj gre.«

Tujčeve besede so se zapustile v vseh, ki so jih slišali, neodoljiv vtisk. Kopica uradnikov je obstopila tujca in ga zmagoslavno peljala k službujočemu generalu. Tudi ekscelenca je bila vidno vzradoščena nad njegovim prihodom. Ponudila je tujcu, naj sede v naslanjač in vprašala:

»Torej — v čem tiči vaš izum?«

»Iznašel sem tip letala, ki se lahko nepretrgoma drži sto ur v zraku. V njem je prostora za celo vojaško četo. Letalo lahko kljubuje vsem vremenskim neprilikam: vetru, dežju, viharju, celo toči. Ali vas miče?«

Potem ko je general dal tujcu častno besedo, da ne bo zlorabil zaupanja, je neznanec razgrnil pred njim svoje načrte.

»Dobro,« je dejal general, ko si jih je ogledal in si dal razložiti nekatere podrobnosti, »popolnoma se strinjam z vami. Koliko pa zahtevate za vaš izum?«

»Milijardo. Samo milijardo.«

»Pristajam!« je general udaril v roko. »Tu le imate nakazilo. Vsoto vam izplača vojna blagajna. Hvala lepa, da ste se potrudili do nas! In če bi kdaj še kaj iznašli, ne pozabite, kje ste z uspehom uveljavili svojo prvo iznajdbo.«

»Če dovolite,« je segel tujec generalu v besedo, »imam še nekaj za vas. Prosim, nikar se ne čudite —«

»Nu, nu, kaj pa naj bi bilo to, kar mi še lahko ponudite?«

»Iznašel sem top, ki z lahkoto sestreli moje letalo, da pade na zemljo kakor obstreliena kavka. Temu topu ne ubeži noben aeroplan.«

»Poslušajte,« je dejal general. »Stvar se mi vidi malce čudna. Najprej mi prihajate s krasnim izumom letala, v isti sapi pa mi ponujate top, ki ga sestreli na zemljo. Oprostite, zadeva se mi zdi precej priskutna.«

»Dovolite — jaz ne vidim v tem nič prav nič neokusnega. Saj sami priznavate, da je treba sredstva za boj zoper sovražnike čedalje bolj izpopolnjevati. Treba je nenehoma korakati naprej! Zato je moje letalo strašna iznajdba, a top je še strašnejši od njega.«

»Prav za prav moram priznati, da ne nažete, če tako govorite. Vendar se mi ne bi zdelo nič čudno, če bi bil kdo drug iznašel ta top, ne pa vi, ki ste iznašli že letalo.«

»Ljubi Bog!« je zakliknil tujec in dvignil roke proti nebu, »kakor da je to tako nemogoča reč! Ali bi vam bilo bolj všeč, če bi se namestu mene pojavil pred vami drug človek, postavimo, takšen z obrito brado, z drugo samoveznico in v drugi obleki? Če vam je tako všeč —«

General je prišel v zadrego.

»Saj ne trdim, da nimate prav,« je dejal »priznam celo, da smo potem, ko smo odkupili letalo, primorani odkupiti še top, ki ga lahko sestreli na zemljo, sicer se primeri, da ga ponudite kakšni drugi državi. Ne oporekam, da ste v pravici, kar se tega tiče. Povejte mi rajši, koliko zahtevate za top?«

»Tudi milijardo. Samo milijardo.«

General je stopil k mizi, podpisal svoje ime, iztrgal ček iz knjižice ter ga izročil možu z besedami:

»Zares ste imeniten dečko! Saj pravim: genialni ljudje...«

»Kaj pa porečete, če vam povem, da tudi s topom še nisva pri kraju? Veste, ne dam se ugnati kar tako. Kaj bi storili, če bi vam izdal še neko važno skrivnost: Za obrambo letala sem iznašel impregnacijo, ki ji moj top ne more do živega. Niti oprasne ga ne.«

General se je prijel z obema rokama za glavo.

»Ali hočete, da na koncu zblaznim? Vi... vi... kaj sem že hotel reči...«

Obraz tujca se je zmračil.

»Mislim, da ne počenjam nič nedostojnega, če tudi to iznajdbo ponudim vas, samo vas. Prosim! Ali je moje letalo slabo najdovredno? Kaj še! Izvrstno je, brez primere! In top? Tudi top je sijajen! Saj vendar z lahkoto sestreli letalo na zemljo.«

»Dobro. Ampak čemu mi niste takoj v početku povedali impregnacije?«

»Kaj?« ... je začudil tujec. »Vsaka stvar potrebuje nekaj časa, da se razvije. Tudi vojna tehnika se mora razvijati postopoma, kakor vse na svetu. Tu vladajo železni zakoni logike in skoki bi se utegnili maščevati nad onimi, ki bi jih zagrešili.«

Nekakšnih pet minut sta se gledala general in tujec iz oči v oči. Oba sta molčala. General je mukoma napenjal svoje možgane, iznajditelj na je hladnokrvno gledal predse in spuščal dim, ki mu je križil v kolobarčkih nad glavo. Naposled, po dolgem čakanju in težkem premišljanju, je general spregovoril z ubitim glasom...:

»Torej, koliko zahtevate za impregnacijo?«

»Milijardo. Samo milijardo.«

»Samo milijardo. In ne vprašate, če jo imam, ali vam jo lahko plačam?«

»Oprostite — saj nisem vsiljiv. Kdo drug bi mi bil dal za impregnacijo pet milijard, vam jo ponujam za petino vsote, ker ste odkupili že dva druga izuma.«

»Moj Bog!« je zastokal general. »V lepi gnojnici tičim. Nu, na naj bo! Tu imate nakazilo za milijardo!«

Neznanec je prejel listek, stisnil generalu roko in krenil k vratom.

General mu je sledil z mrkimi pogledi in je bil že na pragu, se je vzdramil iz misli in zavpil za njim:

»Ali jamčite, da je vaša impregnacija popolnoma varna in neprekosljiva?«

Tujec se je nasmehnil.

»Prav za prav je seveda izvzemši primer, da nekdo iznajde krogle s posebno učinkovito proboino silo.«

»Upajmo, da se ta izum nikoli ne posreči,« je dejal general s trepetajočim glasom.

»O pač, pač!«

»Vsi svetniki! Kaj pravite?«

»Takšne krogle so že na razpolago.«

»Vi... vi... kdo jih je iznašel?«

»Jaz.«

»Hudič! Zakaj ste pa molčali o tem?«

»Oprostite — saj me niste niti vprašali...«

General se je zlobno zarežal.

»Seveda mi boste zdaj ponudili v odkup še te proklete krogle! In ko jih bomo odkupili, mi ponudite zopet kakšen neprobojen ščit. Nu, na dan z besedo!«

»Tako je, kakor ste rekli,« je dejal tujec.

»In kadar boste pobasali milijardo za ščit, boste prišli zopet z nekim novim sredstvom proti neproboinim ščitom.«

»To se razume samo ob sebi.«

General si je izpulil zadnji šop las iz glave in je zatulil:

»Prokleto bodi vse to skupaj! Saj nas boste popolnoma izmozgali... Povejte mi vsaj, kdo ste? Kdo ste?«

Neznanec ... mu je bil temen kakor nebo pred viharjem.

»Lahko me zaničujete, kolikor se vam ljubi,« je rekel. »S tem pa ne boste vi pametnejši, niti jaz vreden večjega zaničevanja. Če bi bili pametni, bi že zdavnaj sami spoznali, kdo sem. Konsekvenca sem, ki se ji ni mogoče izogniti niti v dobrem, niti v zlu...«

To rekši je tujec planil skozi vrata, pokimal generalu napol strogo, napol zaničljivo in izginil po stopnicah.

Iz življenja in sveta

Kitajska obramba pred Šanghajem

Kitajska vojska v strelskih jarkih se brani pred japonskimi navali

Dva človeka v istem telesu

Znani dunajski zdravnik prof. dr. Esau je preiskal čuden stvor, ki ga je mati narava postavila na ta klavrni planet. Gre za 7-mesečno deklico, ki je sama sebi — sestra.

Že ko je otrok štel tri mesece, so opazili njegovi svojci, da se mu desna stran telesa razvija očitno močneje nego leva. V sedmem mesecu je zdravniška preiskava ugotovila naslednje podatke: desno uho meri 50, levo 45 mm, obseg desne lakti 18, leve 15 cm, obseg meč desno 21, levo 18 cm, desna noga 29, leva 26 cm. Tudi obsevanje z Röntgenovimi žarki je pokazalo na prvi pogled to čudno razliko med desno in levo stranjo. Da sta obe strani sicer že pri normalnem človeku malo različni, je znano, saj sta desna roka in noga vedno večja nego leva roka in leva noga. Toda te normalne asimetrije so tako neznatne, da jih z očesom običajno ne opaziš. Asimetrija navedenega otroka mora imeti torej povsem druge vzroke. Ne gre za prekomerno rast posameznih organov, kakor jo često opazujejo, kajti takšna rast je nekaj bolezenskega in jo spremljajo vedno še druge bolezenske motnje. Čudaško dete pa je povsem zdravo in živahno in tudi posamezni strani njegovega telesa sta vsaka zase razviti povsem harmonično.

Dr. Esau je našel drugo razlago. Pravi, da gre za primer dvojčic, ki imata eno samo telo, torej nekaj povsem drugega nego pri siamskih dvojčkih.

Dvojčki nastajajo, kakor znano, na dva načina, iz istega jajčka ali pa iz dveh. V prvem primeru imata oba dvojčka isti spol in sta si na las podobna. Često se zgodi, da se v materinem telesu eden izmed dvojčkov razvije, drugi pa zakrne in se ne rodi nikoli in vzrase v telo razvitejšega dvojčka. Ni redek primer, da najdejo v oteklinah kakšnega človeka vse mogoče organske dele, lase, zobe itd., ali pa, da ima človek posamezne normalne enojne organe podvojene. V teh primerih gre večinoma za takšno ovirano tvorbo dvojčkov. V našem primeru je nastopila tudi ovira, ki se je končala s tem, da se je rodila deklica s polovicama telesa dveh deklic — torej človek, ki je desno in levo čisto drug človek...

Stroj uničuje človeka

Bivši francoski ministrski predsednik, senator Caillaut je predaval v pariškem Združenju za inostrani tisk o svetovni gospodarski krizi. Caillaux smatra sedanje stanje na svetu ne za posledico vojne, ampak za posledico mirovnih pogodb. Politični dolgovi so tisti, ki povzročajo vznemirjenje in pretresljaje. Iz tega zla se je rodilo drugo zlo carinskih mej. Pravi in zadnji vzrok sedanje krize pa je evropski intelektualizem, ki je odpovedal na celi črti. Posledica tega je da stroj uničuje človeka. Caillaux smatra za edini uspešni izhod iz krize smotreno poselitev afriškega kontinenta. Popolna rešitev krize pa bo mogoča šele tedaj, ko bo postavljena produkcija na smotreno mednarodno podlago.

Eksplozije v tvornici za lesno sipo

V bremenski tvornici za lesno sipo sta se primerili dve težki eksploziji. Njuna silovitost je bila tolika, da je vrglo dele strojev daleč izven poslopja. En delavec je bil težko ranjen. Stavba je močno poškodovana

Nevarnosti radija

Problem dozdevne življenjske nevarnosti pri poslušanju radija s slušaljkami se pojavlja vedno znova zlasti med naročniki, ki si iz denarnih razlogov ne morejo privoščiti zvočnika.

V začetku radijskega gibanja, ko so uporabljali zgolj baterije in detektorje, ni bilo o nevarnostih seveda nobenega govora. Moderni sprejemnik uporablja izključno mrežo in tudi ta vrsta sprejemanja ni absolutno nič nevarna, uporabljati pa je treba potrebščine, ki spadajo skupaj. Moderna aparatura zahteva prav za prav zvočnik in le če se uporabljajo slušalke, ki so namenjene pred vsem za detektorske aparate, nastane pod določenimi okoliščinami kakšna nevarnost. Aparati, ki jih izdelujejo tvrdke, pa so izdelani tako, da je vsaka nesreča tudi s slušalkami izključena, kvečjemu če nima naročnik niti osnovnih pojmov o uporabi sprejemnih aparatov in o elektriki. Vsekakor pa je za popolne lajike priporočljivejši zvočnik.

Svetovni rekord v plavanju

V Stockholmu so se te dni vršile mednarodne tekme za plavalno prvenstvo v prsnem plavanju sveta. Zmagala je danska tekmovalka gdč. Elza Jacobsen (desno). Prva za njo je bile Švedinja Kerstin Isberg (na levi)

Trockij hoče na Češkoslovaško

Sovjetska vlada je vzela Trockemu-Bronsteinu rusko državljanstvo in je naročila obmejnim organom, da ga morajo prijeti takoj, čim bi z ruskim ali kakšnim drugim potnim listom prestopil meje sovjetske Unije. Nekdanji mogotec, ki je najbrže slutil, kaj se pripravlja, je že lani v decembru prosil praško vlado, naj bi mu dovolila preseliti se v kakšno češkoslovaško zdravilišče, v Trenčinske toplice ali v Pištiane. Trockij je izrecno prosil, naj bi se mu dovolilo bivanje na ozemlju češkoslovaške republike za mesece februar, marec in april 1932.

To prošnjo so oblasti predložile ministrskemu svetu, ki pa je ni rešil. Pri tem se ni oziral na dejstvo, da bi utegnil Trockij rovariti v komunističnem smislu, ker sploh ne pripada več tretji internacionali. Praška vlada, ki je znano gostoljubna, se hoče na ta način samo izogniti komplikacijam, ki bi se lahko izcimile iz bivanja Trockega na njenem ozemlju. In slednjič si je Trockij izdal svojčas slabo spričevalo s tem, da je dal razorožiti češkoslovaške legionarje v Rusiji. S tem se je njihov položaj močno poslabšal in za ta čin Trockij pač ne zasluži protiusluge, za katero zdaj prosi.

Manj kongresov v ČSR

Češka vlada je napravila sklep, da se ima močno skrčiti število kongresov, mednarodnih konferenc in sličnih prireditev, za katere je dajala država podpore iz svoje blagajne. Češkoslovaški odposlanci, ki zastopajo državo in posamezne zavode na takšnih prireditvah, se smejo kongresov udeleževati samo v primerih, če imajo v rokah zadevno pooblastilo. Isto velja za neoficielne delegate, ki računajo na podporo iz javnih sredstev.

Volilna propaganda s konjem

Nedavne volitve na Japonskem so prinesle popolno zmago sedanji konservativni vladi. Izid pomeni, da so Japonci za nadaljevanje vojne proti Kitajcem. Na sliki vidimo agitatorja na konju, ki propagira vladno listo z velikimi plakati

Božanstvena pijača

Na Kitajskem in Japonskem bodo začeli v kratkem obirati čaj, »božanstveno« zelišče, brez katerega bi bilo življenje na Vzhodu mrtvo in brez pomena. Trikrat vsako leto se vrši ta žetev: sredi zime, pred nastopom pomladi in v poznem poletju. Čaj je najbolj priljubljena pijača sinov nebeškega carstva, ki so njegovi privrženci že na tisoče let. Neki kitajski pesnik pravi o čaju, da drži samo ena pot v nebesa: potem, ko človek zaporedoma izprazni do dna šest skodelic čaja.

Kitajci so pili čaj nad vse radi že davno pred Kristovim rojstvom. Na Japonsko pa je prišlo čajevo zelišče mnogo pozneje, šele v devetem stoletju po Kr. »Barbarska« Evropa se je pa seznanila s čajem, kakršnega pijejo na Vzhodu, šele pred 300 leti. Nerazumljivo se bo zdelo, da so uvedli čaj najprej v Franciji, ne pa v Rusiji in Angliji, kakor bi človek sodil po geografskih in drugih zvezah. L. 1632., torej natanko pred 300 leti, je prispela na Francosko neka ladja z indskimi tovori. To je bila prva pošiljatev čaja v Evropo. Zdravniki so pijačo preizkusili in je niso mogli dovolj prehvaliti. Seveda niso imeli pri tem namena uvesti čaja kot sestavni del dnevne hrane. Zapisovali so ga samo bolnikom. Sčasoma pa se je čaj ljudem tako priljubil, da so ga privzeli v seznam potrebščin pri hiši.

Možje medicine so bili, ko so začeli zapisovati kitajski čaj, preverjeni, da podaljšuje čaj človeško življenje. A dočim se je čaj prodajal v francoskih lekarnah kot zdravilo, so spoznali v Angliji, da se lahko zauživa tudi kot medicinsko sredstvo. To je bilo okoli l. 1662, ko se je začel čaj udomačevati na angleških otokih. Vendar ni tedaj še nihče slutil, da bo postalo to kitajsko zelišče sčasoma angleška narodna pijača.

Indirektno je čaj povzročil izgubo angleških severnoameriških kolonij. L. 1773. je namreč angleška vlada obdavčila uvoz čaja v severno Ameriko z visokimi carinami. Ker se je zaradi tega ukrepa čaj občutno podražil, je nastal v poznejšin Zedinjenih državah vihar ogorčenja. Nevolja se je tako širila, da je naposled dobila duška v vojni z Anglijo, ki se je končala s proglasitvijo Amerike za neodvisno državno zvezo.

Zanimivosti iz vsega sveta

Pivo iz vina

Iz Brindisija poročajo, da se je ondotnemu kemiku dr. Rafaelu Fornaru po dolgotrajnih poskusih posrečilo napraviti svetlo pivo iz belega vina. S tem je baje najden izhod nadprodukciji vina v južnih predelih Italije, kjer bodo lahko delali iz njega pivo.

Kava naj razsvetljuje ceste

Brazilija kar ne more uničiti svojih ogromnih zalog kave. Poskusi za izdelovanje briketov iz kavnih zrn se niso obnesli. Opustili so zaradi tega kurjenje lokomotiv s kavo, ker pa vseeno nočejo pometati ogromnega presežka zrnja v morje, so strokovnjaki prišli na to, da se da iz kave napraviti neki belkast svetilni plin. S proizvodnjo tega plina je računati že v najkrajšem času in Braziilja bo kmalu imela na svojih ulicah in trgih luč iz kavinega plina.

Zaščita nilskega konja

Glavni guverner belgijskega Konga je izdal poseben zakon za zaščito nilskega konja. Vsak lovec, ki ima uradno potrjen lovski list, ne sme ubiti letno več nego eno žival. V nekaterih pokrajinah Konga je lov na nilske konje sploh prepovedan.

Staniol in sir

Splošno je udomačena navada, da se zavijajo v staniol razni predmeti, ki dobe s tem mikavnejši videz za razpečavanje. Med temi predmeti so tudi nekatera živila, n. pr. čokolada. Toda medtem ko je čokolada suha in ji staniol ne škoduje, so ugotovili angleški kemiki, da staniol močno škoduje siru, ki se onesnaži s kositrom in postane zaradi tega življenju nevaren. Angleška vlada je na podlagi te izjave prepovedala prodajati takšen sir, da ne bi bilo ogroženo življenje njenih državljanov.

Mesto pod snegom

Rudarsko mestece Silverton v Coloradu je že poldrugi mesec tako zasneženo, da ga je zima popolnoma odrezala od sveta. 24. t. m. so prebivalci sporočili Ameriki, da imajo samo še za 10 dni živil. Mestno načelstvo je brzojavilo po pomoč v najbližjo naselbino, ki leži 51 milj od Silvertona. Železniška uprava se trudi že več tednov, da bi očistila progo z železniškimi plugi, vendar se ji doslej to še ni posrečilo. Ker je verjetno, da bo mogoče vzpostaviti promet z mestom šele v aprilu, razmotrivajo Američani vprašanje, ne bi li kazalo poslati v Silverton živila z letali.

Odstop japonskega finančnega ministra

Takahaši, dosedanji japonski finančni minister, je odstopil, ker se ni strinjal z ogromnimi izdatki za vojni pohod v Šanghaj

Sobota — ameriški praznik?

V newyorški poslanski zbornici je predlagal poslanec Britton, naj bi predsednik Hoover napravil soboto za postavni praznik. S tem bi se delovni teden v Ameriki oficielno skrčil na pet dni, kar bi tudi nekoliko ublažilo sedanjo krizo brezposelnosti.

Ahilleion — hotel

Grški tujsko-prometni urad je sklenil grad Ahilleion, bivšo poletno rezidenco nekdanje avstrijske cesarice Elizabete, spremeniti v hotel. Grad je pozneje kupil nemški cesar Viljem. Istočasno kakor Ahilleion bodo spremenili v hotel tudi palačo »Mon repos« na Krfu, ki je bila takisto last nemškega cesarja in katero je Viljem poklonil grškemu kralju Juriju. Del Ahilleiona ostane neokrnjen in prostori, kjer je živel Viljem, bodo preurejeni v zgodovinski muzej. 60 sob, ki so bile namenjene Viljemovemu spremstvu, pa bodo prezidali in jih odprli za tujce.

Smrt od boksarske pesti

V Lvovu so se vršile nedavno boksarske tekme, pri katerih sta se spopadla tudi boksarja Godlevski in Gross. Slednji je pobil Godlevskega s tako močjo na tla, da se je nasprotnik zgrudil v areni. Od tam so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je kmalu podlegel poškodbam.

SNEG KOPNI

Najlepša pomlad je pred durmi. Gospodje naj si zato izberejo blago za pomladanske obleke, površnike, trenchcoate, ki je pravkar dospelo. Jamčimo za najnižje cene in prvovrstno izdelavo oblek.

Drago Schwab, Ljubljana

Pol za šalo, pol zares

Pogovor v salonu

»Ali ste prijatelj glasbe?«

»Velik prijatelj, milostiva. Ampak to naj vas ne moti pri vašem igranju klavirja.«

Pri hišniku

Tujec pozvoni in vpraša:

»Ali stanuje v tej hiši neki Tič?«

»V prvem nadstropju na levi. Potrkajte na vratih, kjer stoji zapisano Vrabec.«

Na obisku

Tetka je prišla v obisk. Štiriletna Barica ji preteče naproti in pravi:

»Teta, ti si pa grda v obraz.«

Teto popade jezica. Tedajci se Barica prištuli k njej in ji reče v tolažbo:

»Nikar se ne huduj zaradi tistih besed. Jaz vedno ponavljam to, kar slišim doma.«

Vsak dan ena

Izborno sredstvo, kadar hočejo noge »zaspati«.

Znanost in umetnost

Sedemletni ritem hripe

Skoro vsako leto grasira v tej ali oni evropski državi hripa. Njen obseg in nevarnost pa nista vedno enaka. Epidemičen pojav hripe l. 1918./19. je zahteval, kakor nekoč kuga, mnogo človeških življenj. Pomrlo je na tisoče ljudi. Tudi v zimi 1925/26 je bila hripa težkega značaja, medtem ko je bila oblika bolezni med temi leti lažja, njen potek pa enostavnejši. Dunajski profesor dr. Svoboda razpravlja v zdravniškem strokovnem listu »Medizinische Mitteilungen« o periodiciteti hripe in si zastavlja zanimiva vprašanja, kaj je vzrok postanku hripe in zakaj bolezen časih povsem izostane. Vzrok periodicitete bolezni vidi pisec v dejstvu, da ima povzročitelj hripe neki ritem v svoji vitalnosti. Nekaj podobnega so zdravniki lahko opazovali že v letih kuge v 17. stoletju. V Milanu se je pojavila kuga leta 1630., v Londonu l. 1665., na Dunaju leta 1679. Presledek med temi epidemijami znaša vedno 35. potem 14, pa zopet 35 let in je deljiv s številom 7. Sedemletna doba je tudi sicer znana kot avtonomna doba organizmov, med drugim n. pr. v plodovitosti človeka, pri živalih in rastlinah. Mnoge žuželke potrjujejo to pravilo. Sedaj imamo priliko, da ugotovimo isto tudi pri hripi. Med epidemično influenco l. 1890./91. in 1918./19. leži natančno štirikrat po sedem let. Leta 1925., sedem let po l. 1918., je nastopila sledeča epidemija hripe. V 19. stoletju najdemo posebno močne epidemije v letih 1873. do 1875., potem pa šele po 14 letih l. 1899. Naslednja težka epidemija hripe se nam torej obeta prihodnje leto 1932./33. Seveda zavisi njena usoda od mnogih činiteljev. Zdrava, mrzla zima bi bacilu škodovala in ne bi mu dovolila, da se razvije. Prof. Svoboda se na koncu svojega sestavka dotakne tudi vprašanja, kako vpliva hripa na človeka, ki je že prestal bolezen. Njegova sodba je, da ustvarja takšno stanje večletno imunost. To dejstvo je tudi najbrž vzrok, da je l. 1918./19. umrlo toliko mladih ljudi za hripo, medtem ko se starejših oseb zaradi imunosti bolezen ni prijela.

90letnica rojstva Karla Maya

Te dni je minilo 90 let, odkar je prišel na svet pisatelj tantastičnih in pustolovskih romanov Karel May. Rodil se je na Saškem, kjer sta imela njegova roditelja devet otrok. Oče je bil zelo vdan pijači in po poklicu tkalec. Mati je bila vaška babica. V nežni otroški dobi je pripovedovala stara mati vnučku pravljice, iz katerih je zrasel ves tisti svet, ki nam ga je naslikal May v svojih knjigah.

Proletarsko življenje v katerem je rasel in se razvijal, je napravilo iz Maya zločinca. Sleparil je ljudi in kradel malenkosti, ni pa bil nikoli vodja roparske tolpe. Bil je večkrat v zaporu in je presedel v ječi vsega skupaj osem let. Pri drugi aretaciji je celo ogražal strežnike z nenabito pištolo. To je bil Karel May v romantični izdaji.

Ta človek je napisal 59 knjig, ki so dosegle do l. 1930. pet milijonov naklade. Priljubljenost njegovih spisov opravičuje jo s pustolovsko vsebino, ki pa nima vsele

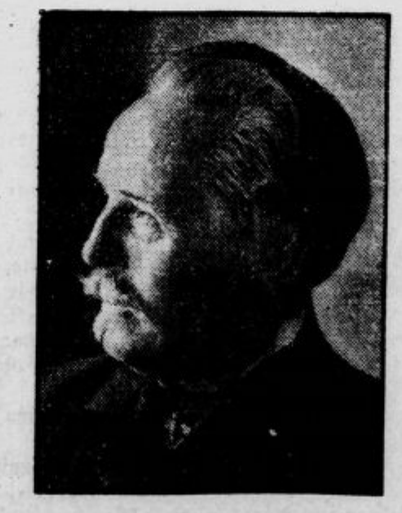

lej etične podlage. Pred tridesetimi leti so se zaradi tega vršile burne in vroče debate. Maya so obsojali in devali v nič, danes pa vidimo, da je zaradi svoje preprostosti preživel tri rodove, nemško cesarstvo, vojno in republiko in da ga bodo čitali še dolgo potem, ko ne bo več sledu o marsikaterem pismouku, ki sedi danes na prestolu ošabnosti.

J. O. Curwood 49

Na meji sveta

Trdno je gledala Alana in njene sive oči so čudno plamenele.

»Da, še pred smrtjo strica Petra sem postala eden glavnih činiteljev v vseh teh poslovnih načrtih. Kako bi bila mogla vedeti, da je imel John Graham že svoje račune zastran trinajstletnega dekleta! In kako bi mogla vedeti, da je bil tudi moj stari oče, ta mož, ki je bil s svojimi belimi lasmi podoben dobrotnemu bogu, že takrat sklenil, da moram postati žena Johna Grahama — zato, da zraste iz tega združenja dveh bogastev še večje bogastvo. Služil je samo temu bogastvu, ki drobi in melje vse, kar mu je na poti, in v del cilj svojega življenja samo v tem, da ga je množil. In da bi dosegli moje žrtvovanje, so spustili name Sharpleigha. Zakaj Sharpleigh je imel mil, dobroten obraz in krotek je bil prav tako kakor stric Peter. Rada sem ga imela in mu zaupala. Niti malo nisem slutila, da so se skrivali za njegovimi belimi lasmi in plemenito vnanjostjo možgani, ki so bili skoraj še bolj zavratni in neusmiljeni od Grahamovih. In ni me zaman omreževal. Njegova naloga se mu je posrečila, Alan.«

Že drugič ga je nagovorila s krstnim imenom — kratko in brez zadrege. Njeni prsti so se živčno poigravali z majhno rutico. Po kratkem molku, v katerega se je malone glasno razlegalo tiho tiktakanje Keokine ure, je Mary nadaljevala:

»Ko mi je bilo sedemnajst let, je ded Standish umrl. Želela bi, da bi mogli razumeti vse, kar je zdaj sledilo, ne da bi vam morala šele pripovedovati. Visela sem na Sharpleighu kakor na svojem očetu, se ga oklepala in mu zaupala. Zvito in prijazno mi je dopovedal, da je moja največja dolžnost v življenju ta, da izpolnim pogoj v stričevi oporoki in se poročim z Johnom Grahamom. Če ta zakon do mojega dva in dvajsetega leta ne bo sklenjen, je rekel, tedaj ne dobi rodbina Standishevih niti dolarja vsega velikega imetja. In ker je bil prebrisan in je vedel, da sam denar ne bo mogel vplivati na moje ravnanje, mi je pokazal pismo. Dejal je, da je napisal to pismo stric Peter in določil, naj mi ga dado na moj sedemnajsti rojstni dan. V tem pismu me je stric prosil, naj se omožim z Johnom Grahamom, češ da je bila to njegova in mojega starega očeta najbolj vroča želja. Če to storim, izpolnim njegove najlepše sanje, zakaj Standisheva in Grahamova rodbina sta živeli zmerom v tesnem prijateljstvu, ki naj ga moja možitev še bolj utrdi. Kje sem mogla slutiti, da je bilo pismo ponarejeno! In nazadnje se je vdala — obljubila sem, da postanem Grahamova žena.«

Pobesila je glavo, zmečkala batistno rutico med prsti in z zastajajočim glasom vprašala: »Ali me zaničujete?«

»Ne,« je strastno odvrnil, »ljubim vas.«

Trudila se je, da bi mu mirno in hrabro gledala v obraz. Ta obraz je bil spet trd in nedostopen kakor skala; oči so mu mračno žarele.

»Pristala sem,« je hitro nadaljevala, kakor da bi ji bilo žal, da je vrinila pravkaršnje vprašanje. »A Johna Grahama vendarle nisem mogla trpeti. Ker sem pa mislila, da je moj stric res tako želel, sem se vdala. Izgovorila sem si le nekaj: pred zakonom in pred svetom postanem sicer žena Johna Grahama — a nikoli ne več od tega, ker pomeni vsa reč itak le hladno, nečuvstveno združitev dveh velikih rodbinskih imetij! Pritrdili so in jaz v svoji nevednosti sem jim verjela.

Pasti nisem videla. Peklensko zmagoslavje v očeh Johna Grahama mi je ostalo skrito. Saj nisem vedela, da hlepi le po meni, da me hoče imeti — tudi če se mu ne bi darovala iz ljubezni! Bil je kakor velikanski, strupen pajek — in jaz, uboga mušica, sem se mu dala zvabiti v mrežo. In najstrašnejše je bilo to, da sem živela, odkar je bil stric Peter mrtev, kakor v sanjah. Brala sem, brala, brala. Nenasitno sem brala knjige, ki so opisovale življenje v najkrasnejših barvah. Hrepenela sem po časih, ko je bil svet čist — ali po časih, ko spet postane čist. Po tistih dneh, ko bo vladala samo ljubezen in ne bosta imela denar in oblast nobene važnosti več. O, kako sem koprnela po vsem tem; a ker so me drugi zvito begali in zbujali v meni napačen rodbinski ponos in napačne pojme o časti, sem se dala zvesti z Johnom Grahamom!

V zadnjih mesecih pred svojim dvaindvajsetim rojstnim dnem sem tega človeka še bolje spoznala nego dotlej. Vesti so prihajale do mene, ki sem jim izkušala priti do dna. Spoznala sem neizmerno, vseobče sovraštvo in njegove vzroke, ki jih vidim tu v Alaski, na svoje lastne oči. Zdaj sem vedela, da ta človek ni človek. A svetu so bili že oznanili, da se bom poročila z njim. In Sharpleigh me je vodil v zablodo s svojim svetohlinstvom in hinavskim, očetovskim vedenjem. Razen tega je bilo Grahamovo ravnanje z menoj tako vljudno in hladno, da nisem slutila reči, ki so se godile v njem. In tako sem izpolnila obljubo in se poročila z njim.«

Tih vzkrik se ji je izvil, ko je pogledala Alanu v negibni obraz.

»Ni vam treba nadaljevati,« ji je hripavo segel v besedo. »Odveč je. Poračunal bom z Johnom Grahamom.«

»Radi bi, da bi zdaj nehala — še preden sem vam povedala edino zmago, ki sem jo izvojevala?« se je uprla. »Oh, prisežem vam, da takrat še nisem popolnoma poznala svoje neumnosti in hudobije drugih ljudi; spoznala sem jo šele, ko je bilo skoraj prepozno. Vam, Alan, se bo zdelo neverjetno, da bi se mogla ženska poročiti z možem, ki se ga boji, ki ji je zoprn in ki ga smrtno sovraži; da bi se mogla žrtvovati, meneč, da je to njena dolžnost; da bi mogla biti tako šibka, tako nevedna, tako mehka v rokah ljudi, ki jim zaupa. A priznati vam moram: niti v sanjah nisem mislila ali zaslutila, da se žrtvujem! Prav nič nisem videla nevarnosti, ki sem se radovoljno podala vanjo! Ne, niti tik pred poroko se ni oglasil v meni niti najmanjši sum. Zakaj vse je bilo napeljano tako hladno in stvarno kakor velika finančna transakcija. In res sem imela vse samo za poslovno zadevo, ki mi ne nalaga nikakih drugih obveznosti. Šele ko je bilo izrečenih tistih nekaj besed, ki so naju storile moža in ženo, sem videla, kako je v Grahamovih očeh zažarelo nekaj, česar nisem bila prej nikoli opazila. In Sharpleigh —«

S P O R T

Prvenstvo v podsavezni ligi

Svoboda, Ljubljana : Železničar Maribor

Jutri se odigra na igrišču Primorja druga prvenstvena tekma v podsavezni ligi, v kateri nastopi zopet ljubljanska Svoboda proti Železničarju iz Maribora, ki kandidira na tretje mesto v prvenstveni tabeli. Za Mariborom zaostaja namreč le za dve točki, ima pa boljšo razliko golov in če mu bo sreča proti Mariboru še enkrat naklonjena, lahko napreduje na tretje mesto. Zaradi tega je za Železničarja vsaka točka neprecenljive vrednosti ter se je zato za prvenstveno tekmo s Svobodo, ki mu je lesenim na lastnem igrišču v Mariboru iztrgala eno točko, posebno pripravil in pošlje v boj najjačje moštvo. Pa tudi Svoboda je že preteklo nedeljo pokazala, da bo moral z njo tudi vsak zunanji klub računati ter bo za tekmo proti Železničarju še spopolnila svoje moštvo.

Predtekmo odigrata ob 14 prvi moštvi Primorja in Hermesa ter je smatrati za favorita moštvo Primorja ki pa se bo vendar moralo resno potruditi če bo hotelo nadvladati žilave Siškarje ki so posvetili zimskemu treningu posebno pažnjo ter spopolnili moštvo z mlajšimi močmi.

Ilirija : Villacher SV na ledu

Hokej je šport, ki se je zadnja leta tako razširil kakor nogomet. V glavnih evropskih središčih, zlasti na Dunaju in v Berlinu, kjer imajo umetna drsališča, prisostvuje tekmam na ledu več tisoč gledalcev. Minilo nedeljo smo imeli v Ljubljani premiero v hokeju na ledu in prepričani smo, da nikomur, ki je tekmo videl, ni bilo žal, da jo je posetil. Za jutrišnji dan je Ilirija povabila v goste Villacher SV, ki po svojem znanju prav malo zaostaja za KAC iz Celovca. Tekma se bo vršila dopoldne na drsališču Ilirije.

I. propagandni table tenis turnir v Ljubljani bo priredila SK Ilirija jutri v areni Narodnega doma. Poleg ljubljanskih klubov se je prijavilo tudi nekaj podeželskih. Iz Ljubljane nastopi agilni SU Preporod s treniranimi, talentiranimi igrači, Ilirija, ki nastopi sicer nekaj oslabljena, in SK Mladika, ki bo prvič javno nastopila. V damskem singlu nastopi lanska državna prvakinja gdč. Worm, ki bo v odličnih novih igračicah našla dovolj konkurence. Turnir se bo pričel ob pol 11. in zaključil s finalom ob 20.30.

Gorenjski zimskosportni podsavez javlja vsem društvom in klubom, da so dospeli ulomki novih saveznih pravil za sodnike, vsebujoč tudi izpremembe in dopolnitve tekmovalnega pravilnika za smuške tekme. Dobijo se pri tajniku podsaveza J. Činkovicu na Jesenicah. Jutri je na programu medklubska skakalna tekma SK Bohinja na Hansenovi skakalnici v Bohinju. Za sodnika pri teh tekmah je podsavezna uprava določila Lojzeta Božiča z Jesenic. Vsi klubi in društva se pozivajo, da se ravnajo po § 7., točka 3. podsaveznih pravil, kar bo v nasprotnem primeru uprava podsaveza morala proti kršiteljem izvajati posledice. Izlet članstva vseh podsaveznih edinic ki je bil nameravan jutri k Sv. Križu nad Jesenicami, se zaradi bohinjskih skakalnih tekem preloži na poznejši čas. Po sklepu savezne uprave se Zdravku Zoretu, članu SPD v Kranjski gori, zaradi kršenja discipline prepove startanje za dobo enega leta.

Skakalne tekme na Hansenovi skakalnici v Bohinju se prično jutri točno ob 13.30. Vsi tekmovalci se naj zberejo na skakalnici pri sodniški tribuni ob 13, kjer bo žreb. Razglasitev rezultatov ter izročitev pokala bo v gostilni Pristavec na Poljah takoj po tekmah. Hansenova skakalnica je tehnično najboljša, je v brezhibnem stanju ter se zato pričakuje rekorden obisk občinstva in tekmovalcev. Startali bodo naši najboljši skakači iz Ljubljane, Jesenic, Mojstrane, Kranjske gore, Gorij, Bleda, Bohinja itd. Vreme in snežne razmere so idealne, zveze vlakov zelo ugodne. Izletniki iz Ljubljane in drugod dospejo lahko že v soboto zvečer in v nedeljo z vlakom, ki pride v Bohinj ob 11., povratek ob 17.13. Vstopnina bo minimalna, preskrbljeno bo za topla okrepčila.

Smučarske tekme na Vrhniki. Čas prijav je še do nedelje opoldne. Predavanje bo v soboto ob 19.30 v Rokodelskem domu na Vrhniki. Po predavanju seja sodelujočih v gostilni pri »Lovcu«. Lepa darila so pripravljena. Tekmovalce opozarjamo, da bo točno ob 13. zdravniški pregled in žrebanje številk v gostilni »Mantua«. Ves dopoldan bo urejovala pisarna tekme v trgovini Franca Šuštaršiča poleg lekarne, kamor se je obrniti zaradi informacij. Tekmovalci se morajo najkasneje ob 13. javiti starterju v gostilni »Mantua«. Zimski sportniki, prihitite ta dan na lepo Vrhniko!

Ljubljanski zimskosportni podsavez sporoča, da je start na tekmah Sportnega društva Vrhnike dovoljen tudi verificiranim tekmovalcem.

Službeno iz LHP. Zaradi tehničnih ovir je občni zbor, ki bi se moral vršiti 28. t. m., preložen na 13. marca ob 9.30 v damskem salonu kavarne Emone v Ljubljani.

Smuški tečaj SK Ilirije. Vsi udeleženci tečaja naj se udeleže jutri skupnega izleta na Bloke. Odhod iz Ljubljane ob 7.35, prihod ob 21.52. Zbirališče ob 7.20 pred glavnim kolodvorom. Polnoštevilno!

Smučarski dom SK Ilirije v Planici javlja idealno smuko. V četrtek je padlo na 60 cm podlago kakih 20 cm novega pršiča. Pouk v smučanju vrši redno inž. Janko Janša. Priporoča se tako začetnikom in izvežbanim da izkoristijo sedanje snežne prilike za izpopolnitev znanja v smučarski tehniki in se pripravijo za pomladne ture in izlete, zlasti v Triglavsko pogorje. Prostora je dovolj na razpolago.

Vremensko poročilo JZSS. Rateče-Planica —4, oblačno, sneži, severni veter, 5 cm novega pršiča, smuka idealna. — Kranjska gora —5, 50 cm sreža, smuka idealna. — Mojstrana —5, oblačno, smuka dobra, pršič, mestoma sren. — Mrzli studenec —15, jasno, 30 cm pršiča, smuka idealna. — Sv. Križ 50 cm snega, sneg na zmrznjeni podlagi, oblačno, pršič, smuka dobra. — Bohinjska Bistrica —3, 40 cm snega, sneži, smuka idealna, skakalnica pripravljena, sankališče uporabno. — Sv. Janez ob Boh. jezeru —4, sneži, 40 cm pršiča, smuka idealna. — Vršnja gora —1, oblačno, 30 cm sneža, burja, smuka dobra. — Logatec —3, oblačno, severnovzhodnik, 30 cm suhega snega, smuka dobra. Cerknica —4, oblačno, lahka burja, 30 cm deloma suhega snega, deloma sren, smuka dobra. — Sodražica —5, 30 cm sreža, sneži, smuka dobra. — Rakitna —12, jasno, mirno, 15 cm srena, mestoma kopno, smuka dobra. — Pohorje —4 do —10, na stari podlagi od 30 do 50 cm, 10 cm novega pršiča, oblačno, sneži, smuka prav dobra.

Vremenska poročila iz drugih krajev: Kofce nad Tržičem 26. t. m. —18, na podlagi 30 cm suhega snega, jasno, smuka prav dobra. V četrtek je v tržiški okolici ves dan močno snežilo in je zapadlo okoli 20 cm novega snega. Smučarji so ga znova pozdravili z največjim navdušenjem, saj jim bo nudil zopet obilo veselja. Sedaj je vreme jasno in nastopil je nov mraz. Toplomer je kazal v petek zjutraj 7 stopinj mraza. — Pohorje koča na »Pesku« SPD Konjice na stari podlagi 70 cm 5 cm novo zapadlega suhega pršiča, —3, smuka prav dobra, lahki severni vetrovi. — Nova vas na Blokah —13, jasno, vzhodni veter, na podlagi 50 cm sreni (zmrznjen brez sreža), smuka dobra, izgledi za nedeljo dobri. — Zelenica 20 cm novega pršiča na stari podlagi, sneži še naprej, smuka idealna, —5.

SK Ilirija. Jutri popoldne bo na igrišču nogometna trening tekma med A in B garnituro. Točno ob 15.30 naj bodo v garderobi: Jakšič, Brglez, Janko Belak, Untereiter, Varčič, Ice, Luce, Svetic, Doberlet, Pipan, Malič, Šavs, Kraševec, Mavec, Črnač, Lombar, Dekleva, Rohaček, Glavač, Domicelj, Rihtar, Ladiha, Grintal, Kveder, Luka, Kamilo in Edi. Nastop je brezpogojno obvezen. Prečitajte objave v članski knjigi v kavarni Evropi. — Drevi ob 20 bo v kavarni Evropi sestanek kandidatov za lahkoatletske sodnike. Vabijo se dr. Kuhelj, prof. Ančik, prof. Stepišnik, Uaga, Kramaršič, Potokar, Grünfeld, Finec, Tinta, Bradač jun. Jutri dopoldne točno ob pol 11. naj se zberejo v garderobi na igrišču Šporn, Lejka, Tinta, Majhenič, Pikš, Vrečko, Rupnik, Ilovar, Zuccatto, Banovec, Marchiotti, Osvald, Osterman, Senčar Lado in Poide, Hitti, Glavnik I. in II. Garderoba kurjena. Trening vodi prof. Stepišnik.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Naslednji igralci naj bodo v nedeljo točno ob pol 14. na našem igrišču zaradi treningtekme: Jančigaj, Svetic I. in II., Jug I. in II., Franzl, Zemljak, Sočan, Pišek Matija, Hassl, Uršič ter Šinkovec, Golob in Petelin.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Oglejte si

zalogo damskih klobukov zadnje novosti v salonu »LA FEMME CHIC«, Anica Puhek, Šelenburgova ul. 6/I. Preoblikovanje Din 28

116

PARKETE vseh vrst z in brez polaganja. — Najsolidnejša izdelava proti jamstvu

PO NAJNIŽJIH KONKURENČNIH CENAH

PARKETUNION d. d., ZAGREB, Trg kralja Tomislava 10 — BEOGRAD, Wilsonov trg 1

Iz življenja na deželi

ŽIRI. V nedeljo 21. t. m. je bilo v Sokolskem domu v Žireh zopet živahno. Sokolski dramski odsek je nastopil z dramo Janeza Jelena »Dom«. Dvorana je bila skoro razprodana. Med odmori je svirala sokolska godba ter s tem poživila delo in uspeh igralcev na odru. Po končani igri so prisotni veselih obrazov odhajali domov, kar je znak, da je igra vsebinsko poslušalcem ugajala in da so tudi igralci svoje uloge dobro podajali. V kratkem sledi drama »Bratje«, ki je s prejšnjo vsebinsko zvezana.

SOVODENJ. Naš Sokol se prav pridno giblje. Preteklo nedeljo so zaigrali diletanti trodejanko »Pri belem koniščku«. Igra je vsem ugajala in so bili deležni nastopajoči zasluženega aplavza. Po igri se je vršila prosta zabava z volitvijo kraljice lepotic. — V torek je predaval bratom in sestram dr. Milan Gregorčič iz Gorenje vasi. Predavateli je očrtal grozote tuberkuloze in pota, ki jih ubira današnja medicina za zatiranje te ljudske bolezni. Istega večera je govoril podstarosta učitelj br. Štefe Ivan o pokojnem starosti slovanskega Sokolstva br. Ir. Scheinerju. Obe predavanji je sprejelo članstvo z velikim zanimanjem.

ŠMARTNO PRI LITIJI. Tudi Šmarčani prosimo za nekoliko prostora. Vedite, g. urednik, da je »Jutro« med Šmarčani najbolj razširjen in najbolj priljubljen dnevnik. Tako je prav, da pride med narod dobro štivo. — V društvenem življenju v Šmartnem vlada živahno vrvenje. Posebno razveseljiv razmah beleži Sokolstvo. Sokolu sledi agilno pevsko društvo »Zvon«, katerega uri v petju šolski upravitelj gospod Maks Kovačič ki zavzema v vseh ukajšnjih društvih vidnejša mesta in uživa zaupanje med Šmarčani in okoličani. Za nedeljo 28. t. m. nas vabi »Zvon« na uprizoritev operete »Kakor stari tako mladi«, katere začetek bo ob 15. v sokolski telovadnici. Glasbo bo spremljal g. Maks Kovačič. Igro režira g. Mirko Premelč. Poleg novih nastopijo tudi stari igralci, izvrstni pevci in pevke Premelč, Mandelj, Hauptman, Novak, Flisek, Breznikar, Novakova, Deržičeva, Mandljeva in Kenova in močan zbor fantov, kmetov in kmetic. Igra je prepletena z mnogimi šaljivimi prizori. — Pripravljamo se na ustanovitev krajevne organizacije JRKD.

VIŠNJA GORA. Zadnjo nedeljo je bil smuški svet pri Sv. Duhu nad Višnjo goro poln veselih in zadovoljnih smučarjev. Smelo lahko trdimo, da je tega dne drsalo nad 100 parov smuči po položnih bregih kriška planote. Izredna kakovost naših smučišč je privabila tudi že tekmovalce. »Grafika« iz Ljubljane je na 12 km dolgi progi dokazovala zurjenost svojih članov in splošno zadovoljstvo je teh je ponoven dokaz, da ima okolica Višnje gore vse naravne pogoje za razvitek zimskega sporta. — V ponedeljek je na kot strokovnjak ocenjeval naša smučišča pri Sv. Duhu referent za turistiko pri banski upravi v Ljubljani g. Badjura, ki se je o njih najlaskavejše izrazil. Kakor je splošna domneva, bo v bodoči zimi življenje v naši okolici jako živahno. — Višnjegorski vodovod je čisto svojevrstna zadeva. Večina izlivk sploh ne daje vode, ker so zamrzle. Meščani kurijo okoli njih cele kresove, da bi se odtajale, a v največ primerih zaman. Kar naenkrat je pa te dni postal čisto prazen še glavni vodni rezervoar in Višnja gora je ostala brez vode. — Vest, da se ukine na dolenjski progi nekaj osebnih vlakov, je tudi pri nas napravila dokaj razburjenja. S prvim jutranjim vlakom, ki je po novi uredbi ukinjen, se vozi z dolenjske strani v Ljubljano veliko število uslužbencev, ki bodo prisiljeni, se naseliti v Ljubljani, če ostane pri tem. Prosimo pristojne činitelje, naj se ukinjenje prekliče.

STARI TRG PRI LOŽU. Sokol se z veliko vnemo pripravlja na Tyrševo proslavo, ki bo dne 7. marca v Sokolskem domu s slavnostno akademijo. Poleg telovadbe celotnega članstva bodo na vzporedu petje, predavanje, deklamacije in godba. Dramski odsek pa pripravlja novo igro »Pri Hrastovih«. — Učenec V. razreda osnovne šole Mlakar Ivan iz Loža je pri smučanju tako nesrečno padel, da je moral iskati zdravniške pomoči. Okrožni zdravnik g. doktor Raznožnik je ugotovil poškodbe na levem očesu in pretres možganov. Dečka je bil prepeljan v ljubljansko bolnico. V Ložu je umrla po dolgi in mučni bolezni, previdena s svetotajstvom, posestnica gospa Jožefa Kovačeva, stara 71 let. Bodi ji blag spomin! — Nekako uro hoda iz Starega trga v Danah bo otvoril v začetku marca trgovino g. Antončič Ivan.

STARA VAS PRI KRŠKEM. Ali res usoda ni našla druge žrtve kakor tebe? Pred dnevi si bil z nami še poln veselja, a danes spiš v domači gomili. Komaj si začel živeti, komaj si se nam pokazal kot dober iskren in značajen tovariš, že si dal življenju slovo. Vsi tvoji prijatelji sočustvujemo s tvojimi dragimi in objokujemo tvojo prerano smrt. Fantje iz Stare vasi.

VELIKI PODLOG. Domači diletantje so podali v spretni režiji trgovca g. Božiča igro s petjem »Volkašin«. Za priučitev pevskih točk je poskrbel upravitelj šole g. Fettich. Vsi igralci so se dobro odrezali. Kako ljudje cenijo tako prosvetno delo, je pokazal nepričakovano velik obisk, ki bo igralski družini gotovo v vzpodbudo za nadaljnje delo.

ŽUSEM PRI CELJU. Pred kratkim se je ustanovila na Žusmu krajevna organizacija JRKD. Na sestanku so se zbrali domači možje in mladeniči, ki so si izvolili naslednji odbor: predsednik Hvala Toni, šolski upravitelj; podpredsednik Seničar Anton, posestnik, tajnik Šarlah Pavel st., posestnik, blagajnik Žekar Jožef, organist.

ŽALEC. Jutri 28. t. m. ob pol 16. priredi gasilno društvo iz Zabukovce velezabavno igro »Dobri vojak Švejk« v dvorani g. Robleka. Pred pričetkom predstave in med odmori bo igral radio. Prijatelji smeha, pridite!

VOJNIK. Dne 21. t. m. je priredilo vodstvo gospodinjskega tečaja v Vojniku razstavo izdelkov v šolskih prostorih. Prisotni so bili razen gojenk in njih staršev tudi zastopniki sreskega in občinskega oblastva, ki so pri čajanki izrazili toplo priznanje voditeljici in učiteljstvu. Pouk je bil ves prav smotrn in primeren za sedanjo krizo. Razstava je prav nazorno pokazala uspeh tečaja in nas prepričala o potrebi in koristi gospodinjskih tečajev.

POLJČANE. Te dni bi se na našem kolodvoru skoro pripetila huda nesreča. Ko je popoldanski vlak ob 14.30 že vozil s postaje, je kakor burja privihrala onekod neka Marija H., da se odpelje v Št. Jurij ob južni železnici. Ker so bila izhodna vrata že zaprta, je našla izhod drugod in planila na že vozeči vlak. Komaj pa je stopila na stopnico voza, ji je spodletelo, da je omahnila in zdrobila bi jo kolesa, da je ni prestregel vratar M. J. in jo tako rešil sigurne smrti. — Član tukajšnjega Sokola in pevskega zbora g. Ivan Godec iz Cadramske vasi je bil te dni sprejet k orožništvu. Želimo mu vso srečo! — V Stari vasi pri Poljčanah je umrl 70-letni Jože Jamnik. Priselil se je pred leti sem z Dolenjskega in bil pri vaščanih prav priljubljen. Blag mu spomin!

LOČE PRI KONJICAH. Pred kratkim je imelo društvo »Dravinja« na Zbelovem občni zbor, na katerem je sklenilo, da se društvo razpusti, ker nima dovolj članov, ki so šli po svetu za zaslužkom, ko je ustavila obrat tovarna »Drava«. Ves inventar, knjižnica in tamburaški instrumenti se prepusti Sokolu v Ločah, ki bo v najkrajšem času pričel pouk na tamburaške instrumente. Tamburaški zbor bo vodil učitelj g. Pirjevec. — Te dni je dobil tukajšnji zasebni zdravnik g. dr. Pavel Lautner dekret, s katerim je imenovan za banovinskega zdravnika za okrožje Sv. Urbana v Slovenskih Goricah. Priljubljenemu zdravniku želimo na novem mestu mnogo sreče! — Mraz tudi nam ni prizanesel. Predzadnjo soboto smo imeli —24 stopinj Celzija, v ponedeljek pa —22 stopinj, kar gotovo ne bo ugodno vplivalo na žlahtne trte.

RUŠE. Število brezposelnih je tukaj zaradi ustavitve tovarne vžigalic in že večkratne redukcije delavstva v tvornici za dušik silno naraslo. Zato se je osnoval v Rušah iz vsem prosvetnih društev in delavskih organizacij poseben pomožni odbor z nalogo, da zbere sredstva za lajšanje bede najrevnejšim. V tem pogledu započeta, na vso faro razširjena akcija je imela lep uspeh. Kakor drugod, tako so imeli tudi pri nas nabiralci hud posel in so morali slišati marsikatero grenko besedo. Tisti, ki žive v izobilju in posedujejo največ zemlje, naso naši v svojih polnih kleteh in shrambah niti enega krompirčka ali fižolčka za gladujoče rodbine. Pomožni odbor je že sklenil, da omeji svojo akcijo samo na Ruše, a velikodušnosti g. Maderja, ravnateja tvornice za dušik, se je zahvaliti, da bodo deležni podpore v živilih še nadalje ubogi ostalih občin. Tvornica za dušik je dobavila v to svrho še nadaljnji potreben kredit in tako omogočila pomožnemu odboru, da bo mogel iz nabavljalne zaloge še do konca marca podpirati vse dosedanje brezposelne rodbine. Do sedaj je pomožni odbor podpiral iz nabrane in nabavljene zaloge tedensko povprečno 190 oseb in razdelil 4510 kg krompirja, 311 kg fižola, 193 kg slanine, 1164 kg kruha in nekaj moke. Za zadnjih 5 tednov pa se je nabavilo s posredovanjem tvornice za dušik po znižani ceni kot nadomestilo za krompir in fižol še 1600 kg krušne moke in 1800 kg koruznega zdroba. Darovali so: tvornica za dušik 16.000 Din, g. Viktor Glaser 60 m³ drv, delavska strokovna organizacija 1500 Din, g. Hinko Pogačnik 1000 Din, župnik g. Ferdinand Pšunder 800 Din, prireditve Sokola Brajnega in Prosvetnega društva so donesle 2300 Din, pri domačih se je nabrala lepa množina živil in denarja, g. Jožko Robnik iz Lobnice je dal 3 m³ drv in 2 vreči krompirja, g. Alojz Pušelc iz Lobnice 1 vrečo krompirja, g. Josip Jurše iz Smolnika 1 vrečo krompirja in g. Janez Juršič iz Bistrice pri Rušah je nabral 149 Din, 30 kg krompirja in 16 kg fižola, I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani je darovalo 80 kg koruznega zdroba.

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

NAJVEČJA SRAMOTA ZA ČLOVEŠTVO

so in ostanejo poleg čarovniških

VAMPIRSKI PROCESI

ki jih ne morejo zbrisati vsa bodoča tisočletja. Vera v vampirje spada med najstrahovitejše in najostudnejše izrodke človeške domišljije.

KAJ JE VAMPIR?

Vampir je mrlič, ki ne razpade v grobu, ki nima miru, zapušča zato svoje zadnje bivališče, straši in muči ljudi in živali ter živi od njihove krvi.

Vse to morete čitati izpod strokovnjaškega peresa v Ilustrovani seriji člankov, ki izhajajo v tedenski reviji „ŽIVLJENJE IN SVET“, ki se naroča v Ljubljani, Knafljeva ulica 5 in stane mesečno Din 8.—, trimesečno Din 20.—, posamezne številke Din 2 po vseh večjih trafikah.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (5)

Fiksum in provizijo nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vse dravsko banovino, za manufakturno blago. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 3311-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Izurjena šivilja z dobrim okusom, se priporoča cenj. damam na dom. Sv. Petra nasip 49/I. 6476-3

Za delavoljne ne obstoja nikaka kriza. Praktične novosti, patentne predmete, gospodinjske predmete in galanterijske predmete, ki jih kupuje vsakdo brez izjeme, oddamo resnim potnikom proti fiksumu. J. Šapira, Dunajska cesta štev. 36. 6547-3

Posl

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifre ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

ČAMERNIKOVA šoferska šola Ljubljana, Dunajska c. 36 Prva oblastveno koncesijonirana. Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! Učence sprejema vsak čas. 251

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Več prodajalcev in prodajalk zmožnih samostojno voditi podružnico, sprejmem takoj v stalno službo. Prednost imajo tisti, ki so vsaj malo vezirana v prodaji tekstilnih. Kavcija potrebna. — Ivan Prešeren, tovarna čevljev, Kranj. 6455-1

Mariborčanko trgovsko izobraženo samostojno damo, ki ima veselje do glasbe, iščemo za vodstvo podružnice v Mariboru. Potrebno 5—10.000 Din kavcije. Ponudbe pod šifro »Idino podjetje take vrste« na oglasni oddelek »Jutra«. 6449-1

Kontoristinjo absolventinjo trg. šole, z znanjem nemščine, tudi začetnico sprejmem v trgovsko pisarno. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Solicitatorica«. 6496-2

Šofer-mehanik s štirileto prakso, vešč vseh popravil, trezen in marljiv, z znanjem slovenskega, hrvatskega, italijanskega in nekoliko nemškega jezika, išče službo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stalno K. I«. 6499-2

Gospod z večletno trgovsko prakso, želi prevzeti mesto pri solidnem podjetju v Ljubljani ali najbližji okolici kot blagajnik, korespondent ali slično vodilno mesto. Položi lahko v gotovini najmanj 50.000 Din kavcije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva in agilna moč« 6486-2

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Samostojna kuharica in gospodinja » spričevali, želi mesto — najraje pri boljšem samostojnem gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 6471-2

Boljša gospodična želi stalno službo kot blagajničarka v hotelu, kavarni ali restavraciji. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani. 6425-2

Odvetniška uradnica z desetletno prakso, ki opravlja vse solicitatorske posle, želi premeniti mesto. Ponudbe z navedbo plače na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Solicitatorica«. 6496-2

Šofer-mehanik s štirileto prakso, vešč vseh popravil, trezen in marljiv, z znanjem slovenskega, hrvatskega, italijanskega in nekoliko nemškega jezika, išče službo. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Stalno K. I«. 6499-2

Gospod z večletno trgovsko prakso, želi prevzeti mesto pri solidnem podjetju v Ljubljani ali najbližji okolici kot blagajnik, korespondent ali slično vodilno mesto. Položi lahko v gotovini najmanj 50.000 Din kavcije. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zanesljiva in agilna moč« 6486-2

Frizerko izurjeno v železni in vodni ondulaciji, veščo manikiranja in po možnosti barvanja las, sprejmem z nastopom in plačo po dogovoru. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 6433-1

Trgovski pomočnik ki ima šoferski izpit in ki je zanesljiv vozač, dobi službo. Ponudbe na Vinko Savnik, tgv. manufakture in galanterije, Radovljica. 6379-1

Sobarico z dobrimi spričevali, ki razume nemški in zna nekoliko šivati, sprejme s 1. marcem fino oblečeni v Zagrebu. Predstaviti se je v Ljubljani: Tratnik, Zelenjskega cesta št. 5/I, levo. 6496-1

Šiviljo za vso damsko konfekcijo zmožno krojenja in z znanjem nemščine, sprejmem. Izučene prodajalke imajo prednost. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Na Gorenjsko«. 6542-1

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Ia »štajerska« jajca od 50 komadov naprej, komad po 80 par razpošilja Franjo Steinbauer, Kapela pri Radencih. Pri večjem odjemu nižje cene 6464-6

Belo blago vsake vrste po zelo nizkih cenah v trgovini O. Šlibar Ljubljana, Stari trg št. 21 115-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (10)

»Tatra« šesteosedna zaprta limuzina, v dobrem stanju naprodaj za 25.000 Din. Pojasnila daje P. Rode v Kamniku. 6256-10

Vrtnar z dobrimi spričevali, išče službo za takoj — najraje na graščini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra spričevala«. 6479-2

Mlada gospa poštena, ki ima veselje do obrti, išče primerno zaposlitev kje na seziji. Najraje bi prevzela mesto poslovodinje, nadzirateljice ali slično. Cenj. dopise na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra služba«. 6518-2

Gostilničarji Kdor hoče imeti res dobro natakarico s kavcijo, naj pošlje ponudbo na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Res dobra moč«. 6535-2

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (16)

Privatni kapital išče monopolizirana tovarna v dravski banovini. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Kapital«. 6459-16

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (20)

Tračna žaga (Bandsäge) dobro ohranjena poceni naprodaj. Pojasnila daje Julijana Serne — Ruše. 6460-20

Hišo v Zagrebu z dobro idočo gostilno ki ima 120 hl letnega prometa, prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zagreb«. 6445-20

Graščin. posestva z gozdovi do 250 oralov **ter hiše in kmetije** od 35.000 Din naprej prodaja Posredovalnica v Mariboru, Sodna ulica št. 30 6447-20

Hišo z vrtom kupim v Ljubljani. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Nova zgradba«. 6494-20

Hišo s trgovino in nekaj zemljišča iščem na Jesenicah, v Radovljici ali v bližini. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Gorenjsko«. 6511-20

Hišo obstoječo iz 8 sob, 4 kuhinj in pritiklin, v Vodmatu poceni prodam. Pojasnila se v Tovarniški ulici št. 32. 6537-20

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (12)

Več spalnih oprav iz trdega lesa ima po zelo nizki ceni naprodaj Alojzij Moljk, stavbno in pohištveno mizarstvo, Gorenji Logatec. 6327-12

Oblačila

Trg. oglasi po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifre 5 Din. (13)

Damske plašče za zgodnjo pomlad nudi že izgotovljene od 195 Din naprej F. I. Goričar v Ljubljani, Sv. Petra c. 29 Ogled neobvezen! 6126-13

Ženski plašči malo nošeni po nizki ceni naprodaj na Rimski cesti št. 9/II, vrata 16. Ogledati ob opoldanskih urah. 6526-13

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (17)

Trgovino dobro idočo, na dobrem prostoru v Ljubljani prodam ali oddam v najem. Reflektanti naj pišejo na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Razmere«. 6540-17

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (19)

Lokal z izložbo v sredini mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »103«. 6450-19

Gostilna s 5 orali posestva naprodaj na prometni točki tik farne cerkve, 10 minut od tega, kolodvora in državnega podjetja. Pojasnila daje Meža Alojzij, Konovo št. 3, pošta Velenje. 6463-19

Delavnico ozir. skladišče za 400 Din mesečno oddam v najem na Turjaškem trgu št. 5. 6545-19

Lokal primeren za specerijo in galanterijo ugodno oddam Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Promet 20«. 6325-19

Mlekarno dobro idočo, v sredini Maribora prodam radi bolezni Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6535-19

Les

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Bukovih cepanic delanih v juliju in avgustu — torej suhih — prodam večjo množino. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ugodna cena«. 6321-15

Razpisujemo nabavo 5 vagonov krajnikov à 4 m dolge. Pogoji in podatki za pogodbo na dan 17. marca 1932 se dobijo pri Direkciji državnega rudnika Zabukovca, pošta Grže pod št. 694/II. 6487-15

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

2 stanovanji dvo- in trisobno, z verando ter pritiklinami oddam s 1. majem v Kuezovi ul. št. 32. 6336-21

Več stanovanj takoj odda Franc Kotnik, Zg. Šiška št. 224. 6497-21

Lepo stanovanje trisobno, poleg tramvaja oddam v Zg. Šiški, Vodnikova cesta 54. 6501-21

Komfort. stanovanje 3 sob, kopalnice in vseh pritiklin, solnčno, takoj ali pozneje oddam za Bežigradom. — Ponudbe pod šifro »Plin« na oglasni oddelek »Jutra«. 6520-21

Stanovanje kuhinje, parketirane sobe in vseh pritiklin oddam v Zg. Šiški. — Pojasnila se v brivnici. 6559-21

Stanovanje sobe in kuhinje, v pritličju oddam v Dravljah 135 — Rokova pot. 6561-21

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Dvosob. stanovanje event. s kabinetom, išče večelanska družina odraslih oseb. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »April, maj«. 6469-21/a

Trisob. stanovanje solnčno, z vsemi pritiklinami in kopalnico iščem za avgust. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Lepo«. 6281-21/a

Opremljeno stanovanje z uporabo kuhinje išče zakonski par brez otrok. Ponudbe po možnosti v nemškem jeziku na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Zufriedenes Heim«. 6565-21/a

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Prazno sobo v centru mesta oddam — Nunska ulica 17. 6475-23

Veliko prazno sobo pripravno za pisarno, s pasketom in elektriko, v centru mesta takoj oddam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6481-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom oddam s 1. marcem solidnemu gospodu. Vprašati na Kongresnem trgu 3/I, desno. 6478-23

Prazno sobo separirano s stopnjic, s predsobico in stranišcem oddam na Zrinjskega cesti št. 15, visoko pritličje. 6484-23

1 ali 2 lepi sobi z vhodom s stopnjic, blizu garnizijske bolnice oddam 2 gospodoma ali gospodičnama. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6473-23

Veliko prazno sobo oddam v centru mesta. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6413-23

Parketirano sobo lepo in zračno, z elektriko ter vhodom s stopnjic oddam s 15. marcem na Sv. Petra cesti štev. 64/II 6488-23

Opremljeno sobo svetlo in zračno oddam s 1. marcem »mirni gospodični — tudi dijakinji — kateri se nudi tudi dobra domača hrana. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6399-23

Opremljeno sobo zračno in solnčno, s strogo separiranim vhodom oddam s 1. marcem po zmerni ceni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6373-23

Lepo solnčno sobo s posebnim vhodom, v sredini mesta oddam boljši osebi s hrano ali brez takoj, ozir. s 1. marcem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6345-23

Lepo prazno sobo ulično, s posebnim vhodom pripravno za pisarno, oddam v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6498-23

Krasno sobo v sredini mesta oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 6492-23

Opremljeno sobo oddam gospodu ali gospodični na Jernejevi cesti 8, pritličje, levo. 6493-23

Sobo z balkonom in posebnim vhodom oddam stalni osebi blizu gl. kolodvora — Maistrova ulica 14. 6527-23

Opremljeno sobo z zajtrkom takoj odda Mihelič, Costova ulica 8. 6522-23

Lepo sobo oddam 1 ali 2 gospodoma s 1. ali 15. marcem v sredini mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6524-23

Parketirano sobo v centru mesta oddam 2 gospodoma po 200 Din. Čebokli, Mestni trg 11/II. 6529-23

Gospodično sprejme mirna družina s 1. marcem na stanovanje. Poizve se v Gradišču 14, pritličje, levo. 6521-23

Opremljeno sobo s posebnim vhodom takoj oddam. Naslov pove ogl. oddelek »Jutra«. 6543-23

Opremljeno sobico oddam uradnici. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 6546-23

Sobo s posebnim vhodom, v bližini Tabora oddam 2 gospodoma ali gospodičnama. Wisiak, Prisojna ulica št. 3/III — 12. 6541-23

Gospoda, dijaka ali gospodično sprejmem na stanovanje s hrano v Gorupovi ul. 3/II levo. 6532-23

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Starejša gospa išče s 1. marcem opremljeno sobico za 1 mesec. Gre tudi kot sostanovalka Cenjene ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »1. marec«. 6507-23/a

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

Kamnik N.... usmilite se končno nas pod šifro »Vandrov je vandrovček moj«. Poljub. Oče, Sin in sv. Duh. 6404-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Kratek črn klavir in pianino oba kot nova, ugodno prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 6509-26

Gramofon ki je pred 4 meseci stal 2000 Din, radi odpotovanja prodam za 900 Din. — Na ogled v restavraciji pri Martincu v Zg. Šiški (pri novem gasilnem domu) 6517-26

Stroji

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Mizarji! Kdor misli kupiti priročen in praktičen stroj, naj obišče le tvrdko Peter Angelo, Ljubljana, Dvořakova 6 (Gospodarska zveza). — Zahtevajte ponudbo ali brezplačen obisk inženjerja. 129-29

Pisalni stroj po možnosti »Remington«, dobro ohranjen, kupimo. Ponudbe na naslov: Gremij trgovcev v Kočevju. 6407-29

Lanz lokomobilo 22 Ks, v brezhibnem stanju ugodno prodam. Na ogled v obratu v opekarni Feliks Tavčar, Vodice nad Ljubljano. 6376-29

Dražbe

Vsaka beseda 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (32)

Javna dražba cca 70 m³ hrast. friz bo dne 29. februarja ob 10. dopoldne v Javnih skladiščih na Dunajski c. št. 33. 6552-32

Prosta vožnja za lipski sejem:

Lipski pomladanski sejem 1932:

Natančnejši pogoji se dobe pri vodilnih potovalnih pisarnah in pri častnem zastopniku:
ING. G. TÖNNIES, LJUBLJANA, Dvořakova 3.

Vzorčni sejem od 6. do 12. marca. Veliki tehnični in gradbeni sejem od 6. do 13. marca. Tekstilni sejem od 6. do 9. marca. Sportne potrebščine in pohištveni sejem od 6. do 10. marca.

Kot strašilo se pojavlja starost pred nami:
Izmučenost — Spolna slabost — Nespanje — Nervoznost — Slab spomin

so predznaki ranega staranja ali posledice tega. Kot rezultat dolgoletnih preizkuševanj poznanih profesorjev svetovnih klinik je bil konstruiran aparat

„PELITHE“

ki z oživljenjem delavnosti žlez doseže obnovo celokupnega organizma. PELITHE nudi človeku kljub njegovim letom mladeniško moč, vrača mu veselje do življenja in mu omogoča visoko starost brez nadlog

Zahtevajte brezplačen prospekt od zastopstva družbe PELITHE!

ZAGREB, Ilica 31 (prolaz). BEOGRAD, Čika Ljubina 7.

Proti vpošiljatvi 5 Din v znamkah vam pošljemo obširno, v razumljivem slogu pisano znanstveno brošuro 104

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva

Pogačnik, Bohoričeva štev. 5.

KLIŠEJE VSEH VRST IZVRŠUJE

JUGOGRAFIKA LJUBLJANA Sv. PETRA NASIP 23

POZOR!

Originalni vzorci štofov »Bradford — London« in originalno češka »Anka« tkanina iz »Indinskega« materijala, različne širine, znižane cene. Preproge od državne banovinske tkalnice iz Sarajeva; ročno delo perzijskih svilenih in bosanskih, orijentalskih vzorcev. Državni uradniki in upokojenci kakor tudi oficirji imajo 18 mesečnih obrokov.

Ljubljana, Šelenburgova 7/I. »Bradford«

Hotel Beograd „ROYAL“

Kralja Petra ul. 56, Telefon 25-295

Moderen komfort. Cena za sobo od 45.— Din. 2378

„Prerok“

Važno za vse!

Tudi za one, katerih se ne tiče! — Da zamoremo na najhitrejši način odgovoriti na vseh sto in sto inovno vposlanih vprašanj od strani interesentov »PREROKA« smo se odločili (z ozirom ker pozabijo večinoma vsi priložiti za poštne stroške) odgovoriti potom časopisja: Ne pošiljajte nam vprašanj, ampak naročite izvod »Preroka«, kateri stane 30 Din in pošta. V prvi vrsti je na Vas samih ležeče, da zaupate svoje tajnosti, želje in težave »Preroku«. Ako Vam se nikakor ne posreči dobiti od njega odgovor, potem se obrnite šele na nas, ampak to pa samo lastniki »Preroka« in mi jim bomo po naši moči pomagali. Ne pozabite priložiti za pošto. Ako niste še na Vaše naročilo prejeli »Preroka« nas takoj obvestite. — Obveščamo, da bo naklada prihodnji mesec znatno dražja in bomo odposlali samo ona naročila za ceno 30 Din, katera bodo dospela do 1. marca t. l. 2440

Založništvo „PREROK“ Ljubljana 7.

Seja novomeškega občinskega zastopa

Novo mesto, 25. februarja.

V sredo se je vršila občinska seja. Prva zadeva, ki se je obravnavala, je bila prošnja finančne direkcije v Ljubljani za pavšalno določitev stanarine, ki jo plačuje direkcija od občinskega poslopja, kjer ima nastanjene davčne prostore. Prošnji je bilo ugodeno z dodatkom, da se vsi pripadki, kakor vodarina in gostaščina, pribijejo k dosedanji stanarini 20.000 Din. Odbor je sprejel predlog, da pristopi mestna občina k zvezi občin, sklenil, da se naroči pri Sokolski Matici 15.000 dopisnic z odtisom Novega mesta, ki bodo služile v tujsko-prometno propagando, in odobril, da si občina nabavi v svrho kontrole zaenkrat 25 vodnih števcev.

Mestna občina se z odobritvijo odbora udeleži tujsko-prometne razstave v Zagrebu z onimi deli, ki so bili razstavljeni preteklo jesen v Ljubljani. Zadeva preureditve zgradbe, katero je kupila občina od konventa usmiljenih bratov, v mestno ubožnico, se je odstopila ubožnemu odseku z nalogom, da pribavi za preureditev tega poslopja potrebne načrte. Nadalje se je odbor pečal s prošnjo g. Maloviča, lastnika pogrebnega zavoda, glede oddaje zemljišča v zakup za dobo 10 let. Odbor je prošnjo rešil, da se parcela, kjer bi naj lastnik postavil zgradbo za mrtvaške vozove in drugo opremo, odda proti letni odškodnini 500 dinarjev proti enoletnemu odpovednemu roku.

V odbor za zaščito dece so bili izvoljeni gg. podžupan Ogrič, Pelko in Pirnat. Za pregledovalca letnega računskega zaključka sta bila izvoljena gg. Petrič in Puš. Novoizvoljeni upravni odbor prostovoljnega gasilnega društva je bil na seji potrjen.

Pri slučajnostih se je razpravljalo o poročilu, ki ga je na seji podal član higijenske komisije g. Otmar Skale. V svojem poročilu je navedel pomanjkljive higijenske razmere, katere je komisija našla pri pregledovanju stanovanj. Predlagal je, naj hišni gospodarji odstranijo vse nedostatke. V protivnem primeru pa, da naj te nedostatke odstrani občina na račun hišnih gospodarjev. Nadalje se je vršila debata o mestnem vodovodu in o prihrankih, ki bi jih naj imela občina, če bi postavila v obrat namestu električnih strojev Dieslove motorje, kar bi pa po mnenju odbornika g. Povha stalo mestno občino več kakor sedanji električni pogon. Ker se v javnosti mnogo govori o ukinjenju novomeške gimnazije, je občinski odbor že v naprej sklenil posredovati, da se to ne zgodi. Novomeška gimnazija je poleg ljubljanske eden najstarejših učnih zavodov. Za primer potrebe je bila izvoljena deputacija, ki naj bi se podala s potrebnimi razlogi na pristojno mesto.

Iz Novega mesta

n— **Ustanovni občni zbor sreske organizacije JRKD za novomeški srez** bo v nedeljo dopoldne ob pol 11. v občinski posvetovalnici. Na zboru bosta poročala delegat začasne banovinske eksekutive iz Ljubljane in eden narodnih poslancev. Posetite zbor!

n— **Imenovanje.** Za definitivnega upravnika banovinske ženske bolnice je imenovan primarij dr. Milan Červinka.

n— *Predavanje o gasilstvu* je imel pred dnevi ravnatelj g. Mervič za redne člane gasilnega društva. Predavatelj je podal zgodovinsko sliko o razvoju gasilstva, ki je obstojalo že v rimskih časih. Prisotno članstvo je predavatelju pazno sledilo. Za lepo podano predavanje se je v imenu tovarišev predavatelju zahvalil načelnik društva g. Feri Mikolič.

Radio

Izvleček iz programov

Sobota 27. februarja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas in plošče. — 17: Salonski kvintet. — 18: Žumberaški uskoki. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Angleščina. — 19.30: Gornji Jadran. — 20: Prenos opere »Evgenij Onjegin« iz Zagreba. — Napoved časa in poročila.

Nedelja 28. februarja.

LJUBLJANA 8: Gozdarstvo. — 9: Esperantsko predavanje. — 9.30: Cerkvena glasba. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Razvoj šahovske igre. — 11: Salonski kvintet. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15: Dekliška ura. — 15.45: Koncert mandolin in kitaro. Vmes poje gdč. Korenčanova otroške pesmi. — 16.30: Cankar: »Hlapci«. — 20: Koncert Sattnerjevega pevskega zbora. — 21: Muzika 40. p. p. »Triglavskog«. Vmes napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12.30: Jugoslovenska glasba. — 16: Narodne pesmi. — 17: Jazz. — 19: Narodna glasba. — 20: Rumunski večer. — 21.10: Simfoničen koncert. — 22: Poročila. — Godba za ples. — ZAGREB 11.30: Koncert na ploščah. — 17.02: Plesna glasba. — 20.30: Tamburaški orkester. — 22: Lahka glasba. — PRAGA 19: Godba na pihala. — 20: Orkestralen koncert — 21: Opereta iz Bratislave. — 22.30: Plesna glasba. — BRNO 18: Pevski koncert. — 20: Igralski večer. — 22.20: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Orkester. — 20.15: Poljuden koncertni večer. — 22: Violinski koncert. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10: Bachova glasba. — 11: Simfoničen koncert. — 12.25: Offenbachove skladbe. — 15.30: Popoldanski koncert. — 17.50: Komorna glasba. — 19.30: Pevska ura. — 20.10: Operni večer. — 22.40: Plesna glasba. — 20: Večer potovanja. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16: Popoldanski koncert. — 17.30: Collegium musicum. — 19: Kvintet. — 20: Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 16: Orkestralen koncert. — 18.25: Godalni kvartet. — 20: Lahka glasba. — 22.35: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 18: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 19.20: Operetni večer. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17: Simfoničen koncert iz Augustea. — 20.10: Plošče. — 21: Opereta.

Edgar Rice Burroughs:

Tarzan, kralj džungle

141

Opice so bile s svojim novim kraljem Tarzanom na vso moč zadovoljne. Hrane je bilo zmerom obilo. Vse njihove spore je poravnala Tarzanova modrost. Odvedel je rod v notranjost dežele, v goščavo kamor še ni bila stopila človeška noga. Obenem je pa vse bolj in bolj iskal samote.

Ozdravljenje kile

naravnim, ort.-meh. potom brez operacije, brez bolečin, brez ovire v poklicu, samo z uporabo mojega

AVSTRIJSKEGA PATENTA

je mogoče. Neobvezno, brezplačno predvajanje vršim sam osebno v sledečih krajih:

Graz: Bahnhofgürtel Nr. 56, v hiši gostilne »Ungarische Krone«: v soboto, dne 5. marca in nedeljo, dne 6. marca, obakrat od 8. do 3. ure.

Spielfeld Strass: v hiši gostilne Kaschl v Špilju: v ponedeljek, dne 7. marca od 8. do 1. ure.

Eno vsak dan prispevajočih zahvalnih pisem:

(Prepis prostovoljnega, ne zahtevanega sporočila): Ne morem si kaj, da vam ne bi izrazil svojo največjo zahvalo. Z uporabo vašega patenta sem se tekom 5 mesecev povsem osvobodil brez ovire v poklicu in brez bolečin svoje desnostranske kile v dimljah. Z najlepšim pozdravom Josef Hölzl, posestnik, St. Lorenzen (P. Scheifling) dne 22. januarja 1932.

Dovolite, da vam neobvezno in brezplačno pošljemo svojo pojasnjujočo brošuro proti vposlatvi dvojne pisemske poštnine.

F. G. Streifeneder, München 2 SO. Gärtnerplatz 4 2406

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.